

PROGRAMMABEGROTING 2025
EN
MEERJARENBEGROTING 2026-2028

Thuis in Meierijstad

VOORWOORD

Geachte raadsleden,

Graag bieden wij u de begroting 2025 aan. De basis voor deze programmabegroting is het college werkprogramma Thuis in Meierijstad Mijlpalen (TiMM). De kaders die u heeft meegegeven tijdens de behandeling van de kaderbrief 2025 zijn door het college vertaald in deze begroting. Het begrotingsjaar 2025 is sluitend voor structurele baten en lasten, vanaf 2026 zijn er tekorten. De gemeente Meierijstad wijkt daarin niet af van het landelijke beeld. We hebben het advies van de VNG hierin gevolgd en geen aanpassingen gedaan in het beleid vanaf 2026.

De programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 bespreken we graag met u tijdens de raadsvergadering van 31 oktober 2024.

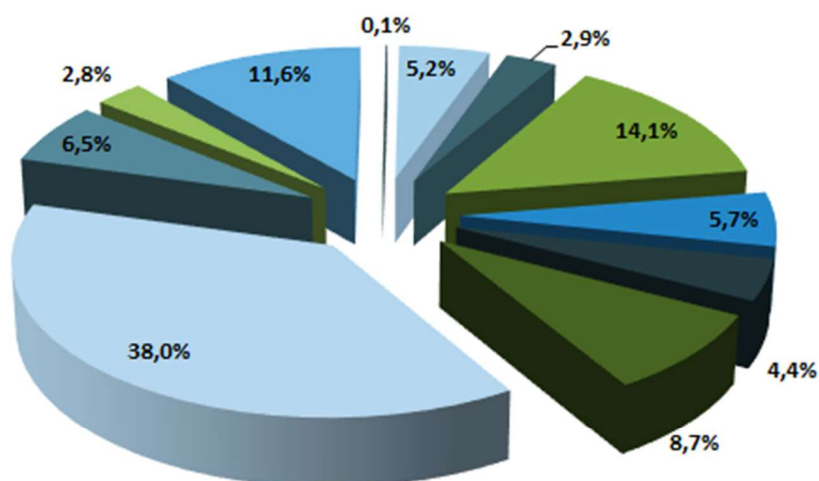
INHOUDSOPGAVE

Financiën in één oogopslag.....	5
Samenvatting.....	7
Financiële samenvatting.....	7
Algemene reserve	11
Weerstandsvermogen	12
Investeringsprogramma.....	13
Leeswijzer.....	15
Programmalijnen	17
Participatie & Polarisatie.....	18
Inclusie.....	19
Programma's	20
Bestuur, Dienstverlening en Vastgoed	21
Veiligheid	26
Verkeer, vervoer en openbare ruimte.....	30
Economie.....	36
Onderwijs.....	41
Sport, kunst, cultuur, Recreatie en Toerisme	47
Sociaal domein	52
Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid.....	61
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen.....	66
Financiële informatie programmaplan	71
Paragrafen	76
Lokale heffingen	77
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	83
Onderhoud kapitaalgoederen	91
Financiering	98
Bedrijfsvoering	100
Verbonden Partijen	104
Grondbeleid	131
Wet open overheid (Woo).....	134
Financiën	135
Financiële begroting	136
Financiële positie	151
Overzicht naar taakvelden.....	159

FINANCIËN IN ÉÉN OOGOPSLAG

Waar geven we het aan uit? Totaal € 302.340

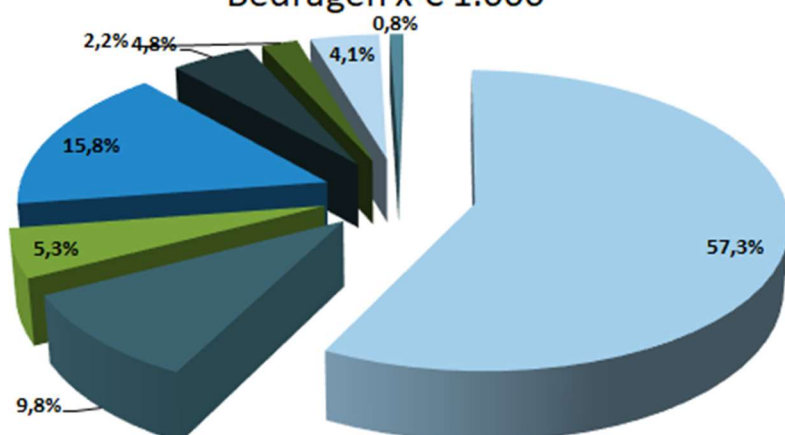
Bedragen x € 1.000

- Bestuur, dienstverlening en vastgoed € 15.611 5,2%
- Veiligheid € 8.887 2,9%
- Verkeer, vervoer en openbare ruimte € 42.638 14,1%
- Economie € 17.381 5,7%
- Onderwijs € 13.210 4,4%
- Sport, kunst en cultuur, recreatie en toerisme € 26.225 8,7%
- Sociaal domein € 115.014 38,0%
- Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid € 19.565 6,5%
- Ruimtelijke ontwikkeling en wonen € 8.461 2,8%
- Algemene dekkingsmiddelen € 35.065 11,6%
- Geraamd resultaat € 283 0,1%

Waar halen we het vandaan? Totaal € 302.340

Bedragen x € 1.000

- Uitkering uit het gemeentefonds € 173.122 57,3%
- Overige rijksuitkeringen € 29.698 9,8%
- Reserves en voorzieningen € 15.999 5,3%
- Belastingen en rechten € 47.769 15,8%
- Grondexploitatie € 14.437 4,8%
- Huuropbrengsten € 6.511 2,2%
- Bijdragen derden € 12.400 4,1%
- Overige € 2.404 0,8%

SAMENVATTING

In deze samenvatting staat informatie op hoofdlijnen over het financieel (meerjarig)beeld en de financiële positie van de gemeente Meierijstad. In de financiële samenvatting gaan we in op de ontwikkelingen sinds het vaststellen van de programmabegroting 2024.

Bij het onderdeel algemene reserve ziet u het verloop van de algemene risicoreserve. Bij het weerstandsvermogen gaan we in op de ontwikkeling van de weerstandsratio.

In het onderdeel investeringsprogramma kunt u lezen welke investeringen 2025 de korte route of de lange route volgen. Bij de korte route stelt de gemeenteraad de middelen beschikbaar bij de begrotingsbehandeling. Bij de lange route stelt de gemeenteraad de middelen later in het jaar beschikbaar met een afzonderlijk raadsbesluit met een inhoudelijk raadsvoorstel.

In de leeswijzer staat waar u welke informatie kunt vinden. Het laatste onderdeel van de samenvatting is een dashboard. Dit bestaat uit enkele grafieken om snel een beeld te krijgen van de financiën van de gemeente Meierijstad.

FINANCIËLE SAMENVATTING

Net als bij het opstellen van de begroting 2024, heeft de VNG ook dit jaar een begrotingsadvies opgesteld, waarvan de laatste in juni 2024 is verschenen, na de presentatie van het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet. De forse terugval in financiële middelen voor gemeenten vanaf 2026 blijft bestaan in het hoofdlijnenakkoord, waardoor taken en middelen van gemeenten niet in balans zijn.

Om taken en middelen vanaf 2026 weer in balans te brengen, is er nog veel werk te verzetten. In het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet zijn stappen in het herstellen van deze balans nog niet zichtbaar. Zoals in het akkoord te lezen is, zal het nieuwe kabinet met de VNG in gesprek moeten treden voor verdere uitwerking van het akkoord. Tot die tijd blijft de financiële toekomst voor gemeenten ongewis.

De financiële situatie voor gemeenten is volgens de VNG daarmee het best te omschrijven als 'prepare for the worst, hope for the best'. Zij adviseren om na te denken over maatregelen. Tegelijkertijd moet voorkomen worden dat gemeenten te vroeg onnodige en onomkeerbare ombuigingen in gang zetten.

De VNG adviseert onder andere om een reële meerjarenbegroting 2025-2028 op te stellen, rekening houdend met de wijze waarop de financiële toezichthouders omgaan met de incidentele korting van 2025. Bij veel gemeenten leidt dit tot een sluitende begroting 2025, maar tot tekorten vanaf 2026. Dit geldt ook voor Meierijstad en is overeenkomstig het uitgangspunt dat de Raad heeft gekozen tijdens de behandeling van de Kaderbrief 2025.

De uitgangspunten die u het college heeft meegegeven bij de behandeling van de kaderbrief 2025 heeft het college gebruikt voor het samenstellen van de programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028. De belangrijkste waren:

- dat het acceptabel is dat de meerjarenraming 2026-2028 niet sluitend is;
- dat voor het verlagen van specifieke lasten onderzoek nodig is om te komen tot een evenwichtige bestuurlijke keuze. Daarom passen we het verlagen van specifieke lasten nu niet toe bij de meerjarenraming 2026-2028.
- dat het acceptabel is om minder voorzichtig te ramen / eigen reële inschattingen te maken, en deze daar waar ze aan de orde zijn toe te passen in de meerjarenraming. Dit geldt voor de begrotingsprogramma's waar overschotten waren bij de jaarstukken 2023.

De consequentie van de gedefinieerde uitgangspunten is dat er maatregelen genomen moeten worden om tot een reël sluitende begroting te komen vanaf 2026.

In de volgende tabel staat het financieel beeld vanaf de begrotingsbehandeling in november 2023. Voor het jaar 2025 presenteren we een sluitende begroting voor structurele baten en lasten, vanaf

2026 worden tekorten gepresenteerd. De financiële gevolgen van de ontwikkelingen presenteren we in enkele categorieën. Na de tabel volgt een toelichting per categorie.

<i>(Bedragen x € 1.000)</i>	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	5.783	-5.133	-4.948	-4.948
Raadsbesluiten september 2023 tot en met juli 2024	75	-343	-336	-366
1e bestuursrapportage 2024	-375	-365	1.921	3.427
2e bestuursrapportage 2024	0	0	0	0
Geraamd resultaat (startsituatie)	5.483	-5.842	-3.364	-1.340
Bestaand beleid	-3.943	-3.961	-3.946	-4.225
Nieuw beleid	-166	-220	-220	-220
Gemeentefonds	208	3.956	1.487	112
Investerings 2025	-2	-284	-284	-296
Kapitaallasten	-677	-442	-433	-314
Loon- & prijsindexatie	0	0	0	0
Overige technische aanpassingen	-533	-485	-427	-1.146
Wijzigingen < € 50.000	-87	-90	-91	-93
Totaal ontwikkelingen	-5.200	-1.526	-3.914	-6.182
Geraamd resultaat programmabegroting 2025	283	-7.367	-7.278	-7.522

Primitieve begroting

Op deze regel staan de geraamde resultaten van de vastgestelde begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 bij de begrotingsbehandeling in november 2023.

Raadsbesluiten september 2023 t/m juli 2024

Hier staan de financiële gevolgen van afzonderlijke raadsbesluiten in de periode september 2023 t/m juli 2024.

1e Bestuursrapportage 2024

Dit zijn de financiële gevolgen van de 1e bestuursrapportage 2024 op het geraamde resultaat.

2e Bestuursrapportage 2024

Er zijn geen structurele financiële gevolgen opgenomen in de 2e bestuursrapportage 2024.

Geraamd resultaat (startsituatie)

Na de verwerking van de raadsbesluiten t/m juli 2024 is dit de financiële startsituatie voor de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028.

Bestaand beleid

Op deze regel staan de financiële gevolgen van ontwikkelingen voor bestaand beleid. De bestuurlijke keuzevrijheid voor ontwikkelingen bestaand beleid is voor de korte termijn niet zo groot. Natuurlijk heeft u wel de bestuurlijke keuze om het bestaande beleid te wijzigen. De financiële gevolgen op deze regel zijn vooral het gevolg van de verwerking van de uitgangspunten begroting 2025. Bij de programma's onder de kop "Wat kost het?" zijn de ontwikkelingen bestaand beleid toegelicht.

Nieuw beleid

Hier staan de financiële gevolgen van de integrale afweging van het college voor nieuwe ontwikkelingen. Voor de financiële gevolgen van deze ontwikkelingen was nog geen structurele

dekking opgenomen in de meerjarenbegroting 2025-2027. Een toelichting op deze ontwikkelingen kunt u lezen bij de programma's onder de kop "Wat kost het?".

Gemeentefonds

Op deze regel staan de financiële gevolgen van de meicirculaire 2024. Een uitgebreide toelichting is te vinden bij programma's - financiële informatie programmaplan, onderdeel "Algemene dekkingsmiddelen".

De rijksinkomsten vertonen een grillig verloop. Tot en met 2025 zijn de middelen positief bijgesteld in de meicirculaire. Voor 2026 is een zeer forse terugval (het zogenaamde "ravijn") te zien. Dit heeft te maken met een nieuwe financieringssysteem van het kabinet.

Investerings 2025

Het meerjaren investeringsplan 2025-2028 is geactualiseerd. U neemt een besluit bij de begrotingsbehandeling op 31 oktober 2024 voor de investeringen 2025. We lichten de investeringen 2025 toe bij de begrotingsprogramma's onder het kopje "Investerings".

Kapitaallasten

Op deze regel staan de financiële gevolgen van aanpassingen in kapitaallasten voor bestaande investeringen. Het nadeel voor de begroting 2025 en volgende jaren komt vooral door hogere rente kosten op de kapitaalmarkt. Daarnaast wordt vanaf 2025 minder rentelasten toegerekend aan de grondexploitatie vanwege een wijziging in de voorschriften. En dat betekent meer rentelasten voor de gemeentebegroting.

Loon- en prijsindexatie

Jaarlijks nemen we vanuit het accres algemene uitkering een gedeelte op in de begroting voor loon- en prijsontwikkeling volgens de vastgestelde uitgangspunten. De categorie loon- en prijsontwikkeling is budgettair neutraal opgenomen in de begroting. Bij de programma's onder de kop "wat kost het?" zijn de financiële bijstellingen te zien. Alhoewel het Rijk ervan uitgaat dat gemeenten hun lasten voor onder andere subsidies en contracten met zorgaanbieders kunnen verlagen is dit in de praktijk niet mogelijk op basis van de contracten en (subsidie)verordeningen. Naast de negatieve bijstellingen bij de rijksinkomsten is voor indexering gemeentelijke budgetten de gemeentelijke stelpost prijzen niet meer voldoende. Om budgetten en subsidies te kunnen indexeren hebben we de stelpost prijzen moeten aanvullen vanuit de algemene middelen. Het gaat dan om structureel € 2,5 miljoen voor het indexeren van de budgetten voor de begroting 2025.

De belangrijkste zijn de bijstelling van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen zoals Veiligheidsregio Noord Oost Brabant (programma Veiligheid € 290.000), de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (programma Volksgezondheid en milieu € 197.000) en de Omgevingsdienst Brabant Noordoost (programma Volksgezondheid en milieu voor de kadernota en de begroting samen € 255.000), de budgetten jeugdzorg (programma sociaal domein € 807.000, budgetten energie (diverse programma's € 1.083.000) en onderhoudscontracten groen (programma verkeer, vervoer en openbaar gebied € 230.000).

Overige technische aanpassingen

De financieel technische aanpassingen zijn over het algemeen voor de hele begroting budgettair neutraal. Nu staat er onder deze categorie echter een meerjarig structureel bedrag. Dat wordt veroorzaakt door:

- de financieel technische aanpassingen bij de kostendekking voor riolering en afval.
- de effecten op de doorrekening van de personeelsbegroting zijn verwerkt. Onder andere de gestegen kosten van de werkelijke CAO-verhoging, hogere werkgeverslasten, functieherwaarderingen, vergoedingen raadsleden, salariskosten college van burgemeester en wethouders en de inconveniëntentoeelage. Een deel van deze kosten wordt doorberekend aan grondexploitatie, afval, riolering.

Per saldo resteert er voor de exploitatie binnen de groep 'Overige technische aanpassingen' een nadelig effect van € 533.000 voor 2025 met name door de effecten personeelsbegroting. Bij de programma's onder de kop "Wat kost het?" zijn de bedragen van de financieel technische aanpassingen te zien.

Wijzigingen kleiner dan € 50.000

Hier staan de structurele financiële gevolgen van wijzigingen die kleiner zijn dan € 50.000. Deze wijzigingen gaan over ontwikkelingen van bestaand beleid.

Totaal ontwikkelingen

Hier staat het totaalbedrag (baten min lasten) aan financiële gevolgen voor de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026 t/m 2028.

Geraamd resultaat programmabegroting 2025

Op deze regel staat het geraamd resultaat na verwerking van alle ontwikkelingen die eerder genoemd zijn.

Voor de vorm van toezicht door de provincie is het structureel geraamd resultaat van belang. Hiervoor halen we de incidentele baten en lasten van het geraamde resultaat af. Door het weglaten van incidentele lasten gaat het structureel geraamd resultaat omhoog. Bij het weglaten van de incidentele baten gebeurt het tegenovergestelde.

In de volgende tabel staat het structureel geraamd inclusief en exclusief MIP 2026-2028. U neemt bij de begrotingsbehandeling een besluit over het structureel geraamd resultaat exclusief MIP 2026-2028. Een besluit over de investeringen uit het MIP 2026-2028 neemt u bij de volgende begrotingen.

(bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Geraamd resultaat	283	-7.367	-7.278	-7.522
Incidentele baten en lasten	-408	-358	-357	-356
Structureel resultaat excl. MIP 2026-2028	691	-7.010	-6.921	-7.166
MIP 2026-2028	0	0	-553	-1.431
Structureel resultaat incl. MIP 2026-2028	691	-7.010	-7.474	-8.598

MIP (meerjaren investeringsplan)

Op deze regel staan de afschrijvingslasten van de investeringen die gaan lopen vanaf 2026. Hierover neemt u bij de begrotingsbehandeling 2025 nog geen besluit.

ALGEMENE RESERVE

In de volgende tabel staat het verloop van de Algemene Risico Reserve. De tabel start bij de stand van de reserve per 1-1-2024 zoals u deze heeft vastgesteld bij de jaarstukken 2023. De algemene reserve risico's grondexploitatie (€ 13,8 miljoen) is ook onderdeel van de algemene reserve.

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Stand algemene risicoreserve per 1-1	106.514	70.715	63.477	59.841	56.512
Toevoegingen	22.397	3.575	3.500	0	0
Onttrekkingen	-58.196	-10.813	-7.136	-3.330	-702
Stand algemene risicoreserve per 31-12	70.715	63.477	59.841	56.512	55.809

Toevoegingen

Jaarlijkse toevoeging t/m 2026 van € 3,5 miljoen

Bij de start van de gemeente Meierijstad (2017) is besloten om in twee collegeperioden (9 jaar) de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten af te bouwen. Dit met het doel alle kapitaallasten van investeringen op de gemeentebegroting te laten drukken. Daarmee komt er ruimte in de begroting voor vervanging. De afbouw van € 3,5 miljoen per jaar betekent dat jaarlijks € 175.000 meer kapitaallasten drukken op de gemeentebegroting. De afbouw van de bestemmingsreserve voegen we toe aan de algemene risico-reserve.

Jaarrekeningresultaat 2023 (€ 10,3 miljoen), toegevoegd in 2024

Met het raadsbesluit van de jaarstukken 2023 is € 8,5 miljoen toegevoegd aan de algemene risicoreserve.

Voor de bestemmingen jaarresultaat 2023 is een bedrag van € 1,8 miljoen toegevoegd. Dit bedrag is vervolgens weer bij de onttrekkingen 2024 opgenomen.

Onttrekkingen

Onttrekkingen 2024

Hier staat het totaal aan onttrekkingen uit de algemene reserve vanuit genomen raadsbesluiten. Dit zijn de restant voorgenomen onttrekkingen van besluiten tot en met de begroting 2024 (€ 16,8 miljoen), het voeden van de bestemmingsreserve kapitaallasten voor investeringen Omnipark en optimalisatie bestuurscentrum (€ 30,5 miljoen) en de tussentijdse raadsbesluiten en bestuursrapportages 2024 (€ 0,7 miljoen). Bij de vaststelling van de jaarstukken 2023 zijn onttrekkingen geraamd voor resultaatsbestemmingen en de overheveling van restantbudgetten (€ 10,1 miljoen).

Onttrekkingen 2025 tot en met 2028

De onttrekkingen voor de jaarschijven 2025 t/m 2028 zijn in totaal € 22,0 miljoen. Het gaat dan om al genomen raadsbesluiten, zoals de begroting 2024, de voorliggende begroting 2025, bestuursrapportages en aparte raadsbesluiten.

WEERSTANDSVERMOGEN

Het weerstandsvermogen van de gemeente drukken we uit in de weerstandsratio. Het is een verhoudingsgetal tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de vrije middelen die de gemeente in kan zetten om risico's op te vangen. Deze vrije middelen bestaan vooral uit de algemene risicoreserve en de onbenutte belastingcapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit laat zien hoeveel middelen nodig zijn om risico's op te vangen waarvoor geen financiële maatregelen zijn getroffen.

De risico's en de beschikbare middelen om de risico's op te vangen zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De beleidsvoornemens van de begroting 2025 zijn opgenomen in de berekeningen van de weerstandsratio.

(bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Beschikbare weerstandscapaciteit	80.665	73.427	69.791	66.461
Benodigde weerstandscapaciteit	34.718	34.718	34.718	34.718
Weerstandsratio	2,32	2,11	2,01	1,91
Norm weerstandsratio	1,0	1,0	1,0	1,0

INVESTERINGSPROGRAMMA

In dit onderdeel gaan we in op de nieuwe investeringen voor het jaar 2025. We geven aan welke investeringen de korte of de lange route volgen. Bij de korte route stelt u de middelen beschikbaar bij de begrotingsbehandeling.

Bij de lange route stelt u de middelen later beschikbaar bij een inhoudelijk raadsvoorstel. De financiële gevolgen van alle investeringen 2025 zijn opgenomen in deze begroting.
Bij de begrotingsprogramma's - onderdeel investeringen - staan de inhoudelijke toelichtingen.

Investerings korte route

De investeringen 2025 die de korte route volgen staan in de volgende tabel. Het totale investeringsbedrag bedraagt € 3,3 miljoen.

De investeringen korte route geldt voor voorbereidingskredieten en investeringen kleiner dan € 500.000.

We stellen voor om een uitzondering te maken voor de investering "plaatsen van zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed" van € 900.000. Deze investering is budgettair neutraal voor de begroting. Door het beschikbaar stellen van dit krediet bij de begrotingsbehandeling kunnen we inspelen op de actuele onderhoudssituatie en kan noodzakelijk werk met werk worden gemaakt in de volgorde zoals deze zich in de praktijk aandient. Dit geeft een grote slagkracht en vermindering van administratieve last.

Investerings korte route (bedragen x € 1.000)	Programma	2025
Lijst van de vervangingsinvesteringen 2025	div.	210
Plaatsen van zonnepanelen en zonnecollectoren op en het versneld verduurzamen van enkele panden van het gemeentelijk vastgoed 2025 Dekking vastgoed 2025	0	900
Aanschaf twee veegvuilcontainers	2	40
Hoogwerker	2	110
Revitalisering bossen 2025-2028	2	391
Uitbreiding bomenareaal 2025	2	275
Aanschaf/vervanging materiaal voor evenementen	3	30
Herinrichting gemeentelijke begraafplaatsen	7	60
<i>Voorbereidingskredieten</i>		
Heikantstraat vervangen bomen	2	85
Investerings riolering 2025	2	297
Vervangingsprogramma openbare verlichting 2025	2	275
Realisatiekrediet vervangende nieuwbouw bs. De Regenboog Wijbosch	4	377
Voorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw bs. Oda Sint-Oedenrode	4	55
Natuurontwikkeling rondom vlagheideberg	5	50
Realisatiekrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening Wijbosch	6	83

Investerings korte route (bedragen x € 1.000)	Programma	2025
Vorbereidingskrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening Oda school te Sint-Oedenrode	6	61
Totaal investeringen		3.299

Investerings lange route

De investeringen 2025 die de lange route volgen bedragen in totaal € 12,0 miljoen en staan in de volgende tabel. Als er bij de investeringen met "korte route" een voorbereidingskrediet is opgenomen, dan staat in de volgende tabel het resterende uitvoeringskrediet. De investeringsbedragen die in de volgende tabel staan zijn gebaseerd op de beste inschatting bij het samenstellen van deze begroting. Het uitvoeringskrediet wat u bij een raadsvoorstel beschikbaar gaat stellen kan hier gemotiveerd van afwijken bijvoorbeeld door prijsontwikkelingen.

Investerings lange route (bedragen x € 1.000)	Programma	2025
Optimalisatie Bestuurscentrum Sint-Oedenrode	0	1.180
Heikantstraat vervangen bomen	2	770
Investerings riolering 2025	2	2.500
Vervangingsprogramma openbare verlichting 2025	2	2.475
Optimalisatie bemalingsgebied NCB-laan Veghel	2	pm
Impulsaanpak winkelgebieden Veghel	3	pm
Realisatiekrediet vervangende nieuwbouw bs De Regenboog Wijbosch	4	3.398
Vorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw bs Oda Sint-Oedenrode	4	450
Natuurontwikkeling rondom Vlagheideberg	5	470
Realisatiekrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening Wijbosch	6	765
Totaal investeringen		12.008

LEESWIJZER

De programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 bestaat uit het programmaplan en de financiële begroting. Ook is informatie opgenomen over de programmalijnen. De indeling voor de begrotingsprogramma's is gebaseerd op het coalitieakkoord 2022-2026 "Thuis in Meierijstad".

De programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 zijn gebaseerd op bestaand beleid. Het college heeft een integrale afweging gemaakt voor nieuwe ontwikkelingen (nieuw beleid) met als basis het collegewerk programma "Thuis in Meierijstad Mijlpalen" (TiMM). De ontwikkelingen voor zowel bestaand beleid als nieuw beleid zijn toegelicht bij de begrotingsprogramma's onder "Wat kost het?".

Programmaplan 2025

Het programmaplan bestaat uit de 9 begrotingsprogramma's, het financiële informatie programmaplan en de (verplichte) paragrafen. Bij elk begrotingsprogramma gaan we in op de drie W-vragen: "Wat willen we bereiken?", "Wat gaan we daarvoor doen?" en "Wat kost het?". Ook staan de investeringen 2025 bij elk begrotingsprogramma en de relatie van dat programma met verbonden partijen.

Wat willen we bereiken?

De ambitie en de bestuursdoelen die staan bij "Wat willen we bereiken?" zijn overgenomen uit het coalitieakkoord 2022-2026 "Thuis in Meierijstad". Op deze plek staan ook de verplichte beleidsindicatoren uit het besluit begroten en verantwoorden (BBV). De laatst bekende gegevens van waarstaatjegemeente.nl zijn in de tabellen vermeld. Als in de tabel bijvoorbeeld 2022 staat, dan betekent dit dat hierna geen meting meer heeft plaatsgevonden. Als referentiemeting voor de gemeente Meierijstad vermelden we het gemiddelde van gemeenten in de klasse > 50.000 en < 100.000 inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bij de 2e W-vraag "Wat gaan we daarvoor doen?" staan de activiteiten uit het college werkprogramma "Thuis in Meierijstad Mijlpalen". Over het algemeen zijn dit dezelfde activiteiten als voor het jaar 2024, omdat de activiteiten doorlopen in 2025.

Wat kost het?

Bij het onderdeel "Wat kost het?" (3e W-vraag) staan de lasten en baten van deze begroting inclusief de ontwikkelingen, waarover u een besluit neemt bij de begrotingsbehandeling. Een toelichting op ontwikkelingen > € 50.000 voor bestaand en nieuw beleid vindt u bij de begrotingsprogramma's.

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was.

De bestuurlijke keuzevrijheid zit vooral in de categorieën nieuw beleid, bestaand beleid en investeringen 2025. Voor de overige categorieën is de bestuurlijke keuzevrijheid beperkt.

Hieronder leggen we uit welke ontwikkelingen we opnemen per categorie.

- Bestaand beleid: ontwikkelingen van reguliere taken of eerdere raadsbesluiten, financiële vertaling van de begrotingsuitgangspunten, actuele ontwikkelingen met beperkte bestuurlijke keuze.
- Nieuw beleid: integrale afweging, zoals het college die bij de begroting voorstelt.
- Gemeentefonds: effecten uit de circulaire gemeentefonds en specifieke berichten vanuit het Rijk.
- Investerings 2025: kapitaallasten voor de investeringen 2025, waarover u besluit bij de begrotingsbehandeling in oktober 2024.
- Kapitaallasten: wijzigingen in de kapitaallasten (rente en afschrijving) van investeringen die al gerealiseerd zijn of in uitvoering zijn.
- Loon- en prijsontwikkelingen: informatie over de besteding van de stelpost Loon- en prijsontwikkelingen. Ook aanvullingen of vrijval van de stelpost vallen in deze categorie.
- Overige technische aanpassingen: financieel technische aanpassingen, die over het algemeen voor de hele begroting budgettair neutraal zijn. Bij de programma's wijzigen wel de lasten en/of baten.
- Wijzigingen < € 50.000: kleine wijzigingen van bestaand beleid.

De toelichtingen voor de categorieën bestaand beleid en nieuw beleid staan bij de programma's onder kopje "Wat kost het?". Een toelichting op de investeringen 2025 staat bij programma's onder kopje "Investerings". De overige categorieën zijn in de financiële samenvatting toegelicht.

Bij de toelichtingen zijn de netto gevolgen opgenomen. Dit betekent dat er bij incidentele ontwikkelingen met als dekking een reserve een 'nul' staat, omdat er geen effect is op het geraamde resultaat. In de toelichting staat het bedrag waarover een besluit wordt genomen.

Investerings

In het onderdeel Investerings gaan we in op de nieuwe investeringen van het komende begrotingsjaar. Hierover neemt u bij de begrotingsbehandeling een besluit.

In het onderdeel financiële informatie programmaplan gaan we in op de beleidsvelden Financiën en Belastingen (onder andere uitkeringen gemeentefonds) en Bedrijfsvoering (onder andere overheadkosten, investeringen en bestedingen in de bedrijfsvoering) en de onderwerpen vennootschapsbelasting en onvoorzien.

De (verplichte) paragrafen gaan in op lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en de wet open overheid.

Financiële begroting

De financiële begroting staat onder het kopje "Financiën". Dit is onderverdeeld in financiële begroting, financiële positie en het overzicht naar taakvelden. Bij financiële begroting staat het overzicht van baten en lasten, incidentele baten en lasten, structurele reservemutaties en de uitgangspunten van het opstellen van de begroting. Dit alles voorzien van een toelichting. In de financiële positie gaan we in op onderwerpen als de geprognosticeerde balans, EMU-saldo, investeringen, financiering en reserves en voorzieningen.

PROGRAMMALIJNEN

PARTICIPATIE & POLARISATIE

AMBITIE

Inwoners hebben profijt van een wendbare organisatie die op elkaar is ingespeeld en de kaders van participatie kent. De medewerkers weten wat er in de samenleving speelt en onderhouden een actieve relatie met inwoners, organisaties, belanghebbenden en collega's. "We investeren in de kracht van de samenleving en hebben oog voor de menselijke maat."

BESTUURSDOELEN

De volgende bestuursdoelen vallen onder deze programmalijn. Deze bestuursdoelen met de activiteiten uit het college werkprogramma TiMM zijn te vinden bij het begrotingsprogramma Bestuur, dienstverlening en vastgoed.

Bestuur

Initiatieven ontstaan op basis van het uitdaagrecht (right to challenge).

Participatie op maat voor onze inwoners en belanghebbenden, door ze vroegtijdig te betrekken (beginspraak), samen te leren, en te versterken wat er al is.

Meer bewustzijn over polarisatie en dit bespreekbaar maken in Meierijstad. De burgemeester is daarbij de gemeentelijke ambassadeur in de strijd tegen polarisatie in Meierijstad.

De programmalijn Participatie & Polarisatie gaat in feite over alle begrotingsprogramma's heen. Ook in 2025 geven we vanuit de programmalijn verder vorm aan de veranderopgave "Participeren en leren". Dit gebeurt via de pijlers Cultuur maken, Versterken van wat er is en de pijler Samen leren. Samen werken we aan:

- een meer participerende & lerende organisatie die wendbaar en flexibel handelt; o.a. door uitvoering te geven aan de participatienota inclusief het opzetten van structurele jongerenparticipatie, online participatieplatform en een programma op leren & ontwikkelen.
- meer participatieruimte aan inwoners geven binnen gestelde kaders; o.a. door het faciliteren van maatschappelijke initiatieven inclusief het uitdaagrecht, de lerende wijkaanpakken, het mogelijk maken van het opstellen van dorps- en wijkvisies en de mogelijke inzet van een burgerberaad.
- meer nabije, benaderbare, transparante en toegankelijke overheid zijn en een betere verbinding met inwoners waarbij vertrouwen in de (lokale) overheid kan versterken; o.a. door meer bewustzijn over polarisatie en hoe we dit kunnen voorkomen in eigen handelen, komen tot een netwerk van (informele) sleutelfiguren in iedere kern.

INCLUSIE

AMBITIE

Meerijstad wil een inclusieve gemeente zijn waarin iedereen kan meedoen. Daaraan werken we proactief en vanuit een lerende houding. We verankeren inclusie in ons werk en leveren zo een meerwaarde voor onze inwoners.

BESTUURSDOELEN

De volgende bestuursdoelen vallen onder deze programmalijn. Deze bestuursdoelen met de activiteiten uit het college werkprogramma TiMM zijn te vinden bij het begrotingsprogramma Sociaal domein.

Sociaal domein algemeen

Een herijking van de lokale inclusie-agenda.

WMO en welzijn

Openbare gebouwen en de openbare ruimte zijn toegankelijk voor inwoners die afhankelijk zijn van hulpmiddelen.

In 2025 werken we vanuit de programmalijn inclusie o.a. aan:

De Lokale Inclusie Agenda (LIA)

Samen met de projectgroep Inclusie werken we aan de uitvoering van de lokale inclusie agenda met de vier thema's:

- Ontmoeting en dagbesteding
- Ondersteuning Wmo & Mantelzorg
- Wonen
- Onderwijs

Meerijstad als inclusieve organisatie

Middels bewustwordingsactiviteiten en gerichte trainingen stimuleren en borgen we inclusief werken in de gemeentelijke organisatie

Digitale Toegankelijkheid

Waar de focus in het afgelopen jaar vooral heeft gelegen op bewustwording van medewerkers ligt de focus in 2025 op het zelf meer toegankelijk produceren van documenten en het onderhouden van het toegankelijkheidsregister.

Toegankelijkheid openbare gebouwen en openbare ruimte

In samenwerking met Stichting Toegankelijk Meerijstad werken we verder aan de toegankelijkheid van openbare gebouwen en openbare ruimte op diverse projecten.

PROGRAMMA'S

BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VASTGOED

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

AMBITIE

Meerijstad is een bestuurskrachtige gemeente. In de regio stellen we ons op als een gemeente met 100.000+ inwoners. De gemeente werkt informatiegestuurd, hanteert burger- en overheidsparticipatie op maat en kent een dienstverlening dicht bij de inwoner, waarover de inwoners meer dan tevreden zijn. Met participatie geven we inwoners een stem. Daarbij zetten we niet alleen in op de rol van bruggenbouwer tussen voor- en tegenstanders. We vinden het ook belangrijk om juist het stille midden te versterken.

In Meerijstad voelt iedereen zich thuis. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie. Afspraak is afspraak. Werken aan vertrouwen van inwoners in de overheid en voorkomen of doorbreken van polarisatie in de samenleving, vinden wij belangrijk. Verbindende participatie en een laagdrempelige gemeente past daarbij. De bestuurders en ambtenaren van Meerijstad bieden ruimte aan inwoners, zijn herkenbaar, betrokken, en benaderbaar. De gemeente is een aantrekkelijke werkgever. De ambtelijke organisatie is divers en inclusief.

De maatschappelijke opgaven houden niet op bij de gemeentegrens. In samenwerkingsrelaties zijn we een (pro-)actieve partner en soms een trekker. Het bestuur behartigt als ambassadeur en lobbyist de belangen van de gemeente met de professionaliteit van een 100.000+ gemeente.

WAT WILLEN WE BEREIKEN 2023-2026?

Bestuur

Een strategische visie 2035 op Meerijstad, geïnspireerd door de producten van de Raad van Verbeelding.

Initiatieven ontstaan op basis van het uitdaagrecht (right to challenge).

Participatie op maat voor onze inwoners en belanghebbenden, door ze vroegtijdig te betrekken (beginspraak), samen te leren, en te versterken wat er al is.

Meer bewustzijn over polarisatie en dit bespreekbaar maken in Meerijstad. De burgemeester is daarbij de gemeentelijke ambassadeur in de strijd tegen polarisatie in Meerijstad.

Een toekomstbestendig bestuurscentrum in Sint-Oedenrode met behoud van een raadzaal.

Een sterke positie op regionaal, provinciaal en (inter-)nationaal niveau. Het behouden en zo mogelijk uitbreiden van bestuurlijke posities in de regio, de provincie en landelijk past daarbij.

Dienstverlening

Een dienstverlening die klantvriendelijk, laagdrempelig, servicegericht en dichtbij is, waarbij we klare taal gebruiken. Waarbij we overbodige regels schrappen en procedures versnellen waar mogelijk.

Vastgoed

Een informatie gestuurde exploitatie van ons vastgoed.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren weer voor programma 0. Een vergelijking met referentiegemeenten is niet te maken, omdat er geen gegevens bekend zijn.

In de paragraaf Bedrijfsvoering - onderdeel HRM staat aanvullende informatie.

Indicator	Bron	Jaar	Meerijstad	Jaar	Meerijstad
Formatie, Fte per 1.000 inwoners	Eigen data	2022	7,2	2023	7,6
Bezetting, Fte per 1.000 inwoners	Eigen data	2022	6,7	2023	7,2
Apparaatskosten	Eigen data	2022	579,6	2023	633,6
Externe inhuur. Kosten als % van totale loonsom	Eigen data	2022	20,6	2023	26,3
Totale kosten externe inhuur (bedrag x € 1.000)	Eigen data	2022	8.656,8	2023	12.473,1
Overhead, % van totale lasten.	Eigen data	2022	9,2	2023	9,2

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Bestuur

Een strategische visie 2035 op Meerijstad, geïnspireerd door de producten van de Raad van Verbeelding.

Wij leggen een strategische visie 2035 ter vaststelling voor aan de raad.

Initiatieven ontstaan op basis van het uitdaagrecht (right to challenge).

We verankeren het proces maatschappelijke initiatieven, waarvan het uitdaagrecht onderdeel is. We geven verder uitvoering aan de kaders uit het startgesprek Uitdaagrecht van januari 2021.

Participatie op maat voor onze inwoners en belanghebbenden, door ze vroegtijdig te betrekken (beginspraak), samen te leren, en te versterken wat er al is.

We geven uitvoering aan Verbindende participatie (participatie op maat):

- We geven uitvoering aan de participatienota Meerijstad
- We werken met een lerende wijkaanpak inclusief experimenteerruimte in de uitvoering;

Wij faciliteren dorpen en wijken in Meerijstad die zélf met het maatschappelijk initiatief komen om een dorps- of wijkvisie op te stellen wanneer zij daar behoefte aan hebben.

Meer bewustzijn over polarisatie en dit bespreekbaar maken in Meerijstad. De burgemeester is daarbij de gemeentelijke ambassadeur in de strijd tegen polarisatie in Meerijstad.

Om in zijn algemeenheid meer bewustzijn te creëren over polarisatie werken we aan:- Het opstellen van een integrale aanpak bewustzijn polarisatie; - Acties op meer verbinding tussen de overheid en de samenleving;- Een voorstel tot het benaderen/betrekken van het stille midden.

Een toekomstbestendig bestuurscentrum in Sint-Oedenrode met behoud van een raadzaal.

We stellen een programma van eisen en een plan van aanpak op voor het vervolg van de optimalisatie van het bestuurscentrum, en gaan na nadere besluitvorming, volgens deze plannen verder met het ontwerp, voorbereiding en uitvoering.

Een sterke positie op regionaal, provinciaal en (inter-)nationaal niveau. Het behouden en zo mogelijk uitbreiden van bestuurlijke posities in de regio, de provincie en landelijk past daarbij.

Op opgave-niveau intensiveren we de samenwerking met de Regio (regiodeal), Provincie en het Rijk (citydeal), zodat Meerijstad zich blijvend onderscheidend positioneert in de regio en daarbuiten (onder andere Brainport-regio, M7- M50- en R8-samenwerking, VNG).

Dienstverlening
Een dienstverlening die klantvriendelijk, laagdrempelig, servicegericht en dichtbij is, waarbij we klare taal gebruiken. Waarbij we overbodige regels schrappen en procedures versnellen waar mogelijk.
Voor dienstverlening zetten we in op verdere verbetering van zowel de digitale dienstverlening als persoonlijke/fysieke dienstverlening. De klant kiest zelf zijn voorkeurskanaal.
We verbeteren onze dienstverlening door onze processen tegen het licht te houden en waar kan te verbeteren of te optimaliseren. Daarbij vragen we feedback van onze klanten.
We gaan aan de slag met het ontwikkelen van een digitale balie. Een digitale balie is een extra mogelijkheid voor de inwoners die dat wensen om zaken te doen met de gemeente. De ontwikkeling wordt opgepakt in het kader van regionale samenwerking en is ingediend voor de nieuwe tranche regiodeal.
Vastgoed
Een informatie gestuurde exploitatie van ons vastgoed.
We maken een plan voor de optimale benutting en beheer van het gemeentelijk vastgoed.
We geven uitvoering aan de "Routeplanner verduurzamen maatschappelijk vastgoed", gericht op CO2-neutraal in 2030.

WAT KOST HET?

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekken aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

(bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	-8.932	-10.868	-12.111	-12.045	-11.953	-11.914
Baten	2.269	2.508	2.669	2.669	2.669	2.632
Saldo van baten en lasten	-6.663	-8.360	-9.442	-9.376	-9.284	-9.282
Toevoeging aan reserves	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500	0	0
Onttrekking aan reserves	4.275	5.219	4.680	4.110	610	610
Mutaties in de reserves	775	1.719	1.180	610	610	610
Geraamd resultaat	-5.888	-6.640	-8.263	-8.765	-8.673	-8.672

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer, onder "Wat kost het".

Wanneer er een "min-teken" voor de bedragen in de tabel en de toelichting staat, betekent dit dat er een nadelig effect is op het geraamd exploitatieresultaat.

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-6.654	-6.814	-6.808	-6.809
Raadsbesluiten september 2023 tot en met juli 2024	-99	-98	-98	-135
1e bestuursrapportage 2024	30	30	37	37
2e bestuursrapportage 2024	0	0	0	0
Geraamd resultaat (startsituatie)	-6.723	-6.883	-6.869	-6.906

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Bestaand beleid	0	0	0	0
Nieuw beleid	-30	-30	-30	-30
Gemeentefonds	-7	-7	-7	-8
Investerings 2025	0	0	0	0
Kapitaallasten	-14	10	4	10
Loon- & prijsindexatie	-1.191	-1.191	-1.191	-1.191
Overige technische aanpassingen	-251	-618	-534	-501
Wijzigingen < € 50.000	-46	-46	-46	-46
Totaal ontwikkelingen	-1.540	-1.883	-1.804	-1.765
Geraamd resultaat programmabegroting 2025	-8.263	-8.765	-8.673	-8.672

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Bestaand beleid	0	0	0	0
Versterken telefonische dienstverlening	0	0	0	0
Wij streven naar een bijzonder persoonlijke dienstverlening waarbij vragen die telefonisch worden gesteld in 1 keer inhoudelijk kunnen worden afgehandeld en de klant het gesprek waardeert met het cijfer 8. Hiervoor werken we aan telefoonteams bestaande uit inhoudelijk deskundigen op de verschillende domeinen (belastingen, sociaal domein, ruimtelijk domein, meldingen). Verder willen wij in 2025 de telefonische bereikbaarheid ook in de "backoffice" tot speerpunt maken. Dit alles vraagt extra project-inzet. De kosten worden geraamd op incidenteel € 200.000 en worden gedekt uit de algemene risicoreserve.				
Nieuw beleid	-30	-30	-30	-30
Strategische visie 2035	0	0	0	0

De definitieve vaststelling van de strategische visie 2035 vergt nog meerdere stappen in 2025:

- De afronding van de omgevingseffect rapportage (OER). Deze is breder dan de MER en was niet voorzien in de oorspronkelijke planning.
- De vastgestelde visie willen we uitdragen richting inwoners, ondernemers, organisaties en instellingen.
- De nieuwe visie krijgt een verschijningsvorm die past bij Meierijstad 2035.

De incidentele kosten worden geraamd op € 60.000 en worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

Uitvoeringsimpuls participatienota	-30	-30	-30	-30
---	------------	------------	------------	------------

Dit betreft budget om de participatienota Meierijstad in de uitvoering waar te maken. De bedragen worden ingezet voor een pilot burgerberaad en voor uitbreiding van het online participatieplatform. De lasten van het online platform bedragen € 30.000 per jaar. De kosten van de participatienota voor het burgerberaad bedragen incidenteel € 150.000 en worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

INVESTERINGEN

In de volgende tabel zijn de investeringen voor het jaar 2025 opgenomen met de kapitaallasten per investering. Na de tabel volgt een toelichting per investering.

(bedragen x € 1.000)		Investering Kapitaallasten			
Naam investering		2025	2026	2027	2028
Optimalisatie Bestuurscentrum Sint-Oedenrode	1.180	0	-59	-59	-59
Plaatsen van zonnepanelen en zonnecollectoren op en het versneld verduurzamen van enkele panden van het gemeentelijk vastgoed 2025	900	0	-45	-45	-45

Optimalisatie Bestuurscentrum Sint-Oedenrode

Op 6 april 2023 is door de Raad een besluit genomen over het uit te werken scenario. De meest actuele raming voor uitvoering van dat scenario is € 8,8 miljoen en is als zodanig in het raadsvoorstel benoemd. Op een tweetal punten wordt dit bedrag nu gewijzigd aangevraagd. Ten eerste betreft dit een indexering van de geraamde kosten ingeschat op prijspeil begin 2024, dit betreft een indexering van € 180.000.

Daarnaast is in de Raadsinformatiebrief van 30 januari 2024 aangegeven dat vanwege netcongestie waarschijnlijk een tijdelijke oplossing gevonden moet worden om het tekort aan elektrische capaciteit te overbruggen. De kosten voor deze oplossing worden ingeschat op circa € 1 miljoen. Uiteraard blijven we in gesprek met de netbeheerder om de capaciteit te vergroten en houden we de (technische) ontwikkelingen op dit vlak in de gaten.

Vanuit de algemene risicoreserve wordt een bedrag van € 1.180.000 overgeheveld naar de reserve kapitaallasten. De afschrijvingslasten hiervan ad € 59.000 worden jaarlijks onttrokken aan deze reserve. Dit is gelijk aan de wijze van dekking van het krediet van € 8,8 miljoen.

Plaatsen van zonnepanelen en zonnecollectoren op en het versneld verduurzamen van enkele panden van het gemeentelijk vastgoed 2025

Door gedurende 4 jaar (2024 t/m 2027) jaarlijks een krediet van € 900.000 incl. BTW beschikbaar te stellen kan de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed bespoedigd worden. Deze investering voor het plaatsen van zonnepanelen/collectoren en het versneld verduurzamen van enkele panden volgt uit de Routekaart (2021-2030) en is niet opgenomen in het in 2023 geactualiseerde Duurzame Meerjaren Onderhouds Plan (DMOP).

De investeringen die voortvloeien uit de routekaart lopen in de periode 2024-2030. Daarbij gaat het om jaarlijks € 900.000. De aan de raad gevraagde besluitvorming betreft momenteel de periode van de Routekaart 2024-2027.

In het totaalplan om CO2 te reduceren (en energie te besparen) spelen zonnepanelen en zonnecollectoren een grote rol. Maar ook kunnen eventueel nieuwe alternatieve duurzame technieken worden toegepast. Om aan de opgave "in 2030 CO2 neutraal, voor zover mogelijk" te kunnen voldoen, levert het plaatsen van zonnepanelen/collectoren (of eventuele alternatieve technieken) op panden een grote bijdrage. Uit de routekaart CO2 (2021-2030) volgt dat de komende jaren panden die geschikt zijn, hiervoor in aanmerking komen. Gekozen wordt ook voor de versnelde verduurzaming ("cherry picking") van 18 gebouwen tot 2030 die hier (op natuurlijke momenten met vervangingen of renovatie) het beste (werk-met-werk, technische levensduur etc.) voor in aanmerking komen. De strategie "cherry picking", omvat panden met het grootste potentieel voor CO2-reductie. De investeringslasten kunnen worden terugverdiend door de besparing op energie. Budgettair neutraal.

VERBONDEN PARTIJEN

- [N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten](#)
- [Brabants Historisch Informatiecentrum \(BHIC\)](#)
- [N.V. Brabant Water](#)

VEILIGHEID

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

AMBITIE

Een veilige leefomgeving is voor iedereen belangrijk: zowel in wijken, buurten, dorpen alsook op bedrijventerreinen en in het buitengebied. Een thuisgevoel is je ook veilig voelen. We willen aan de voorkant komen van de veiligheidsproblematiek. Preventief en vroeg signaleren heeft de voorkeur boven achteraf reageren. Cyberveiligheid, het tegengaan van (drugs)criminaliteit, ondermijning en het voorkomen dat jongeren het verkeerde pad op gaan zijn speerpunten.

Wij willen toegerust zijn om op onvoorziene omstandigheden adequaat te reageren. De coronacrisis en de opvang van vluchtelingen hebben de noodzaak hiervan duidelijk gemaakt.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Veiligheid, toezicht en handhaving

Toezicht en handhaving zijn kwantitatief en kwalitatief op orde.

Behoud van een politiebureau voor het politieteam Meierijstad.

Veiligheidsregio, brandweer en crisisbeheersing

Een brandweer die kwalitatief kan blijven presteren met een daarbij passende huisvesting.

Integrale Veiligheid

De domeinen zorg en veiligheid zijn structureel, zowel preventief als repressief, verbonden.

Inwoners en bedrijven zijn bewust van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit en weten maatregelen te nemen tegen deze vorm van criminaliteit.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meierijstad	Jaar	Referentie	Meierijstad
Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren	Stichting Halt	2022	7	9	2023	7	8
Winkeldiefstallen, per 1.000 inwoners	CBS-Diefstallen	2022	2,1	1,3	2023	2,3	1,8
Geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners	CBS-Criminaliteit	2022	4,1	3,2	2023	3,9	2,4
Diefstallen uit woning, per 1.000 inwoners	CBS-Diefstallen	2022	1,4	1,1	2023	1,3	0,8

Indicator	Bron	Jaar Referentie	Meerijstad	Jaar Referentie	Meerijstad
Vernielingen en beschadigingen (openbare ruimte), per 1.000 inwoners	CBS-Criminaliteit	2022	5,8	2023	3,6

Voor het beleidsdoel "1.1 Een veilige leefomgeving in het bijzonder voor gebieden met een meer dan gemiddeld risicoprofiel voor criminaliteit" zijn eigen indicatoren gedefinieerd. Deze zijn opgenomen in de volgende tabel.

Indicator	Bron	Streefwaarde	Jaar Realisatie	Jaar Realisatie
Veiligheidsbeleving eigen buurt	Veiligheidsmonitor	7,5 (1 tot 10)	2021	7,8
Leefbaarheid woonbuurt	Veiligheidsmonitor	7,7 (1 tot 10)	2021	7,9
Voelt zich wel eens onveilig	Veiligheidsmonitor	25,0%	2021	28,7%

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Veiligheid, toezicht en handhaving

Toezicht en handhaving zijn kwantitatief en kwalitatief op orde.

Behoud van een politiebureau voor het politieteam Meerijstad.

We gaan in afstemming met en op initiatief van de Nationale Politie op zoek naar een centraal gelegen locatie voor het Politie Team Meerijstad. Dit met oog op het effectief en efficiënt werken van de politie.

Afhankelijk van de keuze voor de vestiging van het politieteam Meerijstad en de keuze voor verbouw of nieuwbouw van de brandweerpost Veghel verkennen we de herstemming van Stadhuisplein 2 en 4.

Veiligheidsregio, brandweer en crisisbeheersing

Een brandweer die kwalitatief kan blijven presteren met een daarbij passende huisvesting.

- We maken in afstemming met de Veiligheidsregio Brabant-Noord een keuze voor verbouw of nieuwbouw van de brandweerpost Veghel. We brengen de kosten daarvan in regionaal verband in.
- Wij spannen ons in voor het behoud van en voldoende capaciteit aan brandweervrijwilligers en voor de lokale verankering van de posten.

Integrale Veiligheid

De domeinen zorg en veiligheid zijn structureel, zowel preventief als repressief, verbonden.

Inwoners en bedrijven zijn bewust van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit en weten maatregelen te nemen tegen deze vorm van criminaliteit.

We geven uitvoering aan het integrale veiligheidsbeleid 2023-2026, waarbij wij binnen de strategische thema's inzetten op weerbaarheid, jeugd en kwetsbaren.

We maken jeugdigen en andere kwetsbare doelgroepen (waaronder bedrijven) weerbaar op het gebied van digitale criminaliteit. We geven uitvoering aan het project Hackshield op de basisscholen in Meerijstad. Daarnaast bereiden wij ons voor op het bestrijden van en de gevolgen van cybercrises.

WAT KOST HET?

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekken aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

(bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	-7.759	-9.078	-8.887	-8.872	-8.842	-8.823
Baten	612	811	382	382	382	382
Saldo van baten en lasten	-7.147	-8.267	-8.505	-8.490	-8.460	-8.441
Onttrekking aan reserves	8	267	0	0	0	0
Mutaties in de reserves	8	267	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-7.139	-8.000	-8.505	-8.490	-8.460	-8.441

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".

De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.

Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;

Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-7.977	-7.980	-7.978	-7.971
Raadsbesluiten september 2023 tot en met juli 2024				
1e bestuursrapportage 2024	-13	-5	-5	-5
2e bestuursrapportage 2024	0	0	0	0
Geraamd resultaat (startsituatie)	-7.990	-7.984	-7.983	-7.975
Bestaand beleid	0	0	0	0
Kapitaallasten	-2	-2	-2	-2
Loon- & prijsindexatie	-300	-300	-300	-300
Overige technische aanpassingen	-214	-204	-176	-164
Totaal ontwikkelingen	-516	-506	-477	-466
Geraamd resultaat programmabegroting 2025	-8.505	-8.490	-8.460	-8.441

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Bestaand beleid	0	0	0	0
Uitbreiding capaciteit Sociale Veiligheid (0,5 FTE)	0	0	0	0

Er is behoefte om de beschikbare capaciteit voor sociale veiligheid met 0,5 fte uit te breiden.

Daarmee kan een stevige basis worden neergezet om die bestuurlijke maatregelen te treffen, die voor de veiligheid van de betrokkene zelf maar ook voor zijn/haar directe leefomgeving het verschil kunnen maken. Gelet op de toenemende zwaarte van de problematiek, de toename van zaken waarbij het bieden van zorg geen mogelijkheden biedt, maar alleen nog ingezet kan worden op strafrechtelijke en/of bestuursrechtelijke maatregelen en handhaving daarvan, is de huidige beschikbare capaciteit ontoereikend. Dekking van de kosten ad € 45.000 via beschikbaar budget integraal veiligheidsbeleid.

INVESTERINGEN

Binnen programma 1 Veiligheid zijn geen nieuwe investeringen opgenomen voor 2025.

VERBONDEN PARTIJEN

- [Veiligheidsregio Brabant-Noord](#)
- [Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost](#)

VERKEER, VERVOER EN OPENBARE RUIMTE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

AMBITIE

Meerijstad is duurzaam bereikbaar voor wonen (duurzaam en gezond Meerijstad), werken (bereikbaar Meerijstad) en leven (leefbaar Meerijstad). Voorzieningen zijn voor iedereen bereikbaar. Een kwaliteitssprong voor verkeersveiligheid, het fietsgebruik, verduurzaming van automobiliteit en de kwaliteit van de openbare ruimte zijn speerpunten, zodat de leefbaarheid wordt vergroot.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Verkeer en vervoer

Betere bereikbaarheid van Meerijstad en een betere afwikkeling van het verkeer op de N279, dit alles in balans met de leefbaarheid in de omgeving.

Bij een eventueel nieuw tracé van (of aan) de N279 bij Veghel staat zorgvuldigheid voorop en betrekken we de samenleving breed. Een maatschappelijke kosten- en baten analyse wordt meegewogen om zoveel mogelijk overlast in wijken/dorpen te voorkomen.

Een integrale gebiedsontwikkeling Rembrandtlaan Veghel met inachtneming en versterking van de omgeving, in combinatie met de ontwikkeling van de N279.

Versterking van de bereikbaarheid, veiligheid en ontwikkeling van de A50 corridor Eindhoven-Nijmegen door middel van de Mobiliteitsaanpak A50.

Inzicht in de haalbaarheid van 2 snelfietsroutes (van 's-Hertogenbosch naar Veghel en de route Eindhoven-Sint-Oedenrode-Veghel), om fietsgebruik te stimuleren.

Behoud van het huidige niveau van aanbod openbaar vervoer en versterking waar mogelijk, met aandacht voor de Noordkade en de kleine kernen. Daarbij kan gedacht worden aan gebruik van duurzame mobiliteitsmiddelen zoals deelauto of elektrische fiets.

Een herziene parkeernota, inclusief positionering laadpalen.

Beheer openbare ruimte

Een veilige, schone, uitnodigende openbare ruimte.

Een besluit van de raad over beeldkwaliteit openbaar groen, met oog voor biodiversiteit en de daarmee gemoeide kosten.

Economische havens en waterwegen

Meer goederenvervoer over water ter vervanging van wegtransport.

Beleidsindicatoren

De verplichte beleidsindicatoren van Programma 2 zijn vervallen.

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Verkeer en vervoer

Betere bereikbaarheid van Meerijstad en een betere afwikkeling van het verkeer op de N279, dit alles in balans met de leefbaarheid in de omgeving.

De Provincie, in samenwerking met de regiopartners (waaronder de gemeente Meerijstad), stelt een nieuw planproces op voor het vervolg van het project N279.

Bij een eventueel nieuw tracé van (of aan) de N279 bij Veghel staat zorgvuldigheid voorop en betrekken we de samenleving breed. Een maatschappelijke kosten- en baten analyse wordt meegewogen om zoveel mogelijk overlast in wijken/dorpen te voorkomen.

Een integrale gebiedsontwikkeling Rembrandtlaan Veghel met inachtneming en versterking van de omgeving, in combinatie met de ontwikkeling van de N279.
Wanneer een verkeerssituatie belemmerend is voor nieuwe woningbouwontwikkeling passen we deze aan waar mogelijk.
Versterking van de bereikbaarheid, veiligheid en ontwikkeling van de A50 corridor Eindhoven-Nijmegen door middel van de Mobiliteitsaanpak A50.
We gaan samen met het Rijk, provincie en regio aan de slag met projecten uit de mobiliteitsaanpak op de A50 corridor Eindhoven-Nijmegen en kortetermijnmaatregelen A2 Randweg Eindhoven. Projecten betreffen aanleg van fietsroutes, fietsstimulering, werkgeversbenadering, (mobiliteits)hubs, HOV+ (of BRT) en (lobby en onderzoek naar) maatregelen A50.
Inzicht in de haalbaarheid van 2 snelfietsroutes (van 's-Hertogenbosch naar Veghel en de route Eindhoven-Sint-Oedenrode-Veghel), om fietsgebruik te stimuleren.
We onderzoeken de haalbaarheid van doorfietsroutes en de aanleg van ontbrekende schakels in het fietsnetwerk.
Behoud van het huidige niveau van aanbod openbaar vervoer en versterking waar mogelijk, met aandacht voor de Noordkade en de kleine kernen. Daarbij kan gedacht worden aan gebruik van duurzame mobiliteitsmiddelen zoals deelauto of elektrische fiets.
We werken samen met provincie en de vervoerder aan gedeelde mobiliteit. We:- ondersteunen "Samen-initiatieven en (deel)mobiliteitsdiensten; - houden de doorstroming van de direct(bus)lijnen op orde; - gaan samen met provincie na of het realiseren van haltes voor Flex-vervoer toegevoegde waarde heeft voor reizigers; - verkennen samen de mogelijkheden om de bereikbaarheid per openbaar vervoer van de Noordkade te verbeteren.
Een herziene parkeernota, inclusief positionering laadpalen.
We herzien de parkeernota. - We stellen beleidsregels laadpalen op en plaatsen laadpalen voor elektrische auto's en fietsen;- We stellen een parkeerplan (en parkeeronderzoeken) voor Meierijstad op met het accent op de centra van Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode inclusief een uitvoeringsprogramma; - We houden 1x per 3 jaar een parkeeronderzoek in de centra om goed in te kunnen spelen op de ontwikkelingen en ruimtelijke plannen in de centra; - Daarnaast voeren we aanvullende onderzoeken uit naar parkeernormen voor specifieke/bijzondere functies.
Beheer openbare ruimte
Een veilige, schone, uitnodigende openbare ruimte.
We actualiseren de projecten in het uitvoeringsprogramma mobiliteit met trends en ontwikkelingen en we bekijken waar we werk met werk kunnen maken. Vervolgens bereiden we de projecten voor en voeren ze uit. We verbeteren de verkeersveiligheid van de kwetsbare doelgroepen ouderen, kinderen en fietsers. We treffen maatregelen op plaatsen en in situaties waar we risico's zien. We houden de risico-gestuurde analyse verkeersveiligheid actueel.
Een besluit van de raad over beeldkwaliteit openbaar groen, met oog voor biodiversiteit en de daarmee gemoeide kosten.
We stellen een groenbeleidsplan op en werken daarin uit hoe we via het beheer kunnen bijdragen aan het versterken van de biodiversiteit in de openbare ruimte.
Economische havens en waterwegen
Meer goederenvervoer over water ter vervanging van wegtransport.

WAT KOST HET?

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekken aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

(bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	-38.484	-40.960	-42.638	-42.064	-41.627	-41.630
Baten	22.382	22.757	23.027	23.084	22.793	22.981
Saldo van baten en lasten	-16.102	-18.203	-19.611	-18.980	-18.834	-18.650
Onttrekking aan reserves	590	2.505	1.513	355	103	68
Mutaties in de reserves	590	2.505	1.513	355	103	68
Geraamd resultaat	-15.512	-15.699	-18.098	-18.625	-18.731	-18.581

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".

De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.

Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;

Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-17.118	-17.512	-17.426	-17.312
Raadsbesluiten september 2023 tot en met juli 2024	-86	-86	-86	-86
1e bestuursrapportage 2024	24	24	24	24
2e bestuursrapportage 2024	0	0	0	0
Geraamd resultaat (startsituatie)	-17.180	-17.574	-17.488	-17.374
Bestaand beleid	9	9	9	9
Nieuw beleid	0	0	0	0
Investerings 2025	33	-149	-149	-149
Kapitaallasten	-159	-128	-119	-108
Loon- & prijsindexatie	-944	-944	-944	-944
Overige technische aanpassingen	143	161	-39	-15
Totaal ontwikkelingen	-918	-1.052	-1.243	-1.208
Geraamd resultaat programmabegroting 2025	-18.098	-18.625	-18.731	-18.581

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Bestaand beleid	9	9	9	9
Bosbeheerplan 2024-2033	9	9	9	9

In 2024 is het nieuwe bosbeheerplan 2024-2033 vastgesteld. Het gaat hier om het dagelijks beheer van de gemeentebossen, als gevolg van de keuzen in het nieuwe bosbeheerplan en de uitbreiding van het areaal beheerde gemeentebossen.

Het nieuwe beheerplan zorgt voor een structurele daling in de lasten van € 8.500.

Capaciteit beheerdata	0	0	0	0
------------------------------	----------	----------	----------	----------

Om de actualiteit van onze data te waarborgen vragen we incidenteel budget van € 165.000 voor het bijwerken van beheergegevens. Dekking algemene risicoreserve.

Personele capaciteit Nutscoördinator Openbaar Gebied (1,0 FTE)	0	0	0	0
---	----------	----------	----------	----------

Door de enorme opgave welke we vanuit de energietransitie en duurzaamheid op ons af zien komen in combinatie met de uitdaging van een overvolle ondergrond zien we dat een goede afstemming, adviezen en begeleiding noodzakelijk is om dit in goede banen te leiden. De gevolgen van het niet invullen van deze rol zijn dat we niet genoeg grip hebben op onze eigen ondergrond, plannings niet worden gehaald, we lopen imagoschade op door gebrek aan goede communicatie en ons areaal zal kwalitatief verminderd worden door gebrek aan aandacht. Er is geen alternatief voor handen, het is een uitbreiding van 1,0 FTE zodat we overal kwaliteit kunnen blijven bieden. Lasten € 90.000 per jaar te dekken uit de legesinkomsten.

Nieuw beleid	0	0	0	0
---------------------	----------	----------	----------	----------

Inspecties installatieverantwoordelijkheid Meierijstad	0	0	0	0
---	----------	----------	----------	----------

Overal waar een stekker aan zit binnen het openbaar gebied, zowel permanent als tijdelijk, valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Wil zeggen dat als er een ongeluk gebeurt door een slechte aansluiting wij als gemeente aansprakelijk gesteld kunnen worden. De versnippering binnen de gemeente is groot, stekker zitten immers overal. Om dit duidelijk in beeld te krijgen en er een proces aan te koppelen krijgen we weer grip op deze aansluitingen. Hier is een inspectie voor nodig. Hiervoor is eenmalig budget noodzakelijk van € 50.000 in 2025. Dekking algemene risicoreserve.

Kleinschalige verkeersvoorzieningen	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Een eenmalig budget van € 250.000 voor kleinschalige verkeersvoorzieningen stelt ons in staat om gerichte maatregelen te nemen die de verkeersveiligheid verbeteren en snel in te kunnen spelen op de wensen van inwoners, bedrijven en andere instanties. Dit omvat onder meer het creëren van veilige schoolomgevingen, het realiseren van snelheid remmende maatregelen.

Door het budget kunnen gevaarlijke situaties worden aangepakt, zoals onoverzichtelijke kruispunten of drukke verkeerspunten nabij scholen. Daarnaast maakt het uitvoeren van verkeerstellingen en parkeeronderzoeken het mogelijk om verkeerssituaties in kaart te brengen en maatregelen te treffen die aansluiten bij het verkeersbeeld ter plaatse.

Het beoogde effect van deze maatregelen is het verminderen van verkeersongevallen, het vergroten van de verkeersveiligheid en het bevorderen van een leefbare omgeving waarin burgers zich veilig en comfortabel kunnen verplaatsen, met speciale aandacht voor de bescherming van kwetsbare weggebruikers zoals kinderen en ouderen. Tevens draagt het bij aan een betere doorstroming van het verkeer en het verminderen van overlast in de buurt.

Dekking algemene risicoreserve.

Maatregelen modernisering fonteynen	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Wij beheren 14 fonteynen in de openbare ruimte. Door het ontbreken van structureel onderhoudsbudget laat de technische staat van een aantal van deze fonteynen te wensen over. Dit resulteert in niet werkende of onveilige fonteynen. We gaan alle fonteynen daarom inspecteren, in orde maken voor wat betreft waterkwaliteit- en veiligheid en we willen het structureel onderhoud professionaliseren. We onderscheiden hierbij 3 categorieën: Kunstwerken, Fonteynen in vijvers en Fonteynen ter verfraaiing.

We vragen een eenmalig budget van € 390.000 voor incidentele maatregelen. Dekking algemene risicoreserve.

Vervangen valzand speelplekken	0	0	0	0
---------------------------------------	----------	----------	----------	----------

Gedurende de jaren kan het valzand vervuild raken door takjes, plastic, kattenuitwerpselen, onkruid en andere verontreinigingen. Deze vervuiling kan leiden tot de groei van bacteriën. Door maatregelen te nemen, zorgen we ervoor dat kinderen met plezier kunnen spelen in een schone en veilige omgeving. We vragen hiervoor een eenmalig budget aan in de volgende jaren:

- 2025 € 100.000

- 2026 € 100.000

Dekking algemene risicoreserve.

Wegen beleid en beheerplan 2025	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Volgens ons programma dient er in 2024 een nieuw beheerplan wegen te komen. Daarbij wordt er een nieuw beleidsplan opgesteld (wellicht in combinatie met het beheerplan wegen) voor onverharde wegen. Om dit goed op te zetten zullen we onze data op orde moeten hebben en zullen er inspecties en onderzoeken plaats vinden. Om dit alles eenmalig op te zetten is een bedrag nodig van € 100.000.

Hierin zijn onderzoeken, inspecties, dataverwerking in systemen en 2 geschreven plannen meegenomen. Dekking algemene risicoreserve.

INVESTERINGEN

In de volgende tabel zijn de investeringen voor het jaar 2025 opgenomen met de kapitaallasten per investering. Na de tabel volgt een toelichting per investering.

(bedragen x € 1.000)		Investing Kapitaallasten			
Naam investering		2025	2026	2027	2028
Aanschaf twee veegvuilcontainers	40	0	-4	-4	-4
Heikantstraat vervangen bomen	855	0	-29	-29	-29
Herinrichting gemeentelijke begraafplaatsen	60	0	-4	-4	-4
Investerings riolering 2025	2.797	0	0	0	0
Revitalisering bossen 2025-2028	1.700	0	-13	-13	-13
Uitbreiding bomenareaal 2025	275	0	-9	-9	-9
Vervangingsprogramma openbare verlichting 2025	2.750	0	-110	-110	-110

Aanschaf twee veegvuilcontainers

De huidige stortlocaties voldoen niet aan de eisen om dit afval te mogen storten. Een flexibele stortlocatie is efficiënter doordat we die kunnen plaatsen waar de veegwagens op dat moment bezig is. De kosten voor de aanschaf van de twee veegvuilcontainers bedragen € 40.000. Daarnaast zijn er jaarlijkse uitgaven voor onderhoud en verzekering.

Heikantstraat vervangen bomen

Om ook de verharding te vervangen en het aanbrengen van een HWA riool dient er een verhoging te komen op het huidige budget. Extra investering: € 855.000

Herinrichting gemeentelijke begraafplaatsen

In het onderzoek naar de gemeentelijke begraafplaatsen in Meierijstad is een van de voornemens het aantrekkelijker en toegankelijker maken van de begraafplaats te Erp. Een ander voornemen is de realisatie van urnengraven op de begraafplaats Zuidergaard. Hiervoor moeten inrichtingsplannen worden opgesteld en uitgevoerd.

Investering 2025: €60.000

Investerings riolering 2025

Investerings riolering 2025 conform het vastgestelde Programma Water en Riolering (PWR) 2022-2026.

Revitalisering bossen 2025-2028

Deze middelen zijn nodig om de afgenomen vitaliteit van onze heideontginningsbossen te verbeteren en om deze bossen weerbaarder te maken tegen de gevolgen van de klimaatverandering en stikstofdepositie. Hierdoor voldoen we zoveel mogelijk aan de biodiversiteits- en duurzaamheidsdoelstellingen van Meierijstad.

Als we dit niet doen dan zal de vitaliteit van onze arme heideontginningsbossen verder afnemen met de sterfte van bomen en het verdwijnen van andere soorten als gevolg.

Totale investering: € 1.700.000. Subsidie provincie: € 1.309.000 Eigen bijdrage gemeente: € 391.000. Een deel van de afschrijvingslasten wordt gedekt uit bestaand budget biodiversiteit (programma volksgezondheid, milieu en duurzaamheid).

Uitbreiding bomenareaal 2025

In onze duurzaamheidsvisie is het streven opgenomen om in de periode tot 2030 de groenindex te laten stijgen met 25%. In het bomenbeleid is dit streven overgenomen en vertaald naar een groei van het bomenareaal met 25% in bovengenoemde periode. We vragen een uitvoeringsbudget om deze ambities te realiseren. Bedrag 2025: € 275.000

Vervangingsprogramma openbare verlichting 2025

In 2020 is een vervangingsprogramma vastgesteld, met een looptijd van 10 jaar. Door de huidige omwikkelingen en de ambities van het nieuwe college, is het wenselijk om deze werkzaamheden te versnellen.

Volgens ons beleidsplan openbare verlichting 2020-2030 zal de vervanging van de verlichting een besparing opleveren van circa €137.500- per jaar aan energie. Bijkomend voordeel is dat er tevens onderhoudswerkzaamheden eerder plaats vinden wat een gunstig effect heeft op de levensduur en onderhoudskosten.

2025: € 2.750.000

VERBONDEN PARTIJEN

Voor dit programma zijn geen verbonden partijen gedefinieerd.

ECONOMIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

AMBITIE

Een relatief hoge werkgelegenheid, een aantrekkelijk ondernemingsklimaat en een goed sociaal voorzieningenniveau vormen een prima uitgangspositie voor welzijn en brede welvaart in Meierijstad. Dit willen wij, rekening houdend met de huidige krapte op de lokale arbeidsmarkt, vasthouden en versterken. Uitgangspunt is inzet vanuit de Participatiewet.

Meierijstad vervult een vooraanstaande rol in de Brabantse economie met vooral veel bedrijvigheid in agrifood en de maakindustrie, maar ook in de logistiek en bouw (met zo'n 50.000 arbeidsplaatsen en rond de 8.600 ondernemingen). We zijn een dominante speler in het hart van de regio Noordoost Brabant/Agrifood Capital en we intensiveren de relatie met Brainport Eindhoven.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Toekomstbestendig ondernemingsklimaat

Sterker ondernemerschap door ruimte voor nieuwe lokale en groeiende bedrijven. Ondersteuning van ondernemers die omschakelen of stoppen. Het stimuleren van innovatieve bedrijven met aandacht voor specifieke thema's.

Stevigere samenwerking met ondernemers en onderwijs (3O's), lokaal en bovenlokaal.

Passende economische steunmaatregelen voor door de coronacrisis getroffen ondernemers in het midden- en kleinbedrijf (mkb) en zelfstandige ondernemers zonder personeel (zzp-ers).

Ruimtelijk-economische ontwikkeling

Nieuw bedrijfsterrein voor onze groeiende bedrijven, met plek voor (boven)regionale bedrijvigheid wanneer dit ons economisch ecosysteem versterkt. Voor een zorgvuldige inpassing is een uitgifteprotocol leidend.

Ruimte voor ondernemerschap om via vernieuwing en verduurzaming bij te dragen aan een vitaal en dynamisch buitengebied.

Passende en menswaardige (conform SNF-norm) huisvesting voor onze internationale werknemers.

Doorontwikkeling van onze winkelconcentratiegebieden door slimmer en zorgvuldig ruimtegebruik, met het lef om functies te veranderen.

Een levendig en aantrekkelijk Meierijstad door het ondersteunen en stimuleren van evenementen, groot en klein.

Sterke samenwerking en positionering

Meierijstad is een krachtige samenwerkingspartner met allianties in bovenlokale netwerken die voordelen bieden qua kennis, uitvoeringskracht of (beleids-)beïnvloeding. Zoals M50, RNOB/AFC, de taskforce economisch herstel van de VNG en food.nl.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meerijstad	Jaar	Referentie	Meerijstad
Functiemenging (%)	CBS BAG/LISA-bewerking ABF Research	2022	52,3	59,2	2023	52,7	59,7
Vestigingen (van bedrijven), per 1.000 inwoners (15 t/m 64 jaar)	LISA	2022	161,6	169,9	2023	170,2	176,1

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Toekomstbestendig ondernemingsklimaat

Sterker ondernemerschap door ruimte voor nieuwe lokale en groeiende bedrijven. Ondersteuning van ondernemers die omschakelen of stoppen. Het stimuleren van innovatieve bedrijven met aandacht voor specifieke thema's.

We werken samen met ondernemers aan een circulaire economie. Volgens experts is het nu duidelijker dan ooit: een fossielvrije samenleving kan niet zonder de ontwikkeling van een waterstofeconomie. In Meerijstad vormt zich een ondernemende beweging hiervoor. Wij helpen dit ondernemerscollectief met de volgende stap in elektrificatie en de omschakeling naar waterstof.

We blijven inzetten op het tegengaan van voedselverspilling als onderdeel van circulaire economie, zoals via het Circulair Food Center.

We werken aan een startup ecosysteem vanuit de campusontwikkeling.

Stevigere samenwerking met ondernemers en onderwijs (3O's), lokaal en bovenlokaal.

Zie programma Onderwijs, onderdeel Onderwijsbeleid over overkoepelende visie van de gemeentelijke rol in het onderwijs.

Passende economische steunmaatregelen voor door de coronacrisis getroffen ondernemers in het midden- en kleinbedrijf (mkb) en zelfstandige ondernemers zonder personeel (zzp-ers).

Ruimtelijk-economische ontwikkeling

Nieuw bedrijfsterrein voor onze groeiende bedrijven, met plek voor (boven)regionale bedrijvigheid wanneer dit ons economisch ecosysteem versterkt. Voor een zorgvuldige inpassing is een uitgifteprotocol leidend.

We doen onderzoek naar de mogelijkheden voor ruimte voor nieuwe bedrijvigheid, enerzijds via herontwikkeling en eventuele herinrichting van bestaand bedrijventerrein, anderzijds naar ruimte voor nieuw duurzaam bedrijventerrein. We ontwikkelen nieuwe terreinen op basis van een duurzaam uitgifte protocol dat we opstellen in samenwerking met het POM en stemmen dit af met de regio. Daarnaast stimuleren we herstructurering op bedrijventerreinen waar dit ruimtewinst oplevert, stimuleren we intensiever ruimtegebruik, het verduurzamen van bedrijventerreinen en zorgen we voor kwaliteitsbehoud van bestaande terreinen.

Ruimte voor ondernemerschap om via vernieuwing en verduurzaming bij te dragen aan een vitaal en dynamisch buitengebied.

We gaan met agrariërs onderzoeken welk toekomstperspectief hierbij past.

Passende en menswaardige (conform SNF-norm) huisvesting voor onze internationale werknemers.

We geven uitvoering aan het beleid Huisvesting arbeidsmigranten.

We geven als gemeente Meerijstad uitvoering aan de landelijke pilot (gestart op 1-1-2024) van het Brabants Migratie Informatiepunt voor de regio Noordoost Brabant. De pilot loopt tot eind oktober 2025.

Doorontwikkeling van onze winkelconcentratiegebieden door slimmer en zorgvuldig ruimtegebruik, met het lef om functies te veranderen.
We werken aan de uitvoering van de visie Herstructurering centrum Veghel waarbij we de transformatie van het Meijerijplein en de Hoofdstraat ter hoogte van Vlas en Graan en de Patio aanjagen en het overschot aan detailhandelsmeters veranderen naar andere functies.
We realiseren een kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte om en nabij het centrum van Veghel (Hoofdstraat, Molenstraat, Vlas en Graan, Stadhuisplein).
We stimuleren een doorontwikkeling van onze centrummanagementorganisaties en we investeren in de samenwerking, voor het bereiken van de gezamenlijke ambities. Daarnaast dragen we bij aan de realisatie van ambities uit de centrumvisie.
Een levendig en aantrekkelijk Meierijstad door het ondersteunen en stimuleren van evenementen, groot en klein.
We organiseren en/of nemen deel in kansrijke strategische (promotionele) evenementen en acties/activiteiten die bijdragen aan de aantrekkelijkheid en uitstraling van Meierijstad.
We voorzien evenementenlocaties in Wijbosch, Boskant, Olland en Nijnsel van vaste aansluitpunten voor elektra en water. Voor Julianapark in Veghel en Kloosterpark in Schijndel vindt verdere verduurzaming op gebied van stroom en water plaats inclusief wifi.
Sterke samenwerking en positionering
Meierijstad is een krachtige samenwerkingspartner met allianties in bovenlokale netwerken die voordelen bieden qua kennis, uitvoeringskracht of (beleids-)beïnvloeding. Zoals M50, RNOB/AFC, de taskforce economisch herstel van de VNG en food.nl.
Voor het verstedelijkingsproces van de regio 's-Hertogenbosch en de Brabantse stedenrij maken we zo mogelijk afspraken met rijk, provincie en waterschappen over herstructurering en ontwikkeling voor wonen, werken, mobiliteit en duurzaamheid.
We nemen deel aan bovenlokale netwerken op economische zaken, zoals Middelgrote Gemeenten (M50), de regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant/ Agrifood Capital (RNOB/AFC), de taskforce economisch herstel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de samenwerking met andere regio's zoals Food.nl en Brainport.

WAT KOST HET?

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekken aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

(bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	-24.099	-25.269	-17.381	-16.956	-17.200	-14.759
Baten	16.219	29.139	15.256	15.153	15.788	13.388
Saldo van baten en lasten	-7.881	3.870	-2.125	-1.802	-1.412	-1.371
Toevoeging aan reserves	-5.458	-6.535	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	11.007	1.014	471	275	25	0
Mutaties in de reserves	5.548	-5.521	471	275	25	0
Geraamd resultaat	-2.333	-1.651	-1.654	-1.527	-1.387	-1.371

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".

De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.

Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;

Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-1.540	-1.426	-1.326	-1.326
Raadsbesluiten september 2023 tot en met juli 2024				
1e bestuursrapportage 2024	5	5	5	5
2e bestuursrapportage 2024	0	0	0	0
Geraamd resultaat (startsituatie)	-1.535	-1.422	-1.321	-1.321
Bestaand beleid	0	0	0	0
Nieuw beleid	-40	-40	-40	-40
Investerings 2025	0	0	0	0
Kapitaallasten	64	64	63	63
Loon- & prijsindexatie	-39	-39	-39	-39
Overige technische aanpassingen	-104	-90	-50	-34
Totaal ontwikkelingen	-119	-106	-66	-50
Geraamd resultaat programmabegroting 2025	-1.654	-1.527	-1.387	-1.371

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Bestaand beleid	0	0	0	0
Uitbreiding Grondzaken (2,4 FTE)	0	0	0	0

De uitbreiding is nodig om risicobeheersing binnen gemeentelijke gebiedsontwikkelingen afdoende te kunnen waarborgen. Dit is essentieel voor het behoud van de actieve rol van de gemeente in het voorzien van de actuele woningbouwbehoefte. 1,4 FTE is tijdelijke formatie-uitbreiding voor 2025 t/m 2027. 1,0 FTE is structurele formatie-uitbreiding.

De lasten bedragen € 216.000 voor 2025 t/m 2027 en vanaf 2028 € 90.000. Deze worden ten laste van de grondexploitatie gebracht.

Nieuw beleid	-40	-40	-40	-40
StartUp Meierijstad	-40	-40	-40	-40

We ondersteunen onze startende ondernemers door deel te nemen in StartUp Meierijstad. StartUp Meierijstad biedt een netwerk voor startende ondernemers en naast fysieke werkplekken (flexplekken) een uitgebreid pakket aan ondersteuning en begeleiding door professionals. Een zogenaamd 'acceleratieprogramma'.

Verdiepend onderzoek haalbaarheid nieuwe bedrijventerreinen	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Voor mogelijke nieuwe bedrijventerreinen in onze 4 grote kernen is verdiepend onderzoek noodzakelijk. Daarnaast werken we aan de effectuering van herstructureringsmogelijkheden op bestaande terreinen om ook zo ruimte te scheppen voor lokale bedrijvigheid.

De benodigde budgetten voor 2025 en 2026 bedragen € 100.000 per jaar en worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

Versterking ecosysteem voor de doelgroep startups	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Versterking economisch ecosysteem door de bevordering van startups via de regionale samenwerking van Noordoost Brabant / AgriFood Capital b.v.

Geraamd wordt een budget van € 25.000 per jaar voor 2025 tot en met 2027 te dekken uit de algemene risicoreserve.

INVESTERINGEN

Binnen programma 3 Economie zijn geen nieuwe investeringen opgenomen voor 2025.

VERBONDEN PARTIJEN

- [Regio Noordoost Brabant](#)
- [Stichting Agrifood Capital](#)

ONDERWIJS

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

AMBITIE

Onderwijs is een belangrijke pijler voor de leefbaarheid in de kernen. We willen gelijke kansen voor alle kinderen via doorlopende ontwikkelijnen van kinderopvang naar de basis- school en vervolgens naar het voortgezet onderwijs. Laaggeletterdheid is nadrukkelijk aangehaakt, ook op de weg naar inclusiever onderwijs. Er is een intensieve samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp, net als een stevige samenwerking tussen Onderwijs-Overheid-Ondernemers (3 O's).

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Basisonderwijs

Basisonderwijs dicht bij huis in elke kern behouden, waarbij behoud van kwaliteit uitgangspunt is.

Onderwijshuisvesting

Passende onderwijshuisvesting op basis van het integraal huisvestingsplan (IHP). Bij investeringen in onderwijshuisvesting is een multifunctionele accommodatie uitgangspunt.

Onderwijsbeleid

Herijking van de Lokaal Educatieve Agenda Meierijstad met thema's zoals: taal, inclusief onderwijs en aansluiting onderwijs-jeugdhulp.

Integrale Kindcentra (IKC).

Een overkoepelende visie op de gemeentelijke rol in het onderwijs (inclusief de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt) met een uitvoeringsprogramma.

Realisatie van een hybride leer-/werkfabriek 'The Chocolate Factory' (de chocoladefabriek) in samenwerking met het onderwijs en bedrijfsleven.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meierijstad	Jaar	Referentie	Meierijstad
Relatief verzuim (aantal ingeschreven leerlingen dat ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen)	DUO/Ingrado	2022	25,0	13,0	2023	26,0	15,0
Absoluut verzuim (aantal niet ingeschreven leerlingen per 1.000 leerlingen)	DUO/Ingrado	2022	4,5	9,3	2023	5,9	11,0

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meerijstad	Jaar	Referentie	Meerijstad
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (12-23 jaar, uitgedrukt in deelnemers VO en MBO)	DUO/Ingrado	2022	2,3	1,9	2023	2,4	2,0

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Basisonderwijs

Basisonderwijs dicht bij huis in elke kern behouden, waarbij behoud van kwaliteit uitgangspunt is.

We actualiseren de visie op onderwijs en huisvesting, zoals opgenomen in het huidige Integraal HuisvestingsPlan (IHP) Onderwijs 2022-2037; thema's zoals aanbod, krimp en groei, leefbaarheid, gezondheid, duurzaamheid en de ontwikkeling van IKC's komen daarbij aan bod. De visie op onderwijs en huisvesting vormt het fundament voor het IHP. De actualisering vindt plaats bij de eerstvolgende aanpassing van het IHP. Daarmee zal in eerste kwartaal 2024 worden gestart, opdat het geactualiseerde IHP 2026-2041 in derde kwartaal van 2025 aan de raad ter vaststelling kan worden aangeboden.

Onderwijshuisvesting

Passende onderwijshuisvesting op basis van het integraal huisvestingsplan (IHP). Bij investeringen in onderwijshuisvesting is een multifunctionele accommodatie uitgangspunt.

We actualiseren aan de hand van gewijzigde wet- en regelgeving het bestaande kwaliteitskader huisvesting primair en voortgezet onderwijs. We actualiseren in samenwerking met het onderwijsveld het bestaande IHP 2022-2037 naar een IHP voor de periode 2026-2041.

We werken aan de uitvoeringsprogramma's op basis van vastgestelde IHP 2022-2037. In deze programma's zijn de onderwijshuisvestingsvoorzieningen opgenomen, die in 2023 - 2026 voor bekostiging door de gemeente in aanmerking komen.

We ronden de voorbereidingen met betrekking tot MFA de Groene Long af. In de loop van 2023 starten we met de realisatie van de multifunctionele accommodatie, die naast twee scholen ook onderdak biedt aan een kinderdagverblijf, sportvoorziening en een wijkvoorziening.

Onderwijsbeleid

Herijking van de Lokaal Educatieve Agenda Meerijstad met thema's zoals: taal, inclusief onderwijs en aansluiting onderwijs-jeugdhulp.

We investeren op NT2 onderwijs, Voor- en Vroegschoolse Educatie en taalonderwijs in het primair en voortgezet onderwijs. We voeren met onze partners het gesprek over wat we verstaan onder inclusief onderwijs en wat ervoor nodig is om hier in Meerijstad uitvoering aan te geven. We investeren in doorgaande ontwikkelingen tussen voor- en vroegschool en van primair- naar voortgezet onderwijs.

We gaan het leespanel uitbreiden met ervaringsdeskundigen laaggeletterden. Daarnaast gaat een taalnetwerk coördinator, aan de slag met het intensiveren van de samenwerking tussen de verschillende taalhuizen.

Integrale Kindcentra (IKC).

We sturen bij Integrale Kindcentra op inhoudelijke samenwerking én gezamenlijke huisvesting, bij voorkeur in één gebouw of in de directe omgeving. Bij nieuwbouw is het streven van een IKC vanzelfsprekend, bij bestaande bouw bekijken we de mogelijkheden.

Een overkoepelende visie op de gemeentelijke rol in het onderwijs (inclusief de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt) met een uitvoeringsprogramma.

We stellen een overkoepelende visie op die de gemeentelijke rol in het onderwijs beschrijft. We ontwikkelen een activiteitenprogramma om het onderwijs (in de breedte) en het bedrijfsleven met elkaar kennis te laten maken (Talent in Meerijstad).

Realisatie van een hybride leer-/werkfabriek 'The Chocolate Factory' (de chocoladefabriek) in samenwerking met het onderwijs en bedrijfsleven.

We faciliteren de realisatie en de instandhouding van de hybride leer- werk fabriek. Het aanhaken en aangehaakt houden van het onderwijs (PO-VO-MBO-HBO), lokaal en regionaal, is daarbij leidend. Dat geldt ook voor het Circulair Food Center.

WAT KOST HET?

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekken aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

(bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	-10.588	-14.355	-13.210	-14.271	-12.334	-11.471
Baten	3.095	3.841	2.581	2.603	1.533	1.533
Saldo van baten en lasten	-7.493	-10.513	-10.628	-11.667	-10.801	-9.937
Onttrekking aan reserves	493	2.872	2.121	2.777	1.865	734
Mutaties in de reserves	493	2.872	2.121	2.777	1.865	734
Geraamd resultaat	-7.001	-7.641	-8.507	-8.891	-8.936	-9.203

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".

De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.

Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;

Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-8.591	-8.729	-9.101	-9.059
Raadsbesluiten september 2023 tot en met juli 2024	299	147	146	144
1e bestuursrapportage 2024	-54	-54	-54	-54
2e bestuursrapportage 2024	0	0	0	0
Geraamd resultaat (startsituatie)	-8.346	-8.636	-9.009	-8.968
Bestaand beleid	0	0	0	-27
Nieuw beleid	-9	-9	-9	-9
Gemeentefonds	1	1	1	1
Investerings 2025	0	-94	-94	-107
Kapitaallasten	-112	-114	-169	-47
Loon- & prijsindexatie	-24	-24	-24	-24
Overige technische aanpassingen	-13	-10	374	-17
Wijzigingen < € 50.000	-5	-5	-5	-5
Totaal ontwikkelingen	-161	-255	73	-235
Geraamd resultaat programmabegroting 2025	-8.507	-8.891	-8.936	-9.203

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Bestaand beleid	0	0	0	-27
Migratie	0	0	0	-27

Als gemeente komen we steeds voor meer uitdagingen te staan. Zo ook voor het thema ontheemden. Meierijstad houdt zich intensief bezig met het huisvesten van deze personen. Dit werd op projectbasis gedaan waarbij de middelen tot en met 2025 beschikbaar waren. Hiervoor zijn ook 3 tijdelijke functies beschikbaar gesteld. De ontwikkelingen van afgelopen tijd laten zien dat dit geen incidenteel probleem is maar dat we hier als gemeente een structurele taak hebben. Het is nog onduidelijk hoe dit op rijksniveau gefaciliteerd gaat worden. Desalniettemin zien we dat hier ook na 2025 een taak voor ons als gemeente zit. Tot en met 2027 zijn de functies (3,0 FTE) tijdelijk met als dekking de rijksbijdrage. Vanaf 2028 worden de functies omgezet naar structurele formatie zonder dekking. Lasten deels opgenomen in programma 4 (€ 27k) en deels programma 6 (€ 243k).

Tijdelijke huisvesting basisscholen Veghels Buiten	0	0	0	0
---	---	---	---	---

Uit het haalbaarheidsonderzoek is gebleken dat het noodzakelijk is om een onderwijsvoorziening in Veghels Buiten te realiseren. Hierbij is het de insteek c.q. het uitgangspunt om deze voorziening onder te brengen in een multifunctionele accommodatie (MFA), waarin naast onderwijs ook ruimte wordt geboden aan andere maatschappelijke functies.

Nu de verwachte datum van oplevering van het MFA is opgeschoven van 2025 naar het jaar 2027, is de behoefte aan tijdelijke huisvesting, om de leerlingenaanwas in het gebied Veghels Buiten ook daadwerkelijk te kunnen huisvesten, ook opgeschoven.

De kosten worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

2025: -/- 534.974 (i.v.m. verschuiving)

2026: 445.294

2027: 600.234

Tijdelijke huisvesting Elde College ten tijde van vervangende nieuwbouw gebouw B	0	0	0	0
---	---	---	---	---

In het IHP onderwijs 2022-2037 is voorzien in vervangende nieuwbouw voor gebouw B (HAVO/VWO) van het Elde College.

Ten tijde van deze vervangende nieuwbouw is gedurende de jaren 2025 en 2026 tijdelijke huisvesting noodzakelijk. De bedragen waarmee in de meerjarenbegroting 2024 al rekening was gehouden moeten nu worden opgehoogd als gevolg van de bijstelling op basis van de nieuwbouwkostenconfigurator 2024. De kosten van de tijdelijke huisvesting worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

2025: € 17.393

2026: € 418.241

Nieuw beleid	-9	-9	-9	-9
Bestaanszekerheid (1,0 FTE)	-9	-9	-9	-9

De afgelopen periode is gebleken dat steeds meer mensen het financieel moeilijk hebben. Vanuit de overheid worden (steun)maatregelen getroffen. Hierbij breidt de doelgroep zich uit van minima naar ook de middeninkomens. Dit vraagt nieuwe beleidsinstrumenten. Het onderwerp "bestaanszekerheid" is in de huidige coalitieonderhandelingen een belangrijk thema. De verwachting is dat de komende jaren hier meer beleids capaciteit voor nodig is (1,0 FTE). Lasten zijn deels op programma 4 (onderwijs) en deels op programma 6 (sociaal domein) opgenomen.

Tijdelijke huisvesting bs Antonius tijdens vervangende nieuwbouw	0	0	0	0
---	---	---	---	---

Op het IHP 2022-2037 is de vervangende nieuwbouw van Bs Antonius in Keldonk opgenomen.

Hierbij was geen rekening gehouden met tijdelijke huisvesting gedurende de nieuwbouwwerkzaamheden, omdat de school op het naastgelegen perceel zou worden gerealiseerd. Zeer waarschijnlijk is nu dat de school op dezelfde locatie wordt gesitueerd.

Tijdelijke huisvesting benodigd in 2029 tot een bedrag van € 46.399. Dekking ten laste van Algemene Reserve. Per saldo budgettair neutraal.

Tijdelijke huisvesting bs De Ark tijdens vervangende nieuwbouw.	0	0	0	0
--	---	---	---	---

Op het IHP 2022-2037 is de vervangende nieuwbouw van Bs De Ark opgenomen. Hierbij was geen rekening gehouden met tijdelijke huisvesting gedurende de nieuwbouwwerkzaamheden, omdat de

school op de huidige speelplaats zou worden gerealiseerd. Zeer waarschijnlijk is nu dat de school op dezelfde locatie wordt gesitueerd.

Tijdelijke huisvesting benodigd in 2028 en 2029 tot bedragen van respectievelijk € 74.920 en € 861.583. Dekking ten laste van Algemene Reserve. Per saldo budgettair neutraal.

Tijdelijke huisvesting bs De Empel tijdens vervangende nieuwbouw.	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Op het IHP 2022-2037 is de vervangende nieuwbouw van Bs De Empel opgenomen. Hierbij was geen rekening gehouden met tijdelijke huisvesting gedurende de nieuwbouwwerkzaamheden, omdat de school op het naastgelegen perceel zou worden gerealiseerd. Zeer waarschijnlijk is nu dat de school op dezelfde locatie wordt gesitueerd.

Tijdelijke huisvesting benodigd in 2025 en 2026 tot bedragen van respectievelijk € 72.607 en € 834.976. Dekking ten laste van Algemene Reserve. Per saldo budgettair neutraal.

Tijdelijke huisvesting bs Franciscus tijdens vervangende nieuwbouw.	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Op het IHP 2022-2037 is de vervangende nieuwbouw van Bs Franciscus in Boskant opgenomen. Hierbij was geen rekening gehouden met tijdelijke huisvesting gedurende de nieuwbouwwerkzaamheden, omdat de school in een MFA op het sportpark zou worden gerealiseerd. Dit gaat niet door; het MFA wordt nu op de huidige plek gerealiseerd.

Tijdelijke huisvesting benodigd in 2028 tot een bedrag van € 69.873. Dekking ten laste van Algemene Reserve. Per saldo budgettair neutraal.

Tijdelijke huisvesting bs Nicolaas tijdens vervangende nieuwbouw.	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Op het IHP 2022-2037 is de vervangende nieuwbouw van Bs Nicolaas opgenomen. Hierbij was geen rekening gehouden met tijdelijke huisvesting gedurende de nieuwbouwwerkzaamheden, omdat de school op een ander plek zou worden gerealiseerd. Op dit moment vindt onderzoek plaats naar de mogelijke scenario's die uit het haalbaarheidsonderzoek naar voren zijn gekomen. Wordt gekozen voor scenario 1, dan is er wel een tijdelijke huisvesting nodig. Bij scenario 2 is dat niet het geval.

Tijdelijke huisvesting benodigd in 2027 en 2028 tot bedragen van respectievelijk € 37.811 en € 426.300. Dekking ten laste van Algemene Reserve. Per saldo budgettair neutraal.

Tijdelijke huisvesting bs Oda tijdens vervangende nieuwbouw	0	0	0	0
--	----------	----------	----------	----------

Op het IHP 2022-2037 is de vervangende nieuwbouw van Bs Oda opgenomen. Hierbij was geen rekening gehouden met tijdelijke huisvesting gedurende de nieuwbouwwerkzaamheden, omdat de school op het naastgelegen perceel zou worden gerealiseerd. Zeer waarschijnlijk is nu dat de school op dezelfde locatie wordt gesitueerd.

Tijdelijke huisvesting benodigd in 2026 en 2027 tot bedragen van respectievelijk € 95.301 en € 1.074.477. Dekking ten laste van Algemene Reserve. Per saldo budgettair neutraal.

INVESTERINGEN

In de volgende tabel zijn de investeringen voor het jaar 2025 opgenomen met de kapitaallasten per investering. Na de tabel volgt een toelichting per investering.

(bedragen x € 1.000)		Investering Kapitaallasten			
Naam investering		2025	2026	2027	2028
Realisatiekrediet vervangende nieuwbouw bs De Regenboog Wijbosch	3.775	0	-277	-94	-94
Vorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw bs Oda Sint-Oedenrode	505	0	0	0	-13

Realisatiekrediet vervangende nieuwbouw bs De Regenboog Wijbosch

Op basis van het geactualiseerde Integraal HuisvestingsPlan (IHP) Onderwijs 2022-2037 wordt in het jaar 2025 voorzien in de realisatie van de vervangende nieuwbouw van basisschool De Regenboog te Wijbosch. In het in de begroting 2024 opgenomen meerjarenperspectief werd nog uitgegaan van een realisatiekrediet van € 3.565.613. Als gevolg van prijsstijgingen dient de begroting aangepast te worden. Op basis van de nieuwbouwkostenconfigurator 2024 is berekend dat het realisatiekrediet met € 209.882 opgehoogd dient te worden naar een bedrag van in totaal € 3.775.495 (volgens BENG-normering) in 2025.

Afschrijving start in 2026 na gereedkomen van de nieuwbouw.

Voor het afboeken van de restant boekwaarde is een bedrag van € 182.527 opgenomen in 2026 ten laste van de algemene risico reserve (budgettair neutraal).

In tegenstelling tot de begroting 2023 hoeft er geen rekening meer gehouden te worden met de kosten van tijdelijke huisvesting ten tijde van de vervangende nieuwbouw; de nieuwbouw wordt immers op een andere plek gerealiseerd.

Vorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw bs Oda Sint-Oedenrode

Op basis van het geactualiseerde Integraal HuisvestingsPlan (IHP) Onderwijs 2022-2037 wordt in het jaar 2025 voorzien in de voorbereiding van de vervangende nieuwbouw van basisschool Oda te Sint Oedenrode. In het in de begroting 2024 opgenomen meerjarenperspectief is in 2025 voor deze voorbereiding een krediet van € 486.964 opgenomen. Als gevolg van prijsstijgingen en een gewijzigd leerlingenaantal dient dit bedrag aangepast te worden. Op basis van de nieuwbouwkostenconfigurator 2024 is berekend dat voor het voorbereidingskrediet op basis van BENG-normering in totaal € 504.976 benodigd is. Afschrijving start in 2028, na gereedkomen van de nieuwbouw.

VERBONDEN PARTIJEN

- [Regionaal Bureau Leerplicht](#)

SPORT, KUNST, CULTUUR, RECREATIE EN TOERISME

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

AMBITIE

Meer inwoners sporten en bewegen om hun gezondheid te bevorderen. Het bestaande aanbod aan sportvoorzieningen blijft minimaal behouden en is inclusief in Meierijstad. Er is een breed scala aan sporten. Je thuis voelen in Meierijstad betekent goed in je vel zitten.

Meer inwoners zijn in de gelegenheid om deel te nemen aan uitingen van kunst en cultuur. Kunst en cultuur zijn van grote sociale waarde voor de mens. Dat inspireert, daagt uit tot nadenken, verbindt en zorgt voor persoonlijke ontwikkeling: actief door zelf kunst te beoefenen, reflectief door te kijken of te luisteren. Kunst en cultuur dragen bij aan een sterke lokale economie.

Recreatie en toerisme leveren een bijdrage aan het welzijn van mensen en aan de lokale economie in termen van bestedingen en banen, het imago, alsook het vestigingsklimaat van onze gemeente. Speerpunt daarbinnen vormt het onderzoek naar, en mogelijke verdere ontwikkeling van, de recreatieve as Noordkade-Vlagheide-Streekpark Kienehoef.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Sport

Een gezondere leefstijl van onze inwoners door het stimuleren van sport- en beweegactiviteiten.

Realisatie van het Omnipark Erp.

De ontwikkeling van het Centrum voor Uniek Sporten.

Inzicht in de diverse scenario's tot behoud van een openlucht zwemgelegenheid.

Kunst en Cultuur

De bibliotheek is in alle kernen van Meierijstad herkenbaar aanwezig, bijvoorbeeld als vestiging, bibliotheek op school of met activiteiten.

Verbetering van het vestigingsklimaat in Meierijstad voor beroepsbeoefenaars in de kunst- en cultuursector.

Een zichtbare gemeentelijke kunstcollectie, zoals in Museum Jan Heestershuis en Het RAADhuis Schijndel door activiteiten (onder andere voor primair en voortgezet onderwijs).

Realisatie (waar dit mogelijk is) van kunstwerken bij bouwprojecten en infrastructurele werken.

Een lokale omroep die kwalitatief in staat is de lokale berichtgeving bij de inwoners te brengen.

Recreatie en toerisme

De aanleg van het natuur- en landschapspark op en om de Vlagheideberg.

De doorontwikkeling van De Noordkade Veghel als culturele, educatieve maar ook bovenregionale locatie.

Duurzame gebiedsontwikkeling van Streekpark Kienehoef.

We zetten in op de marketing van de website recreatie en toerisme Meierijstad inclusief kunst en cultuur (www.bezoekmeierijstad.nl).

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meerijstad	Jaar	Referentie	Meerijstad
Niet sporters (%)	Landelijke gezondheidsmonitor (1x per 4 jaar)	2020	51,7	43,1	2022	48,7	43,6

Toelichting:

Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM: Elke vier jaar organiseren de GGD'en samenwerking met het RIVM en het CBS een gezamenlijke Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen. Deze bestaat uit een landelijke basisvragenlijst. Iedere GGD kan deze basisvragenlijst aanvullen met extra vragen, afgestemd met de eigen regio en de eigen gemeenten

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Sport

Een gezondere leefstijl van onze inwoners door het stimuleren van sport- en beweegactiviteiten.

We realiseren een centrale turnvoorziening voor alle turnverenigingen in Meerijstad in MFA de Groene Long in Sint-Oedenrode.

We vervangen kleedaccommodatie bij Starlights VMS'21.

We stellen een masterplan buitensport op inclusief het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor de sportparken (exclusief de gebouwen die zijn opgenomen in het MJOP Vastgoed).

Realisatie van het Omnipark Erp.

De brede maatschappelijke behoefte om de leefbaarheid in Erp verder te versterken is in het uitvoeringsplan verwerkt door sport, ontmoeting en recreatie samen te brengen in een omnipark op één centrale locatie. Dit omnipark biedt naast een veelzijdige ontmoetingsfunctie veel mogelijkheden voor binnen- en buitensporten, maar ook voor bewegen in het groen, zowel voor de actieve sporters als voor ouderen en de meer kwetsbare doelgroepen in Erp.

De ontwikkeling van het Centrum voor Uniek Sporten.

Om de sportvelden van het Centrum voor Uniek Sporten in Schijndel geschikt te maken voor zoveel mogelijk unieke sporters, vervangen we het voormalige kunstgras korfbalveld door een voetbal kunstgrasmat en de voormalige geasfalteerde handbalvelden overlagen we met een voor rolstoelsporten geschikte sportvloer.

Inzicht in de diverse scenario's tot behoud van een openlucht zwemgelegenheid.

We voeren een haalbaarheidsonderzoek uit voor behoud van een openluchtzwemgelegenheid.

Kunst en Cultuur

De bibliotheek is in alle kernen van Meerijstad herkenbaar aanwezig, bijvoorbeeld als vestiging, bibliotheek op school of met activiteiten.

In het kader van de leefbaarheid van wijken en kernen en de urgentie van het bevorderen van de leesvaardigheid van kinderen, realiseren we nieuwe bibliotheken op scholen en passen we bestaande bibliotheken op scholen aan.

Verbetering van het vestigingsklimaat in Meerijstad voor beroepsbeoefenaars in de kunst- en cultuursector.

We werken aan de optimalisatie van programma, beheer en exploitatie van Cultureel Centrum 't Spectrum. Ook onderzoeken we de mogelijkheden voor de herinrichting van de Pleinzaal en verbetering van de huisvesting van het Gebiedsteam Sociaal Domein in het pand.

In samenspraak met Kunststichting Meerijstad onderzoeken we de kansen en de mogelijkheden om professioneel kunstenaars in Meerijstad te huisvesten. Locaties en andere mogelijkheden worden in beeld gebracht.

Een zichtbare gemeentelijke kunstcollectie, zoals in Museum Jan Heestershuis en Het RAADhuis Schijndel door activiteiten (onder andere voor primair en voortgezet onderwijs).
We stellen een communicatiestrategie op voor het beter uitdragen van de identiteit en het verhaal van de gehele gemeentelijke kunstcollectie.
Realisatie (waar dit mogelijk is) van kunstwerken bij bouwprojecten en infrastructurele werken.
Een lokale omroep die kwalitatief in staat is de lokale berichtgeving bij de inwoners te brengen.
Recreatie en toerisme
De aanleg van het natuur- en landschapspark op en om de Vlagheideberg.
In 2023 werken we aan: de uitwerking van het publieke deel natuur- en landschapspark Vlagheideberg in een inrichtingsplan (Definitief Ontwerp en bestekken). In de plannen voor de Vlagheideberg nemen we de realisatie van een kunstwerk op. (5.10.1) In 2024 starten we met de realisatie van publieke deel investeringen natuur- en landschapspark Vlagheideberg en de uitvraag naar private partijen inclusief selectieproces. In 2025 en 2026 vindt de verdere uitwerking met private partijen plaats.
We werken de ontsluiting van bedrijventerrein Duin-Vlagheide en het landschapspark op en om de Vlagheideberg, nader uit.
De doorontwikkeling van De Noordkade Veghel als culturele, educatieve maar ook bovenregionale locatie.
Zie onderdeel Kunst en Cultuur – nieuwe nota kunst en cultuur 2023-2030.
Duurzame gebiedsontwikkeling van Streekpark Kienehoef.
We vervangen de speeltoestellen en herinrichten de speelplek in het Kienehoefpark. Ook verbeteren we de toegang incl. de fietsenstalling in aansluiting op de padenstructuur en een openbaar toilet.
We zetten in op de marketing van de website recreatie en toerisme Meierijstad inclusief kunst en cultuur(www.bezoekmeierijstad.nl).
We zetten in op de marketing van de website recreatie en toerisme Meierijstad inclusief kunst en cultuur(www.bezoekmeierijstad.nl).

WAT KOST HET?

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekken aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

(bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	-21.914	-28.804	-26.150	-25.827	-25.946	-25.810
Baten	7.292	7.636	7.914	7.724	7.683	7.683
Saldo van baten en lasten	-14.622	-21.168	-18.236	-18.103	-18.263	-18.127
Toevoeging aan reserves	0	-106	-75	0	0	0
Onttrekking aan reserves	968	4.517	520	464	943	939
Mutaties in de reserves	968	4.411	445	464	943	939
Geraamd resultaat	-13.654	-16.757	-17.791	-17.639	-17.320	-17.188

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".

De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.

Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;

Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-16.771	-16.464	-16.279	-16.190
Raadsbesluiten september 2023 tot en met juli 2024	-14	-199	-198	-196
1e bestuursrapportage 2024	-388	-388	-388	-388
2e bestuursrapportage 2024	0	0	0	0
Geraamd resultaat (startsituatie)	-17.173	-17.052	-16.865	-16.775
Bestaand beleid	-185	-185	-185	-185
Nieuw beleid	0	0	0	0
Investerings 2025	0	-17	-17	-17
Kapitaallasten	-125	-109	-67	-61
Loon- & prijsindexatie	-24	-24	-24	-24
Overige technische aanpassingen	-252	-220	-130	-93
Wijzigingen < € 50.000	-31	-31	-31	-31
Totaal ontwikkelingen	-618	-587	-455	-413
Geraamd resultaat programmabegroting 2025	-17.791	-17.639	-17.320	-17.188

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Bestaand beleid	-185	-185	-185	-185
Kosten onderhoud sportterreinen	-185	-185	-185	-185

De jaarlijkse kosten voor het reguliere beheer en onderhoud van de buitensportterreinen zijn als gevolg van schaarste van materialen en kostenstijgingen (prijsindexeringen) en belastingen sinds 2022 veel hoger dan geraamd. Deze kosten konden worden gedrukt door het efficiënter en meer in eigen beheer uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden. De extra lasten bedragen € 185.000 jaarlijks. Een bedrag van € 55.500 wordt gedekt uit de stelpost prijsontwikkelingen.

Nieuw beleid	0	0	0	0
Programmatrekker Recreatie & Toerisme Noordoost Brabant	0	0	0	0

De economische betekenis van recreatie en toerisme in Noordoost Brabant (NOB) is aanzienlijk: de 4300 bedrijven in de sector zijn goed voor 25.000 banen. Maar tegelijkertijd blijft de economische ontwikkeling in NOB achter en profiteert zodoende onvoldoende van de gunstige groei van recreatie en toerisme zoals die zich elders in Nederland manifesteert. NOB mist toeristisch economisch de boot. Het is daarom noodzakelijk om regionaal beter en effectiever samen te werken op aanbodontwikkeling, netwerkontwikkeling, innovatie en thematische marketinginzet. Een programmatrekker is nodig om de kansen die nu onbenut blijven gezamenlijk als regio NOB op te pakken. Dit om een robuuste samenwerking van de grond te krijgen. Het is kansrijk om deze koppelkansen te bezien met de transitie van de landbouw (thema lijn beleefbaar boerenleven en food), preventieve zorg/sport (thema lijn buiten actief bewegen), publieksbereik en erfgoed (thema lijn toekomstbestendig erfgoed).

Voor de jaren 2025 tot en met 2027 wordt jaarlijks € 25.000 opgenomen, te dekken uit de algemene risicoreserve.

INVESTERINGEN

In de volgende tabel zijn de investeringen voor het jaar 2025 opgenomen met de kapitaallasten zijn per investering. Na de tabel volgt een toelichting per investering.

(bedragen x € 1.000)	Investering Kapitaallasten			
	2025	2026	2027	2028
Naam investering				
Natuurontwikkeling rondom Vlagheideberg	520	0	-17	-17

Natuurontwikkeling rondom Vlagheideberg

In het kader van het natuur- en landschapspark Vlagheideberg ligt de focus voor 2025 op de investering in wandelen, fietsen en spelen op de Vlagheideberg. In het TIMM is hiervoor als doorkijk al een investeringsbedrag opgenomen, waarbij nog in 2024 een voorstel aan de raad zal worden voorgelegd. Onderdeel van de door de raad in april 2023 vastgestelde visie is ook om natuur en landschap te versterken. Dat geldt voor versterking van de Eerdse Bergen en een natuurontwikkeling ten zuiden van MOB-Zuid. Investering € 520.000.

VERBONDEN PARTIJEN

- [Accommodatiebeheer Schijndel B.V.](#)
- [Smederijmuseum in Sint-Oedenrode](#)

SOCIAAL DOMEIN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

AMBITIE

We willen een samenleving zijn waarin iedereen kan meedoen, leren en talenten kan ontplooiën. Zorg en ondersteuning zijn zo dicht mogelijk bij onze inwoners georganiseerd. Op deze manier kan iedereen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen en gaan we eenzaamheid tegen.

Meedoen blijft het motto ongeacht beperking, religie, geaardheid of afkomst. Zo voelt iedereen zich thuis in Meierijstad. Werk of een zinvolle dagbesteding is daarbij belangrijk. Voor kwetsbare inwoners is er laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning. We sluiten aan bij de leefwereld van onze inwoners.

Van junior tot en met senior bieden we passende ondersteuning met extra aandacht voor jeugdigen en gezinnen die hulp nodig hebben. Ook voor vergrijzing hebben we aandacht. Waar het kan collectief, waar het nodig is op maat. Er voor elkaar zijn en zorgen is vertrekpunt. Hoe eerder we een probleem signaleren hoe beter we ondersteuning kunnen bieden. Dit geldt zeker in relatie tot de toenemende complexe casuïstiek op het terrein van zorg en veiligheid. We blijven inzetten op preventie en innovatie voor tijdige, betere en betaalbare zorg.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Sociaal domein algemeen

Invulling van de veranderopgave, door onder andere uitvoering te geven aan het Pact Wonen, Welzijn en Zorg en het ontwikkelen van LeefGoed Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode.

Verbinding tussen het sociaal domein en veiligheid, zoals de ondersteuning van mensen met verward gedrag, bij huiselijk geweld en kindermishandeling.

Betaalbare zorg door preventie, innovatie en informatie gestuurd werken.

Een herijking van de lokale inclusie-agenda.

WMO en welzijn

Mantelzorgers, vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties die worden gesteund, geschoold en gefaciliteerd. De professionele organisaties vormen het vangnet.

Onderzoek naar de wenselijkheid van 1 welzijnsorganisatie.

Inloop- en dagbestedingsmogelijkheden in elke wijk of kern.

Openbare gebouwen en de openbare ruimte zijn toegankelijk voor inwoners die afhankelijk zijn van hulpmiddelen.

Werk en inkomen

In 2025 heeft iedereen die wil een garantie op een baan of een zinvolle dagbesteding met behulp van PIM Werkt en de samenwerking met onze partners.

Armoedebestrijding door vroegtijdige signalering en het voorkomen of bestrijden van schulden en het opstarten van een MER (Minima Effect Rapportage).

Voldoen aan de taakstelling voor opvang en integratie van statushouders. We nemen onze verantwoordelijkheid voor de opvang van vluchtelingen.

Jeugdzorg

We investeren in basisvoorzieningen en preventie aan jeugdige, ouders en opvoeders met als doel dat kinderen veilig kunnen opgroeien en ontwikkelen in Meierijstad. Normaliseren van de vragen is hierbij het uitgangspunt.

Als jeugd, ouders of opvoeders zorg- en hulpvragen hebben kunnen zij hiervoor terecht bij het gebiedsteam. Het gebiedsteam is dichtbij en biedt zelf hulp en zorgt indien nodig voor toeleiding naar gespecialiseerde jeugdhulp.

Beleidsindicatoren

Bij de begroting 2021 zijn voor het eerst eigen beleidsindicatoren ontwikkeld voor het sociaal domein, de zogenaamde 4G Monitor Sociaal Domein. Deze monitor is ontwikkeld om meer (strategische) sturingsinformatie te ontwikkelen voor de gemeenteraad van Meierijstad. Wij willen de 4G monitor elke twee jaar aanbieden aan de gemeenteraad.

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meierijstad	Jaar	Referentie	Meierijstad
Jongeren met een delict voor de rechter (12-21 jaar)	CBS Jeugd	2021	1%	1%	2022	1%	1%
Banen, per 1.000 inwoners (15-64 jaar).	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	2022	786,6	979,3	2023	799,4	1.004,2
Kinderen in uitkeringsgezin	CBS Jeugd	2021	5%	4%	2022	5%	4%
Werkloze jongeren (16-22 jaar)	CBS Jeugd	2021	2%	1%	2022	1%	1%
Netto arbeidsparticipatie (werkzame beroepsbevolking t.o.v. (potentiële) beroepsbevolking)	CBS Arbeidsdeelname	2022	72,1	74,3	2023	73,0	75,2
Personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners *)	CBS Participatiewet	2022	317,1	166,5	2023	303,1	161,1
Lopende re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners (15-64 jaar)	CBS Participatiewet	2022	191,6	158,4	2023	197,6	153,6
Jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar, %)	CBS Jeugd	2022	13,4	13,2	2023	13,5	13,1
Jongeren met jeugdbescherming (tot 18 jaar, %)	CBS Jeugd	2022	1,3	1,0	2023	1,2%	0,9%

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meerijstad	Jaar	Referentie	Meerijstad
Jongeren met jeugdreclassering (12-22 jaar)	CBS Jeugd	2022	Geen data	0,2%	2023	Geen data	0,3%
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	CBS Monitor Sociaal Domein WMO	2022	Geen data	640	2023	717	660

*) Verschil in de cijfers tussen 2020 en 2021 zijn de TOZO-mutaties welke in 2021 zijn geëindigd.
Wat gaan we daar voor doen?

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Sociaal domein algemeen

Invulling van de veranderopgave, door onder andere uitvoering te geven aan het Pact Wonen, Welzijn en Zorg en het ontwikkelen van LeefGoed Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode.

We ontwikkelen een Nota Wonen Welzijn Zorg/ woonzorgvisie. Daarnaast ontwikkelen we een afwegingskader voor woonzorginitiatieven. We maken afspraken over WWZ met wooncorporaties, zorgcorporaties en andere betrokkenen bij het Pact WWZ.

We geven in 2025 uitvoering aan de in 2024 vastgestelde woonzorgvisie. Naast LeefGoed Veghel zijn we een vergelijkbare netwerksamenwerking gestart in Schijndel en Sint-Oedenrode rond de thema's Wonen & Welzijn, Ontmoeten & (Be)Leven, Werken & Leren en Zorg & Ondersteuning.

Verbinding tussen het sociaal domein en veiligheid, zoals de ondersteuning van mensen met verward gedrag, bij huiselijk geweld en kindermishandeling.

In 2025 monitoren en evalueren we de recent ingezette veranderingen op het terrein van zorg en veiligheid, waar nodig sturen we bij. Dit betekent onder meer dat de inzet en de resultaten van het team outreachende- en crisiszorg (TOM) beoordeeld worden en input zijn voor de definitieve inrichting van deze vorm van zorg. We werken in 2025 standaard met het AVE escalatiemodel en monitoren de resultaten daarvan. De werkgroep Veilig in Afhankelijkheidsrelaties volgt de uitvoeringsagenda 2023-2026. Voor 2025 houdt dit bijvoorbeeld in dat de top 3 methodiek op grotere schaal in de regio zal worden geïmplementeerd.

Betaalbare zorg door preventie, innovatie en informatie gestuurd werken.

We zetten het beleid door om snel en adequaat in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen in het sociaal domein.

We investeren in basisvoorzieningen (CJG, speeltuinen, verenigingen, et cetera) en preventie (Kansrijke start, jongerenwerk, et cetera) die voor iedereen toegankelijk zijn en bijdragen aan het veilig opgroeien en ontwikkelen. We stimuleren onze inwoners en partners om met elkaar het gesprek te voeren over opvoeden en opgroeien en wat we verstaan onder normaal gedrag.

Landelijk beleid en ontwikkelingen zetten we zo snel mogelijk lokaal door. We werken zoveel mogelijk datagesturd. We zetten in op preventie om de kosten in de zorg zo laag mogelijk te houden. We werken hierbij zoveel mogelijk samen met onze lokale partners. We zetten onder andere in op vroegsignalering, positieve gezondheid, normaliseren en de-medicaliseren en investeren in projecten en basisvoorzieningen. In 2025 gaan we samen met onze lokale partners in het sociaal domein een start maken om de zogenaamde Samenwerkwijze te implementeren. Deze werkwijze gaat uit van een integrale intake. Op basis hiervan maakt de inwoner met een hulpvraag samen met betrokken organisaties een Samenwerkplan vanuit het inwonersperspectief; ik wil, ik kan, ik heb nodig.

We geven uitvoering aan activiteiten uit de nieuwe lokale inclusie agenda.

De herijking is afgerond. We geven uitvoering aan de activiteiten uit de nieuwe lokale inclusie agenda.

WMO en welzijn

Mantelzorgers, vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties die worden gesteund, geschoold en gefaciliteerd. De professionele organisaties vormen het vangnet.

We onderzoeken de behoefte aan ondersteuning van vrijwillige besturen via de steunpunten vrijwilligerswerk van de welzijnspartijen. We ondersteunen, scholen en faciliteren vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties/vrijwillige besturen. We zetten in op het leveren van een bijdrage aan toekomstbestendige mantelzorg en het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers. We gaan onderzoeken wat mantelzorgers in Meierijstad nodig hebben en stellen een agenda op waarna we interventies uitvoeren. We geven uitvoering aan adviezen uit de vitaliteitsscan wijk- en gemeenschapshuizen en leveren een bijdrage aan de doorontwikkeling van toekomstbestendige gemeenschapshuizen. In het inmiddels gestarte traject om een visie op inloopvoorzieningen te ontwikkelen, wordt de sociale programmering van wijk- en gemeenschapshuizen 'hoe hierbij de vrijwilligers en vrijwillige besturen te ondersteunen', meegenomen.

Onderzoek naar de wenselijkheid van 1 welzijnsorganisatie.

In 2024 zijn ONS Welzijn en Welzijn de Meierij gefuseerd. Dit is een belangrijke stap in de doorontwikkeling en versterking van de uitvoering van de Coöperatie Sociaal Werk Meierijstad die in 2025 verder vorm moet krijgen.

Inloop- en dagbestedingsmogelijkheden in elke wijk of kern.

De in 2024 met college en gemeenteraad afgestemde denkrichting voor het 'uitvoeringsplan inloop, ontmoeten en (dagbestedings)activiteiten in de wijk of kern' wordt besproken met belanghebbenden, zoals bestaande inloopvoorzieningen en wijk- en gemeenschapshuizen. Doel is het versterken van de sociale basis en de ontwikkeling van zorgzame wijken en kernen.

In de pilot wijken of kernen wordt samen met samenwerkingspartners en inwoners opgehaald welke behoefte er bestaat op het gebied van ontmoeten en dagactiviteiten in die betreffende wijk of kern. De gemaakte wijkbeelden ondersteunen hierbij.

De plattegrond waarop te zien is in welke wijken en kernen er inloop, dagbesteding (zonder indicatie) en Wmo dagbesteding (met indicatie) aanwezig is, houden we actueel.

We verlenen ondersteuning bij actuele situaties rondom inloop, ontmoeting en activiteiten in de wijk of kern.

Openbare gebouwen en de openbare ruimte zijn toegankelijk voor inwoners die afhankelijk zijn van hulpmiddelen.

De toegankelijkheid van bestaande openbare gebouwen wordt periodiek gemonitord zodat de toegankelijkheid geborgd blijft. Bij nieuw te realiseren maatschappelijk vastgoedobjecten wordt in de ontwerpfasen de Stichting Toegankelijk Meierijstad betrokken om de toegankelijkheid te toetsen.

Werk en inkomen

In 2025 heeft iedereen die wil een garantie op een baan of een zinvolle dagbesteding met behulp van PIM Werkt en de samenwerking met onze partners.

We verkennen en werken de mogelijkheden verder uit voor werk met behoud van een uitkering, we noemen dit PIM Banen.

Armoedebestrijding door vroegtijdige signalering en het voorkomen of bestrijden van schulden en het opstarten van een MER (Minima Effect Rapportage).

We ontwikkelen het platform Armoede Meierijstad. Door de evaluatie van het lokaal armoedebeleid, uitvoering wet schuldhelpverlening en Minima effectrapportage, onderzoeken we wat het effect van ons beleid is en hoe we meer en vroegtijdiger inwoners kunnen bereiken met een laag inkomen en/of schulden.

Voldoen aan de taakstelling voor opvang en integratie van statushouders. We nemen onze verantwoordelijkheid voor de opvang van vluchtelingen.

We organiseren de opvang van ontheemden.

We voldoen aan de jaarlijkse wettelijke taakstelling voor opvang en integratie statushouders en lopen, waar mogelijk, vooruit op de jaarlijkse taakstelling.

Jeugdzorg

We investeren in basisvoorzieningen en preventie aan jeugdige, ouders en opvoeders met als doel dat kinderen veilig kunnen opgroeien en ontwikkelen in Meierijstad. Normaliseren van de vragen is hierbij het uitgangspunt.

We investeren in een praktijkondersteuner jeugd bij de huisartsen.

Als jeugd, ouders of opvoeders zorg- en hulpvragen hebben kunnen zij hiervoor terecht bij het gebiedsteam. Het gebiedsteam is dichtbij en biedt zelf hulp en zorgt indien nodig voor toeleiding naar gespecialiseerde jeugdhulp.

De recente stijgende lijn in het aantal kinderen met jeugdhulp willen we doorbreken door daar interventies op in te zetten. We streven ernaar om de hulpvormen die een grote impact hebben op het leven van kinderen (zoals ondertoezichtstellingen, uithuisplaatsingen en gesloten plaatsingen) terug te dringen.

WAT KOST HET?

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekken aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

(bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	-123.494	-138.132	-114.983	-112.747	-112.038	-111.488
Baten	51.686	49.546	25.472	26.132	25.948	25.964
Saldo van baten en lasten	-71.808	-88.587	-89.511	-86.615	-86.090	-85.524
Toevoeging aan reserves	-14.247	-4.451	-31	-32	-140	-140
Onttrekking aan reserves	3.127	6.138	2.221	2.240	2.087	1.987
Mutaties in de reserves	-11.121	1.687	2.190	2.207	1.947	1.847
Geraamd resultaat	-82.928	-86.899	-87.321	-84.408	-84.142	-83.677

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".

De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.

Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;

Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-76.814	-75.667	-75.687	-75.001
Raadsbesluiten september 2023 tot en met juli 2024	-123	-204	-197	-190
1e bestuursrapportage 2024	-3.609	-3.598	-3.585	-3.526
2e bestuursrapportage 2024	0	0	0	0
Geraamd resultaat (startsituatie)	-80.545	-79.468	-79.469	-78.717
Bestaand beleid	-1.279	-1.309	-1.328	-1.604
Nieuw beleid	-261	-316	-316	-316
Gemeentefonds	-3.209	-1.328	-1.329	-1.301

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Investerings 2025	0	8	8	9
Kapitaallasten	-20	1	2	4
Loon- & prijsindexatie	-875	-875	-875	-875
Overige technische aanpassingen	-1.117	-1.107	-821	-863
Wijzigingen < € 50.000	-14	-14	-14	-14
Totaal ontwikkelingen	-6.775	-4.939	-4.673	-4.960
Geraamd resultaat programmabegroting 2025	-87.321	-84.408	-84.142	-83.677

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".

De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.

Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;

Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Bestaand beleid	-1.279	-1.309	-1.328	-1.604
2 FTE Beschermd wonen en maatschappelijke opvang	0	0	0	0
Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang wordt gedecentraliseerd van de centrumgemeenten (Den Bosch en Oss) naar de lokale gemeenten. Hierdoor komt er meer casuïstiek naar de gemeente Meierijstad. Om dit op te vangen zijn in 2024 2 fte's tijdelijk ingezet. De verwachting is dat we dit structureel nodig gaan hebben. De lasten (€ 180.000) worden gedekt uit het budget beschermd wonen.				
Bijstellen diverse budgetten Jeugdzorg ZIN 2025 e.v.	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000

De budgetten jeugdzorg ZIN moeten voor 2025 en verder in lijn worden gebracht met de autonome groei (volume) van de kosten jeugdzorg. Hierbij wordt uitgegaan van een taakstellende opgave en risicovoller begroten. De bijstelling is gebaseerd op de realisatiecijfers 2023. Er wordt uitgegaan van een structurele volumegroei van ± 45% van het verschil tussen de gerealiseerde en begrote cijfers 2023.

Consulent brede ondersteuning toeslagenaffaire	-12	-12	0	0
---	------------	------------	----------	----------

De middelen worden ingezet voor de dekking van 1.47 fte consulent schuldhulpverlening/brede ondersteuning ten behoeve van de uitvoering van brede ondersteuning aan gedupeerden van de toeslagenaffaire op basis van de Wet Hersteloperatie Toeslagen.

De lasten bedragen voor 2025 en 2026 € 132.300 per jaar. Deze worden grotendeels (€ 120.000 per jaar) gedekt door de rijksbijdrage.

Consulent schuldhulpverlening	-90	-90	-90	-90
--------------------------------------	------------	------------	------------	------------

Raming van de lasten 1 fte consulent schuldhulpverlening om de wettelijke taken op het gebied van schuldhulpverlening uit te kunnen blijven voeren. Deze formatieplek is tijdelijk bekostigd en dient structureel te worden.

Inclusie	0	0	0	0
-----------------	----------	----------	----------	----------

We werken aan een inclusieve samenleving waarin iedereen zoveel mogelijk mee kan doen. Met deze middelen werken we aan verschillende onderwerpen om Meierijstad toegankelijker en inclusiever te maken. Geraamd budget voor 2025 en 2026 € 85.000 per jaar. Dekking reserve sociaal domein.

Kadernota 2025 GR Kleinschalig Collectief Vervoer	100	70	38	6
--	------------	-----------	-----------	----------

De Gemeenschappelijke Regeling Kleinschalig Collectief Vervoer (GR-KCV) biedt vervoer voor verschillende doelgroepen (OV-Regiotaxivervoer, Wmo-vervoer). Door de corona pandemie is het vervoer afgenomen. Deze kadernota is gebaseerd op 110% van het vervoersvolume van 2023. Hierdoor ontstaat een voordeel op de gemeentelijke begroting voor 2025 e.v.

Migratie	0	0	0	-243
-----------------	----------	----------	----------	-------------

Als gemeente komen we steeds voor meer uitdagingen te staan. Zo ook voor het thema ontheemden. Meierijstad houdt zich intensief bezig met het huisvesten van deze personen. Dit werd op projectbasis gedaan waarbij de middelen tot en met 2025 beschikbaar waren. Hiervoor zijn ook 3 tijdelijke functies beschikbaar gesteld. De ontwikkelingen van afgelopen tijd laten zien dat dit geen incidenteel probleem is maar dat we hier als gemeente een structurele taak hebben. Het is nog onduidelijk hoe dit op rijksniveau gefaciliteerd gaat worden. Desalniettemin zien we dat hier ook na 2025 een taak voor ons als gemeente zit. Tot en met 2027 zijn de functies (3,0 FTE) tijdelijk met als dekking de rijksbijdrage. Vanaf 2028 worden de functies omgezet naar structurele formatie zonder dekking. Lasten deels opgenomen in programma 4 (€ 27k) en deels programma 6 (€ 243k).

Noodzakelijke capaciteitsuitbreiding Werk en Inkomen	0	0	0	0
---	----------	----------	----------	----------

Noodzakelijke capaciteitsuitbreiding Werk en inkomen voor 4 FTE (1 inkomen en 3 participatie).

- **Inkomen (inclusief poort) 1 fte**
Als inwoners van Meierijstad een uitkering aanvragen, vindt er een poortgesprek plaats. Hierin wordt gekeken of er geen recht is op voorliggende voorzieningen, zoals het recht op WW, of dat inwoners al begeleid kunnen worden naar werk of een opleiding. Ongeveer 50% van de uitkeringsaanvragen wordt afgehandeld door de poortwachter.
- **2 fte activering (jongeren)**
De afgelopen jaren hebben we een toename gezien van jongeren die zich bij de gemeente melden voor een uitkering of ondersteuning richting werk/school. Ook is er een groeiende complexiteit van problemen binnen deze groep jongeren vastgesteld. In 2023 bestond ongeveer 43% van de poortaanvragen uit jongeren.
- **1 fte bemiddeling (1 fte vervangt huidige inhuur)**
Met PIM Werkt investeren we in de begeleiding van inwoners van Meierijstad op het gebied van werk en hun weg naar een baan. Wanneer inwoners zich aanmelden, hebben ze ondersteuning nodig van een consulent. Deze ondersteuning resulteert erin dat inwoners geen uitkering aanvragen en bemiddeld worden richting een werkgever. Door de gunstige arbeidsmarkt zien we dat de groep die zich aanmeldt een grote afstand heeft tot de arbeidsmarkt en meer ondersteuning nodig heeft.
Naast inzet van de benchmark wordt geïnvesteerd in doorontwikkeling PIM procesoptimalisatie en automatisering/ digitalisering om daar waar mogelijk efficiënter te werken. Dit in combinatie met investering op implementatiekracht vanuit Kwaliteit i.s.m. met Beleid.

Deze lasten van de formatie worden budgetneutraal verwerkt, inhuur wordt ingeruild door vaste formatie.

Noodzakelijke capaciteitsuitbreiding WMO, jeugd, kwaliteit en functioneel beheer	-90	-90	-90	-90
---	------------	------------	------------	------------

Noodzakelijke capaciteitsuitbreiding WMO & jeugd voor in totaal 4 FTE (3 WMO, 1 jeugd).

1. WMO 3 FTE (schaal 9) (3 fte inhuur stopt)

Er is een lange wachttijd ontstaan. In vergelijking met de eerste 2 maanden van 2023 is er een toename van 707 aanmeldingen. De komende maanden analyseren we de oorzaak preciezer, voor nu is de hypothese : toename herindicatie en toename aanvraag huishoudelijk hulp. Daarnaast heeft het beleid dat ouderen langer thuis wonen een groot effect op de WMO.

2. Jeugd 1 FTE (schaal 9) we verwachten een toename aan werk naar aanleiding van de hervormingsagenda jeugd

Ondersteuningsstructuur onderwijs/jeugd en jongerenwerk in het basisonderwijs	-124	-124	-124	-124
--	-------------	-------------	-------------	-------------

Dit betreft enerzijds de samenwerking op school voor het versterken van de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp. Meer specifiek de samenwerking tussen verschillende professionals (o.a. IB-er, GGD, aansluitfunctie jeugd) die verbonden zijn aan school. De aansluitfunctionarissen / ondersteuners hebben zicht op de mogelijke inzet vanuit het preventieve en voorliggende veld (aanbod van het Centrum Jeugd en Gezin), zorgen voor vraagverheldering, kunnen kortdurende ondersteuning inzetten en verlenen indien nodig toegang tot jeugdhulp. Hiermee hopen we vroegtijdig signalen op te pakken waardoor jeugdigen en hun gezinnen sneller bereikt worden en lichte (preventieve) hulp vaker volstaat en inzet specialistische hulp afneemt.

Eind 2023 is gestart met uitbreiding van het aantal uren op een aantal scholen in Veghel. De eerste ervaringen zijn positief. Om deze ondersteuning aan alle scholen, die dit nodig hebben, te kunnen bieden is er uitbreiding nodig. Dit in samenhang met ondersteuning van Verbinding plus en eventueel

schoolmaatschappelijk werk.

Anderzijds betreft dit het inzetten van jongerenwerk in groep 7 en 8 van het basisonderwijs. Dit is een krachtige aanpak met als doel het vroegtijdig oppikken van signalen en behoeften bij kinderen, het opbouwen van vertrouwensrelaties, het organiseren van activiteiten en geven van voorlichtingen en de advisering en ondersteuning van leerkrachten.

Subsidie bestaande inloopvoorzieningen	-63	-63	-63	-63
---	------------	------------	------------	------------

Meerdere bestaande inloopvoorzieningen worden geconfronteerd met stijgende kosten waarvoor hun jaarlijkse subsidie nu ontoereikend is. Bijvoorbeeld door huurverhogingen. De jaarlijkse subsidie van deze partijen dient derhalve opgehoogd te worden.

Nieuw beleid	-261	-316	-316	-316
---------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Bestaanszekerheid (1,0 FTE)	-81	-81	-81	-81
------------------------------------	------------	------------	------------	------------

De afgelopen periode is gebleken dat steeds meer mensen het financieel moeilijk hebben. Vanuit de overheid worden (steun)maatregelen getroffen. Hierbij breidt de doelgroep zich uit van minima naar ook de middeninkomens. Dit vraagt nieuwe beleidsinstrumenten. Het onderwerp "bestaanszekerheid" is in de huidige coalitieonderhandelingen een belangrijk thema. De verwachting is dat de komende jaren hier meer beleids capaciteit voor nodig is (1,0 FTE). Lasten zijn deels op programma 4 (onderwijs) en deels op programma 6 (sociaal domein) opgenomen.

Inloop en dagbesteding	0	0	0	0
-------------------------------	----------	----------	----------	----------

Om uitvoering te geven aan de ambitie uit TiMM inloop- en dagbestedingsmogelijkheden in elke wijk of kern zijn aanvullende middelen nodig (2025: € 700.000, 2026: € 800.000, 2027: € 900.000, 2028: € 1.100.000) Het gaat o.a. over het professionaliseren van beheer en exploitatie gemeenschapshuizen, stimuleren om meer inloop en dagbestedingsactiviteiten in een wijk of kern te realiseren, het ondersteunen van vrijwilligers die de activiteiten uitvoeren of het bestuur vormen van een gemeenschapshuis.

Met bovenstaande geven we mede invulling aan het uitrollen van het LeefGoed concept in de gehele gemeente Meierijstad.

We hanteren hiervoor een pilotperiode van vier jaar waarvoor we incidentele middelen beschikbaar stellen. Deze worden gedekt uit de reserve sociaal domein en de reserve beschermd wonen.

Project SteunOuder	0	-55	-55	-55
---------------------------	----------	------------	------------	------------

We zijn in 2022 gestart met een 3-jarige pilot. In de periode van januari 2022 tot eind december 2023 zijn er met de pilot SteunOuder succesvol nieuwe steunouders geworven, kinderen en gezinnen gekoppeld aan geschikte steunouders, en steunouders getraind en ondersteund. De resultaten zijn positief en er is een groeiende behoefte aan deze vorm van ondersteuning in de gemeenschap. Graag zetten we dit project na 2025 voort, zodat we kunnen doorgaan met het werven van nieuwe steunouders en het ondersteunen van bestaande matches om ervoor te zorgen dat alle betrokken partijen de best mogelijke ondersteuning krijgen.

Uitvoering loonkostensubsidie	-180	-180	-180	-180
--------------------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Per 1 januari 2023 is ook de financiering van loonkostensubsidie gewijzigd. Voorheen was er een verdeelsystematiek en vanaf 1 januari 2023 wordt er afgerekend op basis van realisatie. Gemeente Meierijstad heeft flink geïnvesteerd in het gebruik van het instrument loonkostensubsidie. Landelijk ligt het percentage van het gebruik van loonkostensubsidie op 6,6% (peiljaar 2022), terwijl dit percentage in de gemeente Meierijstad op 33% ligt (peiljaar 2022).

De lasten worden gedekt uit verhoging van de algemene uitkering als gevolg van toename aantallen.

INVESTERINGEN

In de volgende tabel zijn de investeringen voor het jaar 2025 opgenomen met de kapitaallasten per investering. Na de tabel volgt een toelichting per investering.

(bedragen x € 1.000)		Investering Kapitaallasten			
Naam investering		2025	2026	2027	2028
Realisatiekrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening Wijbosch	848	0	-21	-21	-21
Vorbereidingskrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening Odaschool te Sint-Oedenrode	61	0	0	0	-2

Realisatiekrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening Wijbosch

Gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties streven er naar om een bereikbaar aanbod van kindvoorzieningen te realiseren in IKC's. Vanwege de samenwerking tussen onderwijs en opvang in IKC's is gezamenlijke huisvesting dan ook een belangrijk gegeven. Daarbij is het streven om te komen tot deze gezamenlijke huisvesting waar de kans zich voordoet.

De vervangende nieuwbouw van basisschool De Regenboog te Wijbosch is de unieke gelegenheid om in deze school opvangvoorzieningen te integreren.

Door deze nieuwbouw te faciliteren ontstaat een nieuw IKC, waar onderwijs en opvang in één gebouw, vanuit een gedeeld pedagogisch en didactisch concept, samen werken aan een stabiele, intellectuele, persoonlijke en sociale groei van kinderen van 0-12 jaar.

Op basis van de nieuwbouwkostenconfigurator 2024 is berekend dat voor de realisatie van deze opvangvoorziening in 2025 op basis van BENG-normering een investeringsbedrag van in totaal € 848.274 nodig is.

Conform de afspraken uit het IHP worden de kapitaallasten van deze investering volledig gedekt door een deel van de kostprijsdekkende huur, die het schoolbestuur als huurder van de opvangvoorzieningen aan de gemeente verschuldigd is. Per saldo dus budgettair neutraal.

Vorbereidingskrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening Oda school te Sint-Oedenrode

Gemeente, schoolbesturen en (kinder-)opvangorganisaties streven er naar om een bereikbaar aanbod van kindvoorzieningen te realiseren in IKC's. Vanwege de samenwerking tussen onderwijs en opvang in IKC's is gezamenlijke huisvesting dan ook een belangrijk gegeven. Daarbij is het streven om te komen tot deze gezamenlijke huisvesting waar de kans zich voordoet.

De vervangende nieuwbouw van basisschool Oda te Sint-Oedenrode is de unieke gelegenheid om in deze school opvangvoorzieningen te integreren.

Door deze nieuwbouw te faciliteren ontstaat een nieuw IKC waar onderwijs en opvang in één gebouw, vanuit een gedeeld pedagogisch en didactisch concept, samen werken aan een stabiele, intellectuele, persoonlijke en sociale groei van kinderen van 0-12 jaar.

Op basis van de nieuwbouwkostenconfigurator 2024 is becijferd dat met de voorbereiding van deze opvangvoorzieningen in 2025, volgens BENG-normering, een bedrag van in totaal € 60.537 gemoeid is. Afschrijving start in 2028, na gereedkomen van de nieuwbouw.

Conform de afspraken uit het IHP worden de kapitaallasten van deze investering volledig gedekt door een deel van de kostprijsdekkende huur, die het schoolbestuur als huurder van de opvangvoorzieningen aan de gemeente verschuldigd is. Per saldo dus budgettair neutraal.

VERBONDEN PARTIJEN

- [Werkvoorzieningsschap De Dommel \(WSD\)](#)
- [Werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant](#)
- [Kleinschalig collectief vervoer](#)
- [Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant](#)
- [Centrumregeling ter uitvoering WMO](#)
- [Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen en maatschappelijk opvang](#)

VOLKSGEZONDHEID, MILIEU EN DUURZAAMHEID

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

AMBITIE

De coronacrisis leerde ons dat gezondheid het belangrijkste is in een mensenleven. Dat geldt voor onze lichamelijke én psychische gezondheid. Door gezondheidsbescherming en gezondheidsbevordering, met een focus op leefstijl en leefomgeving, maken onze inwoners bewust gezonde(re) keuzes. Belemmeringen die mensen ervaren om gezond te kunnen leven nemen we weg voor zover dat tot onze competentie behoort.

In lijn met de afspraken van Parijs hebben we in 2050 een CO2-neutrale, klimaatbestendige en circulaire leef- en werkomgeving in Meierijstad.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Gezondheid

Verbetering van factoren in de leefomgeving met een positieve invloed op de gezondheid, waaronder de luchtkwaliteit.

Gezondheidswinst door de focus op preventie.

Vermindering van alcohol- en drugsgebruik.

Herijking van het gezondheidsbeleid.

Duurzaamheid

Een fundament voor een klimaatbestendige leefomgeving (met aandacht voor vermindering van hittestress) en de energietransitie, waaronder duurzame opwek met zon en wind met een nadrukkelijke regierol voor de gemeente.

Minimaal behoud en waar mogelijk versterking van de biodiversiteit in de leefomgeving.

Versnelling van energiebesparing en versnellen van 'zon op dak'.

Naleving afspraken uit de Regionale Energie Strategie (RES) en uitvoering van de eerste tranche zonneparkenbeleid.

Eén wijkuitvoeringsplan voor de warmtetransitie (aardgasvrij) met een focus op de uitvoering en het gesprek met bewoners en eigenaren.

Innovatieve duurzaamheidskansen benutten we in samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven zoals het mogelijk maken van minimaal 1 waterstoftankstation in onze gemeente.

Circulariteit is het nieuwe normaal in het denken en handelen bij bedrijven, inwoners en verenigingsleven.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meierijstad	Jaar	Referentie	Meierijstad
Omvang huishoudelijk restafval, kilogram per bewoner per jaar	CBS-statistiek huishoudelijk afval	2020	167	77	2021	158	72

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meerijstad	Jaar	Referentie	Meerijstad
Hernieuwbare energie, als % van totale energieverbruik gemeente	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat	2021	Geen data	16,0%	2022	Geen data bekend	22,5%

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Gezondheid

Verbetering van factoren in de leefomgeving met een positieve invloed op de gezondheid, waaronder de luchtkwaliteit.

Volgens het Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie is een volgende meetronde 'klimaatstresstest' gepland in 2025, dat wij, net als de eerste ronde in 2016 in Regio-verband oppakken.

We stellen beleid op voor geur, geluid en externe veiligheid.

We voeren het Uitvoeringsprogramma Luchtkwaliteit 2030 uit.

Gezondheidswinst door de focus op preventie.

De focus op preventie blijft onverminderd van kracht. Voorkomen is beter dan genezen. Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) wordt 'focus op preventie' onderstreept.

Vermindering van alcohol- en drugsgebruik.

Het verminderen van alcohol- en drugsgebruik is een onderdeel van het verbeteren van de leefstijl. Leefstijl zal een thema/onderdeel zijn in de herijkte gezondheidsnota. In die nota worden concrete doelen en ambities over het terugdringen van alcohol- en drugsgebruik opgenomen. Het regionale project 'denormalisering drugs', ook wel bekend onder de naam 'SKIP', is een (bekend) project dat lopende is en een bijdrage moet leveren aan het verminderen van drugsgebruik. Een aantal activiteiten wordt uitgebreid in aantal en aanpak (bijvoorbeeld integrale benadering signaleringsoverleg, meer bijeenkomsten uit met ouders).

Herijking van het gezondheidsbeleid.

We ontwikkelen het gezondheidsbeleid verder door en voeren het uit. De vier thema's waar we extra op in gaan zetten zijn: mentale gezondheid, eenzaamheid, leefstijl en leefomgeving.

Duurzaamheid

Een fundament voor een klimaatbestendige leefomgeving (met aandacht voor vermindering van hittestress) en de energietransitie, waaronder duurzame opwek met zon en wind met een nadrukkelijke regierol voor de gemeente.

We stellen een uitvoeringsagenda klimaatadaptatieplan op. We starten gemeentebreed met de uitwerking van klimaatadaptief beleid.

We stellen een beleidskader duurzame opwek op met daarin de herijking van het zonneparkenbeleid en een uitwerking van de (on)mogelijkheden van windmolens. We zetten in op uitbreiding energienet en innovatieve snelle oplossingen voor opwek- en afnameschaarste. Dit zorgt ervoor dat er ook een plan MER voor de RES opgesteld gaat worden waar we als gemeente bij betrokken zijn. We voeren de eerste tranche zonneparken uit en ondersteunen innovatieve opwekvormen wanneer deze kansrijk zijn.

We zetten de deelname STILA (stimuleringsregeling landschap) -, de samenwerkingsovereenkomst met de provincie, ook na 2023 voort.

Minimaal behoud en waar mogelijk versterking van de biodiversiteit in de leefomgeving.

We stellen een uitvoeringsprogramma biodiversiteit op met daarin: behoud, verbetering en beheer van gemeentelijk groen; versterken groenblauw netwerk, natuur inclusief bouwen, natuur inclusieve landbouw, duurzame en klimaat adaptieve maatregelen en vergroening particulier terrein.

Versnelling van energiebesparing en versnellen van 'zon op dak'.
We werken aan een samenhangende en overkoepelende aanpak voor het deelprogramma Energiebesparing. We ontwikkelen een aanpak op Energiebesparing breed met daarin: 1.1 Aanpak (door)ontwikkelen op versnellen energiebesparing huurwoningen. 1.2 Aanpak (door)ontwikkelen op versnellen energiebesparing koopwoningen. 1.3 Voortzetten aanpak Energiebesparing Maatschappelijk vastgoed. 1.4 Voortzetten samenwerking met Bedrijven/Doe. 1.5 Ontwikkelen aanpak gericht op organisaties in directe invloedssfeer van de gemeente.
Naleving afspraken uit de Regionale Energie Strategie (RES) en uitvoering van de eerste tranche zonneparkenbeleid.
We stellen (samen met de regio) een plan MER voor RES2.0 op. We doorlopen het vergunningstraject van de eerste tranche zonneparken (30ha).
Eén wijkuitvoeringsplan voor de warmtetransitie (aardgasvrij) met een focus op de uitvoering en het gesprek met bewoners en eigenaren.
Vanuit de informatie in de Transitievisie Warmte (TVW) beginnen we met verder onderzoek naar beide mogelijke startwijken (Oranjewijk/Dorsveld en Den Bunders (Laren en Donken) en pakken dit in participatie op met de inwoners, woningbouwcorporaties, ondernemers en andere belanghebbenden. We maken een keuze voor een van beide wijken. We stellen een Wijkuitvoeringsplan op met onder andere informatie over de kosten voor het realiseren van een alternatief systeem.
Innovatieve duurzaamheidskansen benutten we in samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven zoals het mogelijk maken van minimaal 1 waterstoftankstation in onze gemeente.
We stimuleren slimme innovatieve oplossingen voor opwek en opslag (onder andere waterstof/ warmtenetten bij nieuwbouwwijken) en geven kaders zodat de uitrol gekopieerd kan worden en niet elk project het wiel uit moet vinden.
Circulariteit is het nieuwe normaal in het denken en handelen bij bedrijven, inwoners en verenigingsleven.
We zetten een overkoepelende aanpak voor circulariteit op met daarin: een aanpak voor duurzaam bouwen en renoveren, ondersteuning en coördinatie van activiteiten circulariteit binnen het bedrijfsleven, de aanpak voedselverspilling, de transitie huishoudelijk afval, het verankeren van circulariteit in het inkoopproces en het verbreden van de verduurzaming maatschappelijk vastgoed met thema circulariteit.

WAT KOST HET?

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekken aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

(bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	-11.870	-24.782	-19.565	-19.227	-15.103	-14.347
Baten	2.382	8.242	4.984	4.773	1.745	1.745
Saldo van baten en lasten	-9.488	-16.540	-14.581	-14.454	-13.358	-12.602
Onttrekking aan reserves	594	4.230	2.071	2.061	1.008	-50
Mutaties in de reserves	594	4.230	2.071	2.061	1.008	-50
Geraamd resultaat	-8.894	-12.310	-12.510	-12.394	-12.350	-12.652

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".

De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.

Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;

Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-12.231	-12.162	-12.156	-12.107
Raadsbesluiten september 2023 tot en met juli 2024				
1e bestuursrapportage 2024	-44	-41	-42	-43
2e bestuursrapportage 2024	0	0	0	0
Geraamd resultaat (startsituatie)	-12.275	-12.203	-12.198	-12.150
Bestaand beleid	0	0	0	0
Nieuw beleid	0	0	0	0
Investerings 2025	0	5	5	5
Kapitaallasten	-1	-1	-1	-1
Loon- & prijsindexatie	-452	-452	-452	-452
Overige technische aanpassingen	211	254	294	-56
Wijzigingen < € 50.000	7	4	3	1
Totaal ontwikkelingen	-235	-190	-152	-502
Geraamd resultaat programmabegroting 2025	-12.510	-12.394	-12.350	-12.652

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Bestaand beleid	0	0	0	0
Herziene beschikking tijdelijke capaciteit voor klimaat-energiebeleid (CDOKE)	0	0	0	0
Op 31 mei 2024 is vanuit de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland een herziene beschikking gestuurd voor de regeling tijdelijke capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid. De beschikbare budgetten worden op deze herziene beschikking aangepast (2025: + € 61.410, 2028: € 1.373.433). De wijziging is budgettair neutraal.				
Verhoging subsidie AED Stichtingen	0	0	0	0
De drie AED-stichtingen ontvangen sinds het in 2021 vastgestelde AED-beleid een structureel bedrag en incidenteel bedrag om het AED-netwerk dekkend te maken, het AED-netwerk dekkend te houden en om burgerhulpverleners op te leiden. Door het incidentele bedrag VAN € 16.500 structureel te maken, zijn we ook de komende jaren verzekerd van een AED-dekkend netwerk. Tevens kunnen de AED-stichtingen met de verhoging van de subsidie van € 10.000 structureel werken aan voldoende burgerhulpverlening. Want zonder burgerhulpverlening is een AED-dekkend netwerk niet werkend.				
Nieuw beleid	0	0	0	0
Lokale aanpak isolatie 2e en 3e tranche	0	0	0	0

Bij de begroting voor 2024 heeft de raad de middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de eerste tranche (1.059) van de Lokale Aanpak Isolatie 2023-2026. Bij de besluitvorming over de eerste tranche heeft de raad gekozen voor het maximale scenario waarbij de totale doelgroep binnen de criteria van het Nationaal Isolatie Programma volledig financieel wordt ontzorgd voor een isolatiepakket ter waarde van € 2.350. In dit voorstel wordt die lijn doorgetrokken voor de volledige doelgroep (3.860 woningen). Hiervoor is een bijdrage uit de gemeentelijke begroting gevraagd van € 1.546.000 (circa 20% van de totale kosten). Voor 2025 en 2026 jaarlijks € 773.000 te dekken uit de algemene risicoreserve.

Soortenmanagementplan	0	0	0	0
------------------------------	----------	----------	----------	----------

Het college van B&W trekt voor 2025 en 2026 opgeteld € 410.000 te dekken uit de algemene risicoreserve extra uit om kwetsbare soorten zoals vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen beter te beschermen en tegelijkertijd ruimte te creëren voor vooral isolatiewerkzaamheden aan woningen. Beoogd effect is dat woningeigenaren en woningcorporaties zo snel mogelijk aan de slag kunnen met het verduurzamen/isoleren van hun woningen.

INVESTERINGEN

Binnen programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid zijn geen nieuwe investeringen opgenomen voor 2025.

VERBONDEN PARTIJEN

- [Omgevingsdienst Brabant-Noord](#)
- [Stadsgewest 's-Hertogenbosch \(alleen stortplaats\)](#)
- [Gemeentelijke Gezondheidsdienst \(GGD\) Hart voor Brabant](#)
- [Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord](#)

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN WONEN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

AMBITIE

Meerijstad biedt een thuis: een prettige en aantrekkelijke omgeving om te wonen, te werken en te recreëren.

Een omgeving die duurzaam en gezond is. We willen een daarbij passende ruimtelijke balans die de woningbouwopgave, de energietransitie, de landbouwtransitie, de transitie naar een circulaire economie en klimaatadaptatie kan verenigen. Deze balans is vastgelegd in een omgevingsvisie en omgevingsplan.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Wonen

Versnelling van de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwopgave met het 'actieplan wonen' als leidraad. Daarbij is extra aandacht voor de (leefbaarheid van de) kleine kernen en gaan inbreiding en uitbreiding samen.

Welstandsarm werken: alleen beschermen wat we willen beschermen. Dit leggen we vast in een nieuwe welstandsnota.

Herijking van de woonvisie met daarin aandacht voor jongeren, ouderen, Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO), flexwonen, nieuwe woonvormen, mantelzorgwoningen, woningsplitsingen, percentage sociale woningbouw en het beschikbaar stellen van

Een divers kwalitatief woningaanbod: koop, huur, meer-generatie-wonen (levensloopbestendig) en zorgconcepten.

Ruimtelijke Ontwikkeling

Een omgevingsvisie en omgevingsplan die met participatie tot stand zijn gekomen, waarbij gewenste ontwikkelrichtingen zijn gewogen en vastgelegd.

Bedrijventerreinen die zich kenmerken door duurzaam ruimtegebruik, goede ontsluiting en kwalitatief voldoen aan de eisen van de tijd.

Ruimte voor andere vormen van economie in het buitengebied, passend bij de aard, schaal en gewenste kwaliteit van het landelijk gebied.

Een aantrekkelijk buitengebied met ook ruimte voor veehouderijen.

Een landschap met ruimte voor (nieuwe) natuur en bomen, water (groen-blauwe structuren) en mogelijkheden voor recreatie.

Erfgoed

Eenduidig beleid ten aanzien van de Gilden.

Behoud van monumenten en zo mogelijk versterken van cultureel erfgoed.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. We hebben hierbij ook een referentiemeting opgenomen. Hiervoor gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Referentie	Meerijstad	Jaar	Referentie	Meerijstad
Gemiddelde WOZ-waarde (bedrag x € 1.000)	CBS Statistiek Waarde Onroerende Zaken	2022	299	345	2023	348	405
Nieuw gebouwde woningen, per 1.000 woningen	BAG Bewerking AFB Research	2022	9,6	8,7	2023	8,6	12,8
Demografische druk, som aantal personen 0-20 jaar en 65+ jaar in verhouding tot personen van 20-65 jaar	CBS Bevolkingsstatistiek	2023	75,1	74,2	2024	75,3	74,6
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden, per jaar in euro's	COELO	2023	855	779	2024	897	794
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden, per jaar in euro's	COELO	2023	931	832	2024	978	847

WAT GAAN WE DAAR VOOR DOEN?

Wonen

Versnelling van de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwopgave met het 'actieplan wonen' als leidraad. Daarbij is extra aandacht voor de (leefbaarheid van de) kleine kernen en gaan inbreiding en uitbreiding samen.

De woonzorgvisie vervangt het plan van aanpak woningbouwversnelling als kader waarin aandacht blijft voor versnelling van de woningbouwopgave. O.a. door tot 2030 te focussen op uitvoeren van lopende woningbouwplannen. We maken hierin keuzes om te prioriteren. Dit doen we om sneller woningbouwprojecten af te kunnen ronden. We zorgen hierbij voor een goede verdeling over de gemeente, zodat in alle kernen gebouwd wordt. Op termijn wordt bekeken wat aanvullend nodig is om de woningvoorraad in kwalitatieve zin beter aan te laten sluiten bij de vraag en de kenmerken van een kern (zoals de bestaande woningvoorraad).

Welstandsarm werken: alleen beschermen wat we willen beschermen. Dit leggen we vast in een nieuwe welstandsnota.

We stellen een nota op voor een welstandsarme gemeente die verder gaat dan het actualiseren van het huidige beleid. De insteek is om te komen naar welstandsbeleid waarin we alleen beschermen wat we echt nodig vinden.

Herijking van de woonvisie met daarin aandacht voor jongeren, ouderen, Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO), flexwonen, nieuwe woonvormen, mantelzorgwoningen, woningsplitsingen, percentage sociale woningbouw en het beschikbaar stellen van
We stelden de woonzorgvisie vast in Q3 2024 en werken deze uit in een agenda voor 2025 en verder. Op de agenda voor 2025 staan o.a. de onderstaande acties.
We ontwikkelen een actieplan doorstroming, waarin gekeken wordt hoe de doelstellingen uit de visie m.b.t. huisvesting van ouderen en passend wonen bereikt kunnen worden aan de hand van doorstroming.
We monitoren nieuwe Wetgeving en implementeren deze waar nodig of gewenst in lokaal beleid. In 2025 heeft dit met name betrekking op de Wet regie op de volkshuisvesting en de Wet betaalbare huur. Vanwege de Wet regie op de volkshuisvesting en de bijbehorende termijnen onderzoeken en ontwikkelen we een huisvestingsverordening met (regionale) urgentieverordening en bijbehorend schaarste onderzoek.
We verkennen (regionaal) de mogelijkheden rondom woningdeling aan de hand van de pilot 'onder de pannen'.
We voeren het nog vast te stellen splitsingsbeleid en aanpak voor collectieve (nieuwe) woonvormen uit in 2025 en evalueren in 2026.
We evalueren de doelgroepenverordening, beleidsregel mantelwonen, het meldpunt goed verhuurderschap en de verordening starterslening eind 2025.
We bekrachtigen de samenwerking met woningcorporaties en stellen in 2025 nieuwe meerjaren-prestatieafspraken vast. Deze verbreden we op het gebied voor wonen en welzijn en zorg door ook de samenwerking met zorg- en welzijnspartijen nadrukkelijker op te zoeken en daar ook prestatieafspraken mee te sluiten.
Een divers kwalitatief woningaanbod: koop, huur, meer-generatie-wonen (levensloopbestendig) en zorgconcepten.
We gaan aan de slag met een gebiedsgerichte vertaling van de woonvisie en bekijken per kern wat er nodig en mogelijk is. We hebben daarbij aandacht voor een evenwichtige woningvoorraad (spreiding en slaagkansen) en de fysieke eigenschappen van de aanwezige woningvoorraad en ontwikkelopgaven- of mogelijkheden van de kern i.r.t. het betreffende woonmilieu. We maken keuzes om te komen tot een juiste balans tussen inbreiding en uitbreiding en bestaande voorraad en nieuwbouw.
We monitoren de ontwikkelingen op de woningmarkt en houden dit zowel regionaal als lokaal bij en rapporteren hier 1x per jaar over aan de Raad.
We versterken de regionale samenwerking. We zetten verder in op actieve deelname aan de regionale samenwerking volgens de woondeal en de regionale woonagenda. We werken mee aan een verkenning met de regio Eindhoven.
Ruimtelijke Ontwikkeling
Een omgevingsvisie en omgevingsplan die met participatie tot stand zijn gekomen, waarbij gewenste ontwikkelrichtingen zijn gewogen en vastgelegd.
We voltooien de omgevingsvisie.
We maken een start in het gebruik van het Omgevingswet-instrument 'programma'. We maken enkele multisectorale programma's in plaats van een groter aantal monosectorale beleidsnota's of gebiedsvisies. Zo werken we de omgevingsvisie gedetailleerder uit.
We werken aan 1 omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente Meierijstad. We gebruiken dit moment om onze regels voor de fysieke leefomgeving te harmoniseren en tegen het licht te houden.
Bedrijventerreinen die zich kenmerken door duurzaam ruimtegebruik, goede ontsluiting en kwalitatief voldoen aan de eisen van de tijd.
We stellen ontwikkelingsrichtingen op voor bedrijventerreinen die zich kenmerken door duurzaam ruimtegebruik, goede ontsluiting en die kwalitatief voldoen aan de eisen van de tijd.
Ruimte voor andere vormen van economie in het buitengebied, passend bij de aard, schaal en gewenste kwaliteit van het landelijk gebied.
We stellen ontwikkelingsrichtingen op voor andere vormen van economie in het buitengebied passend bij de aard, schaal en gewenste kwaliteit van het landelijk gebied.

Een aantrekkelijk buitengebied met ook ruimte voor veehouderijen.
Gemeente Meierijstad gaat samen met de gemeenten Laarbeek en Bernheze en een aantal andere organisaties participeren in het GGA-gebied Aa-dal Noord.
We stellen ontwikkelingsrichtingen op voor een aantrekkelijk buitengebied met ook ruimte voor veehouderijen.
Een landschap met ruimte voor (nieuwe) natuur en bomen, water (groen-blauwe structuren) en mogelijkheden voor recreatie.
We stellen ontwikkelingsrichtingen op voor natuurontwikkeling.
Erfgoed
Behoud van monumenten en zo mogelijk versterken van cultureel erfgoed.
We stellen een kerkenvisie/ visie religieus erfgoed op.
We actualiseren/ harmoniseren de gemeentelijke monumentenlijsten.
We gaan de beiaard en speelautomaat in de toren van de Sint-Servatiuskerk in Schijndel renoveren.

WAT KOST HET?

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekken aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

(bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	-8.004	-13.548	-8.461	-6.205	-6.011	-6.003
Baten	6.399	8.459	5.878	3.878	3.878	3.878
Saldo van baten en lasten	-1.605	-5.089	-2.584	-2.327	-2.134	-2.125
Onttrekking aan reserves	1.594	3.791	463	233	185	0
Mutaties in de reserves	1.594	3.791	463	233	185	0
Geraamd resultaat	-11	-1.298	-2.121	-2.094	-1.948	-2.125

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".

De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.

Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;

Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	-1.641	-1.656	-1.602	-1.680
Raadsbesluiten september 2023 tot en met juli 2024	0	0	0	0
1e bestuursrapportage 2024	-4	-4	-4	-4
2e bestuursrapportage 2024	0	0	0	0
Geraamd resultaat (startsituatie)	-1.645	-1.660	-1.606	-1.684

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Bestaand beleid	0	0	0	0
Nieuw beleid	-6	-6	-6	-6
Kapitaallasten	7	7	8	8
Loon- & prijsindexatie	-22	-24	-25	-25
Overige technische aanpassingen	-454	-412	-320	-419
Totaal ontwikkelingen	-475	-434	-343	-441
Geraamd resultaat programmabegroting 2025	-2.121	-2.094	-1.948	-2.125

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Bestaand beleid	0	0	0	0
Vermindering legesopbrengsten omgevingsvergunningen	0	0	0	0

Per 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) in werking getreden. Beide wetten hebben consequenties voor het behandelen van de vergunningaanvragen. Daarnaast is ook te voorzien dat uitgifte van bouwgrond voor woningbouw en industrie in de komende jaren af gaat nemen.

Hierdoor moeten we vanaf 2025 rekening houden met een ca 12% lagere legesopbrengst. Financieel is dit een bedrag van naar verwachting € 447.000.

In 2025 wordt dit gedekt vanuit de algemene reserve (€ 180k) en verhoging van tarieven. Voor de jaren 2026 e.v. wordt dit opgelost via het schrappen van formatie en verhogen van de tarieven omgevingsvergunningen. Uitwerking moet nog plaatsvinden.

Nieuw beleid	-6	-6	-6	-6
Kwaliteitsfonds sloop bonus regeling	0	0	0	0

Met de uitvoering van het kwaliteitsfonds wordt over een periode van 6 jaar in totaal 245.000 m2 gesloopt. Positief resultaat is het tegengaan van verloedering van het buitengebied en kansen bieden voor toekomstbestendige agrarische bedrijven. De incidentele kosten ad € 2,0 mln worden gedekt uit het kwaliteitsfonds.

Subsidieregeling Gilden Meierijstad 2024-2030	-6	-6	-6	-6
--	-----------	-----------	-----------	-----------

In het coalitieakkoord en coalitiwerkprogramma 2022 – 2026 'Thuis in Meierijstad' is het voornemen opgenomen te komen tot een eenduidig beleid (subsidie, accommodatie, etc.) voor de gilden in Meierijstad. Tot op heden is hiervan geen sprake. Een eenduidig beleid is ook een wens van deze gilden zelf. De afgelopen maanden is in samenwerking met de gilden gewerkt aan de realisatie hiervan. Dit heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen. Naar aanleiding van deze aanbevelingen is een subsidieregeling voor de gilden in Meierijstad opgesteld. Voorgesteld wordt de 'Subsidieregeling Gilden Meierijstad 2024 – 2030' en de subsidiebedragen 2025 en verder voor de gilden vast te stellen.

INVESTERINGEN

Binnen programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen zijn geen nieuwe investeringen opgenomen voor 2025.

VERBONDEN PARTIJEN

- [Scheifelaar II Beheer B.V.](#)
- [Scheifelaar II C.V.](#)
- [N.V. Monumenten Beheer Brabant](#)

FINANCIËLE INFORMATIE PROGRAMMAPLAN

Financiële informatie programmaplan

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dat betekent dat de gemeente deze vrij kan besteden. Algemene dekkingsmiddelen zijn bedoeld om de programma's uit te voeren die de gemeenteraad heeft vastgesteld.

Uitkeringen gemeentefonds

In 2025 bedraagt onze uitkering uit het Gemeentefonds € 172 miljoen en is daarmee veruit onze belangrijkste inkomstenbron. De algemene uitkering bedraagt € 154 miljoen. Naast de algemene uitkering ontvangen we nog integratie- en decentralisatie uitkeringen samen € 18 miljoen.

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn voor de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 gebaseerd op de meicirculaire 2024. Ten opzichte van de vorige begroting zijn de volgende wijzigingen belangrijk:

- Ontwikkeling accressen

Het eerdere besluit van het kabinet om de accressen in de jaren 2022 tot en met 2025 "vast te klikken" is gewijzigd. De nieuwe financieringssysteem is vervroegd van 2027 naar 2024. Het betekent dat de koppeling van het accres aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) per 2024 al is ingevoerd. In verband met het vervroegen van de nieuwe financieringssysteem dalen de accressen voor de jaren 2024 tot en met 2029. Voor 2024 wordt dit volledig gecompenseerd en voor 2025 voor ongeveer 50%. Voor de jaren 2026 tot en met 2029 vindt compensatie plaats,

- Opschalingskorting

Sinds 2015 hebben gemeenten te maken met een korting op het gemeentefonds. Het Rijk legde destijds een opschalingskorting op omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. Deze is nu van tafel en is nu definitief uit de cijfers. Het definitief schrappen van de opschalingskorting betekent voor Meierijstad een extra uitkering van € 2,6 miljoen vanaf 2026.

- Stelposten

Extra middelen jeugdzorg

Principe akkoord

Gemeenten en Rijk hebben een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de hervormingsagenda jeugd. Een deel wordt ingezet vanaf de begroting Ministerie van VWS en een deel is toegevoegd aan de algemene uitkering voor jeugdzorg. Op de Rijksbegroting zijn middelen geserveerd voor 2026 en verder. De beschikbaarstelling van deze middelen vindt plaats na advies van de deskundigencommissie en de besluitvorming daarover. In de meerjarenbegroting van Meierijstad zijn deze middelen via een stelpost opgenomen voor 100%.

Invulling bezuiniging Rijk (€ 500 mln. in 2025 oplopend € 511 mln. in 2027)

Naast de besparingsopgave die volgt uit de uitspraak van de Commissie van Wijzen heeft het kabinet besloten tot het realiseren van een aanvullende besparing van structureel € 511 mln., welke een Rijksverantwoordelijkheid is gemaakt. Concreet betekent dit dat het aan de Rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd kunnen worden. Ook draagt het Rijk het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden. Gemeenten mogen in hun begroting rekening houden met een besparing op de uitgaven

Voor 2024 en 2025 geldt dat de geraamde extra besparing van respectievelijk € 100 mln. en € 500 is vervallen omdat de maatregelen die tot besparing moeten leiden nog niet zijn gerealiseerd.

Uitgangspunt is dat het vervallen van de extra korting geen budgettair effect heeft. Het verloopt budgettair neutraal, omdat gemeenten in de begroting voor jeugdzorg rekening mochten houden met de voorgenomen besparing en een lagere raming van de uitgaven.

Voor Meierijstad betekent dit tegenover de verlaging van de baten een stelpost voor verlaging van de lasten vanaf 2026 € 1,8 miljoen.

BTW compensatiefonds (BCF)

Gemeenten kunnen BTW die betaald wordt op overheidstaken compenseren bij het Rijk ten laste van het BCF (Btw compensatiefonds). Vanaf 2015 zijn het BCF en het Gemeentefonds communicerende vaten. Ontstaat financiële ruimte in het BCF dan komt dit ten gunste van het Gemeentefonds; overtreffen de BTW declaraties het BCF dan vult het Gemeentefonds dit aan. Vanaf 2019 is de afreksystematiek tussen het BCF en het Gemeentefonds gewijzigd. Gemeenten krijgen nog altijd waar ze recht op hebben, maar het Rijk voegt het geraamde BCF surplus niet meer op voorhand toe aan het Gemeentefonds.

Het Rijk, VNG en de provinciale toezichthouders hebben afspraken gemaakt. Dit betekent dat het voor gemeenten is toegestaan om een inkomstenpost op te nemen ter hoogte van maximaal de laatst vastgestelde jaarrekening van het Rijk. Voor 2025 betekent dit dat de inkomstenpost structureel is verhoogd met € 1.000.000. Vanaf 2025 hebben wij € 2.250.000 als stelpost opgenomen.

Uitkeringen gemeentefonds (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Algemene uitkering	154.138	147.115	152.197	156.871
Integratie-uitkeringen:				
Participatie	15.806	15.476	15.017	14.438
Decentralisatie- integratie uitkeringen:				
Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	267	267	267	267
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	122	122	122	122
Armoedebestrijding kinderen (DU)	237	237	237	237
Jeugdhulp kinderen in een AZC	22	22	22	22
Impulsgelden weerbaar bestuur/Veilig wonen	7	7	0	0
Extra capaciteit Boa's	44	44	44	44
Wet kwaliteitsborging bouw	48	48	0	0
Stelposten				
Jeugdzorg aanvulling	0	3.259	3.048	3.048
Aanvullende besparing jeugdzorg *	0	-1.784	-1.843	-1.843
Onder uitputting BCF (inclusief verhoging)	2.250	2.250	2.250	2.250
Totaal	172.941	167.063	171.361	175.456

* Het betreft hier de aanvullende besparing van landelijk € 500 miljoen oplopend structureel naar € 511 miljoen in 2027. Hiervoor is een stelpost voor verlaging van de lasten opgenomen.

Lokale heffingen (waarbij de besteding niet gebonden is)

Het belastingplan Meierijstad 2017 heeft als lange termijn visie een sober, duurzaam en robuust belastingpalet voor de gemeente Meierijstad. Deze visie vertaalt zich concreet in een optimaal te benutten belastingareaal, in stabiele en nauwkeurig voorspelbare belastingopbrengsten, in een afname van fout- en fraudegevoeligheid en dat tegen zo minimaal mogelijke maatschappelijke kosten van het heffen en innen van belastingen (de zogenaamde perceptiekosten).

De geraamde opbrengsten kunt u vinden in paragraaf Lokale heffingen.

Dividend

Jaarlijks ontvangt de gemeente dividend van de BNG. De gemeente Meierijstad beschikt over 120.237 aandelen BNG. De hoogte van het dividend is afhankelijk van de winst en wordt vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders BNG. In de begroting nemen we het gemiddelde van het uitgekeerde dividend over de laatste drie jaren als uitgangspunt in dit geval € 278.148.

Wat kost het?

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten van dit begrotingsprogramma. De totale lasten verminderen we met de totale baten en komen zo tot het geraamd saldo van baten en lasten. Dit saldo verminderen we met het bedrag aan toevoeging reserves en vermeerderen we met het bedrag wat we onttrekken aan reserves. Zo komen we tot het geraamd resultaat van dit begrotingsprogramma.

(bedragen x € 1.000)	Jaar rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	-29.493	-33.768	-35.065	-39.105	-43.672	-48.679
Baten	182.564	194.277	198.178	193.063	198.142	203.034
Saldo van baten en lasten	153.071	160.509	163.113	153.959	154.471	154.356
Toevoeging aan reserves	-10.329	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	577	3.983	1.939	1.507	200	31
Mutaties in de reserves	-9.751	3.983	1.939	1.507	200	31
Geraamd resultaat	143.319	164.492	165.051	155.466	154.671	154.387

Om toelichtingen op de financiën leesbaar te houden passen we categorieën toe, waarbij de mate van bestuurlijke keuzevrijheid een uitgangspunt was. Voor een nadere uitleg van de categorieën verwijzen we naar hetgeen is vermeld in de leeswijzer onder "Wat kost het?".

De cijfers in onderstaande tabel en toelichtingen moet u als volgt lezen.

Genoemde bedragen met een -: dit is een verslechtering op het saldo;

Genoemde bedragen met een +: dit is een verbetering op het saldo.

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	155.120	143.277	143.415	143.052
Raadsbesluiten september 2023 tot en met juli 2024	97	97	97	97
1e bestuursrapportage 2024	3.678	3.666	5.933	7.381
2e bestuursrapportage 2024	0	0	0	0
Geraamd resultaat (startsituatie)	158.895	147.040	149.445	150.530
Bestaand beleid	-2.487	-2.475	-2.441	-2.418
Nieuw beleid	180	180	180	180
Gemeentefonds	3.424	5.290	2.823	1.420
Investeringen 2025	-35	-36	-36	-36
Kapitaallasten	-315	-170	-152	-180
Loon- & prijsindexatie	3.871	3.873	3.874	3.874
Overige technische aanpassingen	1.518	1.762	976	1.015
Wijzigingen < € 50.000	2	2	2	2
Totaal ontwikkelingen	6.157	8.426	5.225	3.857
Geraamd resultaat programmabegroting 2025	165.051	155.466	154.671	154.387

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Bestaand beleid	-2.487	-2.475	-2.441	-2.418
Aanpassing OZB-opbrengsten meerjarig	103	116	129	142

Om meerjarig de OZB opbrengsten (voor woningen en niet-woningen) te verwerken hebben we de inkomsten verhoogd met de indexeringszaken zoals deze in de uitgangspunten zijn opgenomen. Voor de indexering hanteren we de verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB) Bron: Centraal

Economisch Plan 2024, prijs netto materiele overheidsconsumptie (IMOC). Voor 2025 2,2%
Daarnaast zijn ook de areaaluitbreidingen meerjarig aangepast op toekomstige verwachtingen.

ICT kosten a.g.v. toegenomen formatie	-146	-146	-125	-116
--	-------------	-------------	-------------	-------------

Toename kosten ICT a.g.v. uitbreiding formatieplaatsen 20,87 FTE x 7.000 Euro

Kosten onderhoud sportterreinen	56	56	56	56
--	-----------	-----------	-----------	-----------

De jaarlijkse kosten voor het reguliere beheer en onderhoud van de buitensportterreinen zijn als gevolg van schaarste van materialen en kostenstijgingen (prijsindexeringen) en belastingen sinds 2022 veel hoger dan geraamd. Deze kosten konden worden gedrukt door het efficiënter en meer in eigen beheer uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden. De extra lasten bedragen € 185.000 jaarlijks. Een bedrag van € 55.500 wordt gedekt uit de stelpost prijsontwikkelingen.

Ophogen stelpost ten behoeve van prijsindexering	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
---	---------------	---------------	---------------	---------------

Voor de indexering van gemeentelijke budgetten is de stelpost prijzen niet meer voldoende. Om budgetten en subsidies te kunnen indexeren zullen we de stelpost prijzen moeten aanvullen vanuit de algemene middelen.

Het gaat dan om structureel € 2,5 voor het indexeren van de budgetten voor de begroting 2025.

Uitvoering Bibob beleid	0	0	0	0
--------------------------------	----------	----------	----------	----------

Met de uitbreiding van de toepassing van de wet is er behoefte aan uitbreiding van de beschikbare capaciteit voor de uitvoering met 0,67 FTE. Dit om onder meer de bewustwording binnen de organisatie te vergroten, de intake te verzorgen en de dossiers/onderzoeken voor te bereiden en de uiteindelijke advisering over de te verlenen beschikking.

Nieuw beleid	180	180	180	180
---------------------	------------	------------	------------	------------

Uitvoering loonkostensubsidie	180	180	180	180
--------------------------------------	------------	------------	------------	------------

Per 1 januari 2023 is ook de financiering van loonkostensubsidie gewijzigd. Voorheen was er een verdeelsystematiek en vanaf 1 januari 2023 wordt er afgerekend op basis van realisatie. Gemeente Meierijstad heeft flink geïnvesteerd in het gebruik van het instrument loonkostensubsidie. Landelijk ligt het percentage van het gebruik van loonkostensubsidie op 6,6% (peiljaar 2022), terwijl dit percentage in de gemeente Meierijstad op 33% ligt (peiljaar 2022).

De lasten worden gedekt uit verhoging van de algemene uitkering als gevolg van toename aantallen.

INVESTERINGEN

Binnen programma "financiële informatie programmaplan" zijn geen investeringen 2025 opgenomen.

BEDRIJFSVOERING

Overheadkosten zijn kosten van ondersteunende functies en kosten die niet direct toe te rekenen zijn aan taakvelden (bijvoorbeeld opleidingskosten). Deze begroten we centraal op het taakveld Overhead. Op het centraal begroten is één uitzondering gemaakt namelijk de toerekening van overhead aan grondexploitaties en te activeren investeringen. De reden hiervoor is, dat het niet meer toerekenen van overhead aan dergelijke investeringen zou leiden tot een begrotingstekort.

De totale overheadkosten in de Begroting 2025 bedragen netto € 27,6 miljoen (€ 0,8 miljoen wordt toegerekend aan grondexploitaties en te activeren investeringen).

De totale exploitatiebegroting van de gemeente Meierijstad bedraagt € 302 miljoen in 2025. De overhead bedraagt circa 9,2% van de totale exploitatiekosten.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 zijn de gemeenten vennootschapsplichtig voor activiteiten waarbij wordt opgetreden als onderneming. Vennootschapsbelasting (Vpb) is verschuldigd vanwege fiscale winst die per saldo is gerealiseerd op ondernemingsactiviteiten in het betreffende begrotingsjaar na eventuele verrekening van fiscale verliezen uit eerdere begrotingsjaren.

ONVOORZIEN

In de begroting is een bedrag voor onvoorzien opgenomen van € 250.000 per jaar. Het inzetten van deze post is een college-bevoegdheid. Het college rapporteert bij de bestuursrapportages en de jaarrekening over het verloop en aanwending van deze post.

Het college kan besluiten de post onvoorzien aan te wenden voor het dekken van incidentele tegenvallers in de exploitatie van bestaand beleid en ter dekking van lasten voor activiteiten die van tevoren niet voorzien zijn, maar die gedurende het begrotingsjaar wel belangrijk zijn.

PARAGRAFEN

LOKALE HEFFINGEN

Beleid & ontwikkelingen

De gemeente ontvangt van inwoners inkomsten uit lokale heffingen. We maken onderscheid tussen belastingen en rechten. Bij belastingen levert de gemeente geen directe tegenprestatie zoals bijvoorbeeld de onroerendezaakbelastingen (OZB). Bij rechten is dat wel het geval en betalen inwoners een vergoeding voor de gemaakte kosten. Dit zijn bijvoorbeeld leges, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

De tarieven van alle lokale heffingen passen we aan op basis van de uitgangspunten voor de begroting 2025. Voor de tariefstijging van de belastingen gaan we uit van een trendmatige verhoging conform de CBS-index. Voor deze begroting is dat 2,2%. Verder gaan we voor alle rechten ervan uit dat deze kostendekkend zijn (maximaal 100%).

Inwoners die niet in staat zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing te betalen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Dit geldt bij een inkomen van 100% of minder van de bijstandsnorm.

Inkomsten

In onderstaande tabel zijn de opbrengsten van de belastingen, heffingen en retributies weergegeven.

Geraamde opbrengsten (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baatbelasting	5	0	0	0	0	0
Bedrijven Investeringszone (BIZ)	211	296	296	296	296	296
Begraafplaatsrechten	89	125	125	125	125	125
Leges omgevingsvergunning, burgerzaken, overige	4.093	4.954	4.864	4.864	4.864	4.864
Marktgelden	50	47	47	47	47	47
Onroerende zaakbelastingen	21.423	22.461	23.203	23.970	24.751	25.548
Reclamebelasting	76	100	100	100	100	100
Reinigingsheffingen	8.059	8.593	9.658	9.841	10.027	10.222
Rioolheffingen	6.888	6.929	8.896	8.988	8.612	8.604
Scheepvaartrechten	195	193	193	193	193	193
Toeristenbelasting	150	287	387	487	587	587
Totaal	41.239	43.985	47.769	48.911	49.602	50.586

Overzicht heffingen

Bij lokale heffingen onderscheiden we belastingen, retributies en leges.

- Belastingen zijn verplichte bijdragen aan de gemeente zonder dat hier een directe tegenprestatie tegenover staat.
- Retributies worden geheven als de gemeente één van haar bezittingen ter beschikking stelt, of als de gemeente een dienst verleent aan een individu of onderneming.
- Leges zijn vergoedingen voor kosten die de gemeente maakt voor administratieve handelingen, zoals het geven van informatie en het verstrekken van vergunningen.

Meerijstad kent de volgende belastingen en retributies

- Onroerendezaakbelastingen (OZB)
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing
- Reinigingsrecht
- Marktgelden
- Begraafplaatsrechten
- Toeristenbelasting
- Scheepvaartrechten
- Reclamebelasting
- Bedrijveninvesteringszone (BIZ)
- Baatbelasting

OZB

Eigenaren van woningen en eigenaren en gebruikers van niet woningen betalen onroerende-zaakbelastingen (OZB). De hoogte van het belastingbedrag hangt af van de WOZ-waarde van de onroerende zaak en het daarbij van toepassing zijnde OZB-tarief (eigenaren woningen en eigenaren en gebruikers niet woningen). De tarieven worden jaarlijks vastgesteld door de gemeenteraad.

Het OZB-tarief is een percentage van de WOZ-waarde van de onroerende zaak. De WOZ-waarde wordt jaarlijks bepaald door taxateurs van de gemeente. De Waarderingskamer controleert of de gemeente de waardering van onroerende zaken conform de Wet WOZ goed uitvoert.

Bij het bepalen van de tarieven wordt rekening gehouden met veranderingen in de WOZ-waarden. Als de WOZ-waarden (sterk) stijgen, kunnen tarieven verlaagd worden, zodat het te betalen bedrag niet ook hoeft te stijgen. Uiteindelijk worden de tarieven bepaald door het totale bedrag dat de gemeenteraad in de gemeentebegroting heeft vastgesteld als opbrengsten uit de OZB. Deze opbrengsten worden jaarlijks geïndexeerd.

Reinigingsheffing

Reinigingsheffingen bestaan uit afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. Afvalstoffenheffing is een vergoeding voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen (particuliere huishoudens). Bedrijven, winkels en anderen kunnen eveneens de gemeente verzoeken hun bedrijfsafval op te halen. Daar betalen zijn dan reinigingsrechten voor.

In onderstaande tabel is de kostendekkendheid van de reinigingsheffing weergegeven. Deze mogen maximaal 100% kostendekkendheid zijn.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)	Reinigingsheffing
Lasten taakvelden	9.986
Straatreiniging	68
Kwijtschelding	68
Inkomsten taakveld, exclusief heffingen	-2.705
Netto kosten taakveld	7.417
<i>Toe rekenen kosten:</i>	
Kosten heffen en invorderen	93
Overhead	891

Kostendekking (bedragen x € 1.000)	Reinigingsheffing
BTW	1.257
Totaal toe te rekenen kosten	2.241
Totale kosten	9.658
Opbrengst heffingen	9.658
Dekkingspercentage	100,0%

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van eigenaren en gebruikers van woningen en van niet woningen van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering of op een individuele behandelteenheid afvalwater (IBA) wordt afgevoerd.

In onderstaande tabel is de kostendekkendheid van de rioolheffing weergegeven. Deze mogen maximaal 100% kostendekkendheid zijn.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)	Rioolheffing
Lasten taakvelden	1.060
Externe kosten	3.760
Straatreiniging	420
Kwijtschelding	112
Sloten en stadswateren	59
Inkomsten taakveld, exclusief heffingen	-60
Netto kosten taakveld	5.351
<i>Toe rekenen kosten:</i>	
Kosten heffen en invorderen	36
Kapitaallasten	1.371
Overhead	848
BTW	1.290
Totaal toe te rekenen kosten	3.545
Totale kosten	8.896
Opbrengst heffingen	8.896
Dekkingspercentage	100,0%

Reclamebelasting

Voor openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg wordt reclamebelasting geheven. Deze belasting wordt nog geheven voor het centrum van Schijndel. Voor Veghel is met de komst van de bedrijveninvesteringszone (BIZ) met ingang van belastingjaar 2021 de reclamebelasting komen te vervallen. Voor de kern van Sint-Oedenrode is met de komst van de BIZ de reclamebelasting met ingang van belastingjaar 2022 komen te vervallen. De opbrengsten van zowel de reclamebelasting als ook van de BIZ zijn bij raadsbesluit bestemd voor de ondernemersfondsen in die kernen.

Toeristenbelasting

Personen, die niet als ingezetene met een adres in de basisregistratie personen zijn ingeschreven en die tegen vergoeding nachtverblijf houden betalen toeristenbelasting. Dit kunnen recreanten en arbeidsmigranten zijn. De belasting wordt geheven van degene die de gelegenheid tot overnachting tegen vergoeding biedt. De heffing geschiedt na afloop van het belastingjaar.

Marktgelden

Onder de naam marktgelden worden rechten geheven voor het tijdens marktdagen innemen van standplaatsen op de weekmarkt of het innemen van een individuele standplaats op andere dagen.

Leges

Voor een dienst of product van de gemeente betaal je leges. Vraagt u bijvoorbeeld een paspoort, rijbewijs of omgevingsvergunning aan, dan brengt de gemeente leges in rekening. U moet de leges ook betalen als uw aanvraag wordt afgewezen. Want het gaat niet om het eindproduct, maar om een vergoeding voor het in behandeling nemen van de aanvraag.

In onderstaande tabel is de kostendekkendheid van WABO en Burgerzaken weergegeven. Deze mogen maximaal 100% kostendekkendheid zijn.

Kostendekking (bedragen x € 1.000)	Omgevingswet	Burgerzaken
Kosten taakvelden	1.780	637
Externe kosten	606	844
Netto kosten taakveld	2.386	1.481
<i>Toe rekenen kosten:</i>		
Overhead	1.424	510
BTW		
Totaal toe te rekenen kosten	1.424	510
Totale kosten	3.811	1.991
Opbrengst heffingen	2.873	1.709
Dekkingspercentage	75%	86%

Scheepvaartrechten

Scheepvaartrechten betaal je voor het gebruik van de gemeentelijke haven in Veghel. Schippers betalen deze rechten.

Onder de naam "overslaggeld" wordt een recht geheven wegens het gebruik maken van gedeelten van de havens welke onmiddellijk dan wel middellijk met het laden en lossen van vaartuigen verband houden.

Lokale lastendruk

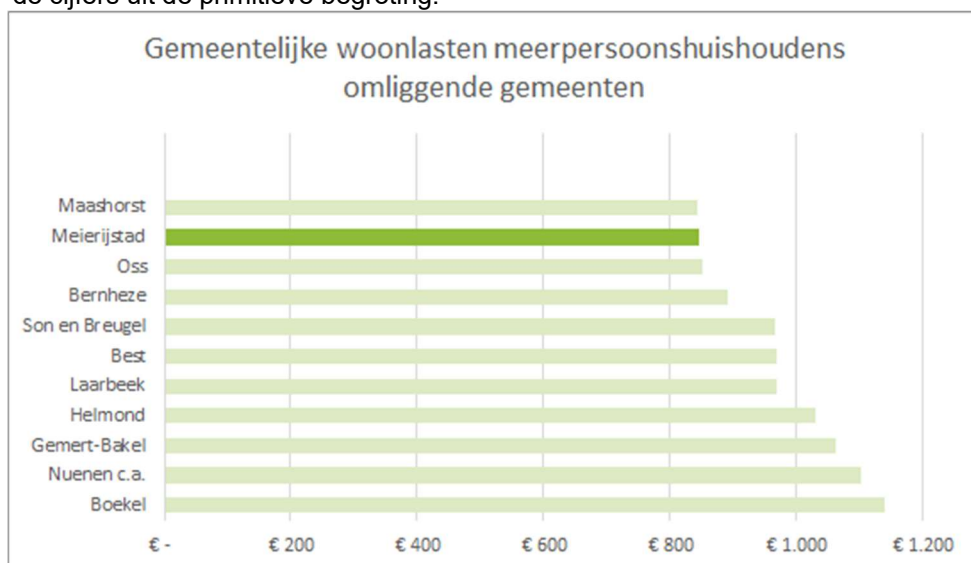
De lokale belastingdruk is gebaseerd op OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

We hebben in het coalitieakkoord 2022-2026 "Thuis in Meierijstad" opgenomen om de gemiddelde belastingdruk zo min mogelijk te laten toenemen. Belastingen worden wel trendmatig aangepast. De tarieven voor afvalstoffenheffing en riolering zijn maximaal 100% kostendekkend.

We leggen de vaststelling van de OZB-tarieven, tarieven rioolheffing en tarieven reinigingsheffingen 2025 afzonderlijk aan de raad voor.

Leges

Voor leges geldt een maximale dekkingsgraad van 100%. Dit wordt conform wetgeving gebaseerd op de cijfers uit de primitieve begroting.

Bron afbeelding (vorige pagina): COELO 2024 atlas van de lokale heffingen
De gemeenten Boxtel en Sint-Michielsgestel zijn niet opgenomen in de COELO 2024

Kwijtscheldingsbeleid

Indien inwoners de aanslag gemeentebelastingen niet kunnen betalen, bestaat de mogelijkheid om hier kwijtschelding voor aan te vragen. Het kwijtscheldingsbeleid is gebonden aan een aantal rijksregels. Binnen de door het Rijk vastgestelde regels voert de gemeente Meierijstad het kwijtscheldingsbeleid uit.

Niet voor alle belastingsoorten wordt kwijtschelding verleend. Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing (uitsluitend het vastrecht), de rioolheffing voor gebruikers en in zeer beperkte mate en onder strenge voorwaarden voor de OZB. Kwijtschelding wordt dikwijls vooraf verleend doch kan op verzoek ook achteraf worden verleend.

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Beleid & ontwikkelingen

In deze paragraaf staat informatie over risico's met financiële gevolgen. En in welke mate de gemeente Meierijstad in staat is deze op te vangen zonder direct het beleid aan te passen. De gemeenteraad heeft de beleidsnota weerstandsvormogen en risicobebheersing vastgesteld. De gemeente Meierijstad wil risico's niet elimineren, maar wil ze aanvaardbaar en beheersbaar houden. Gezond verstand laten we de boventoon voeren bij risicobebheersing, zodat we doen wat we moeten doen. Tweemaal per jaar, bij de begroting en de jaarstukken, beoordelen we ons risicoprofiel. Weerstandscapaciteit & -vormogen

Weerstandscapaciteit

Om een inschatting te maken van het weerstandsvormogen is het nodig om de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit te berekenen. Hoe we de benodigde weerstandscapaciteit berekenen op basis van het risicoprofiel is uitgelegd onder "Risico's".

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit structurele en incidentele middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn af te dekken. Deze staan in de volgende tabel met daaronder een toelichting.

Beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Onbenutte belastingcapaciteit	9.700	9.700	9.700	9.700
Post onvoorziene uitgaven	250	250	250	250
Totaal structurele weerstandscapaciteit	9.950	9.950	9.950	9.950
Algemene risico reserve per 1-1	50.355	43.117	39.481	36.151
Algemene risico's grondexploitatie	20.360	20.360	20.360	20.360
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	70.715	63.477	59.841	56.511
Totale beschikbare weerstandscapaciteit	80.665	73.427	69.791	66.461

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra ruimte die de gemeente heeft om, met inachtneming van de wetgeving, maximale inkomsten te genereren uit de gemeentelijke heffingen. Het gaat daarbij om de inkomsten uit de ozb, de rioolheffingen en de afvalstoffenheffing. De rioolheffingen en de afvalstoffenheffing mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Voor de ozb hanteren we de artikel 12-norm van het rijk.

In de meicirculaire van het Gemeentefonds geeft de minister van Binnenlandse Zaken elk jaar nieuwe normen voor toelating tot artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet. Toelating wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. Voor 2025 is dit percentage gesteld op 0,1595% (in 2024 was dit 0,1614%). De onbenutte belastingcapaciteit is voor 2025 € 9,7 miljoen en is in het meerjarig beeld gelijk gehouden.

Post onvoorziene uitgaven

De hoogte van de post onvoorziene uitgaven is € 250.000.

Algemene risicoreserve per 1-1

De geraamde stand van de Algemene risicoreserve van de gemeente Meierijstad is per eind 2024 € 50,4 miljoen. Hierbij is rekening gehouden met de vaststelling van de jaarstukken 2023, de incidentele posten uit de begroting 2024, de raadsbesluiten tot en met juli 2024, de 2e bestuursrapportage 2024 en de (voorgenomen) begroting 2025 met als dekking deze reserve.

Algemene Reserve risico's grondexploitatie

De geraamde stand van de algemene reserve risico's grondexploitaties is € 20,4 miljoen.

Weerstandsratio

In de volgende tabel staat de berekening van het weerstandsvermogen uitgedrukt in de weerstandsratio. Dit is de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit (zie onderdeel risico's). In de nota weerstandsvermogen is vastgelegd dat deze ratio minimaal 1,0 moet zijn.

(bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Beschikbare weerstandscapaciteit	80.665	73.427	69.791	66.461
Benodigde weerstandscapaciteit	34.718	34.718	34.718	34.718
Weerstandsratio	2,32	2,11	2,01	1,91
Norm weerstandsratio	1,0	1,0	1,0	1,0

De weerstandsratio 2025 is lager dan de ratio bij de jaarstukken 2023. Dit komt door met name de overheveling naar de reserve kapitaallasten (€ 30,0 mln) voor de investeringen optimalisatie bestuurscentrum en Ompark Erp.

De beleidsvoornemens van de begroting 2025 zijn verwerkt in de cijfers.

Risico's

Bij het actualiseren van het risicoprofiel bekijken we elk gesignaleerd risico. We beoordelen de kans dat het risico zich voor doet en wat het financieel gevolg dan zou zijn. Deze twee inschattingen vormen de basis voor de zogenaamde risicoscore. Hoe hoger de score, hoe groter het risico.

De methodiek die we volgen staat in de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing. Bij het vaststellen van deze nota is afgesproken dat we risico's met een risicoscore van 15 of hoger opnemen in de planning en control documenten. Dit zijn de zogenaamde top risico's.

In de volgende tabel staan van deze actuele top risico's, de risicoscore, het financieel gevolg, het rekenpercentage (van de kans op voorkomen). De berekende risicowaarde is financieel gevolg x rekenpercentage. In de kolom (beheers)maatregelen staat wat we doen om het risico zo klein mogelijk te houden.

Risico naam (bedragen x € 1.000)	(Beheers)maatregelen	Risico score	Financieel gevolg	Reken %	Risico waarde
Budget Zorg in Natura Jeugdhulp	Sturing op het gebruik van jeugdhulp. Hierbij proberen we aan de hand van de dashboards lokaal en regionaal een analyse te maken van het zorgverbruik. Hierdoor hopen we een betere inschatting te kunnen maken en in te kunnen spelen op ontwikkelingen zoals de stijging van SGGZ en toename excessieve casuïstiek. Bij de uitvoering van de jeugdhulp vormen onze lokale toegang en de (huis)artsen een belangrijke rol in de daadwerkelijke kosten voor de jeugdhulp. Ook in 2024 hebben de jeugdconsulenten op lokaal niveau ondersteuning gekregen bij het kritisch kijken naar een casus en bij het zoeken naar alternatieven om zo de inzet van deze hulpvormen zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast zetten we stevig in op preventie om eventuele hulpvragen eerder te signalen zodat we vroegtijdig hierop in kunnen spelen.	25	1.500	90	1.350
Prijsstijgingen en gebrek aan capaciteit op de markt om investeringen / werkzaamheden uit te voeren	Als prijsstijgingen doorzetten, leidt dit tot een hogere prijsindexatie binnen de algemene uitkering. Met enige vertraging leiden hogere prijzen dus tot een hogere algemene uitkering. Verder hebben we de keuze om werken uit te stellen totdat prijzen dalen. Door realistisch plannen kunnen we uitgaven meer spreiden in de tijd.	25	1.000	90	900
Onzekerheid financieel resultaat bij bouwgronden in exploitatie	Continue monitoren van ontwikkelingen zowel aan de kosten- als de opbrengstenkant.	25	26.794	90	24.114

Risico naam (bedragen x € 1.000)	(Beheers)maatregelen	Risico score	Financieel gevolg	Reken %	Risico waarde
Budget Wmo specialistische hulp in natura	Sturing op het gebruik van hulp. Bij de uitvoering van de huidige inkoop sinds 2022 vormt onze lokale toegang een sleutelrol in de daadwerkelijke kosten voor de specialistische hulp Wmo. Daarom besteden we aandacht aan de instructie van de toegang. Het is van belang om goed zicht te hebben op de realisatie van de hulp en op tijd te kunnen bijsturen als dat nodig of wenselijk is. Het regiesysteem en dashboard helpt daarbij. We onderzoeken hoe we meer uitvoering kunnen geven aan het naar voren organiseren van hulp. Hulpvragen komen daardoor eerder bij het voorliggend veld terecht in bijvoorbeeld voorliggende voorzieningen.	20	750	90	675
Overschrijding van de begroting	Scherp sturen op budgetten.	20	750	90	675
Extra personeelskosten als gevolg van wachtgeldverplichtingen en ziekteverzuim	Vervanging van de zieke medewerkers vindt uitsluitend plaats als de dienstverlening onder hoge druk komt te staan. Er is een richtlijn opgesteld hoe om te gaan met medewerkers die disfunctioneren.	20	750	90	675

Risico naam (bedragen x € 1.000)	(Beheers)maatregelen	Risico score	Financieel gevolg	Reken %	Risico waarde
Investering wijkuitvoeringsplan transitievisie warmte	Meierijstad besloot in april 2021 dat duidelijkheid vanuit de Rijksoverheid over het juridisch en financieel kader een voorwaarde is om tot uitvoering over te gaan. De Rijksoverheid werkt aan een financieel kader voor de warmtetransitie, binnen het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie. Een eerste stap is het Nationaal Isolatieprogramma, waarin middelen beschikbaar zijn gesteld voor het isoleren van woningen. Dat is nog niet voldoende om alle doelgroepen te ondersteunen bij het aardgasvrij maken van hun woning. Voor startwijk De Bunders werken we ook de financiële component helemaal uit, met ondersteuning van alle Rijksregelingen. Onderdeel van het nieuwe beleid voor duurzaam opwek van energie in Meierijstad is een lokaal investeringsplatform. Dat wordt de komende jaren verder uitgewerkt en biedt kansen om ook warmteoplossingen lokaal en gezamenlijk te financieren.	20	5.000	75	3.750
Uit de pas lopen van investeringsbedragen onderwijshuisvesting	Jaarlijks worden de investeringsbedragen onderwijshuisvesting meerjarig bijgesteld aan de hand van de dan geldende nieuwbouwkosten configurator en bekende prijsindexeringen.	15	300	90	270
Risico's grote projecten	Participatie omwonenden/bedrijven, strakke regievoering, opstellen planning met tussentijdse resultaten.	15	4.022	50	2.011
Totaal top risico's			40.866		34.420

Naast de hiervoor genoemde toprisico's (risicoscore vanaf 15) hebben de risico's met een risico score lager dan 15 een risicowaarde van € 4,8 miljoen. Het gaat hier onder meer om risico's als het niet voldoen aan de Algemene Verordening gegevensbescherming, het opeisen van garantstellingen en de gevolgen klimaatverandering/extreme weersomstandigheden.

De totale risicowaarde van de geïnventariseerde risico's komt daarmee op € 38,6 miljoen. Omdat we verwachten dat niet alle risico's zich tegelijk voordoen is in de beleidsregels opgenomen dat we voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit uitgaan van 90% van de totale risicowaarde (€ 34,7 miljoen).

Benodigd weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)	risico waarde 2025
Gekwantificeerde top risico's	34.420
Overige gekwantificeerde risico's	4.165
Totaal aan gekwantificeerde risico's	38.585
Waarschijnlijkheidsfactor 90%	34.718

Financiële kengetallen

Het is voor de gemeenten verplicht een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen. Deze kengetallen zijn bedoeld om de gemeentelijke financiële positie inzichtelijker te maken en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. De provinciale toezichthouder hanteert een signaleringswaarde voor de financiële kengetallen welke hieronder zijn weergegeven.

In onderstaande tabel zijn de verplichte financiële kengetallen (BBV) opgenomen:

Kengetallen	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Netto schuldquote	40%	30%	46%	52%	49%	47%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	38%	29%	46%	49%	47%	44%
Solvabiliteitsratio	43%	29%	37%	35%	33%	34%
Grondexploitatie	24%	17%	5%	1%	5%	-2%
Structurele exploitatieruimte	3,80%	1,44%	0,22%	-2,84%	-2,82%	-2,68%
Belastingcapaciteit	96%	90%	86%	87%	88%	89%

Signaleringswaarden provincie:

Signaleringswaarden provincie	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	< 90 %	90-130 %	> 130 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90 %	90-130 %	> 130 %
Solvabiliteitsratio	> 50 %	20-50 %	< 20 %
Grondexploitatie	< 20 %	20-35 %	> 35 %
Structurele exploitatieruimte	> 0 %	0%	< 0 %
Belastingcapaciteit	< 95 %	95-105 %	> 105 %

De kengetallen van de begroting 2025 vergeleken met de signaleringswaarden van de provincie.

Signaleringswaarden provincie	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	x		
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	x		

Signaleringswaarden provincie	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Solvabiliteitsratio		x	
Grondexploitatie	x		
Structurele exploitatieruimte	x		
Belastingcapaciteit	x		

Voor de beoordeling van de financiële positie van gemeenten is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit brengen tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Bij een schuldquote hoger dan 130% is er sprake van een zeer hoge schuld. Een netto-schuldquote die boven de 100% uitstijgt geeft aan dat er weinig leencapaciteit over is om de gevolgen van financiële tegenvallers op te vangen. De geraamde netto schuldquote van de gemeente Meierijstad ligt op 46% voor 2025.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bij verstrekte leningen kan onzekerheid bestaan of ze allemaal worden terugbetaald. Daarom berekenen we de netto schuldquote zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier is duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is voor 2025 geraamd op 46%. Hoewel over de verstrekte leningen een risico gelopen wordt, veronderstellen we dat deze middelen worden terugbetaald.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Als signaalwaarde voor de solvabiliteitsratio geldt een percentage van 20%. Bij een solvabiliteitsratio lager dan 20% heeft een gemeente zijn bezit zeer zwaar belast met schuld. De geraamde solvabiliteitsratio voor 2025 van de gemeente Meierijstad is 37%.

Grondexploitatie

De grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Dit kengetal geeft weer hoe de boekwaarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het geraamde kengetal voor 2025 is voor de gemeente Meierijstad 5% en valt daarmee in de waardering minst risicovol. In de afgelopen jaren is deze sterk gedaald. Voor verwachtingen omtrent de te realiseren winsten wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting maken we onderscheid tussen structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij de begroting 2025 is de structurele exploitatieruimte 0,22%. Gelet op de verwachte financiële ontwikkelingen in de meerjarenraming 2026-2028 zal er voor de jaren 2026 en verder onvoldoende exploitatieruimte zijn. Vanaf 2026 is er geen structurele ruimte om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen. Meerjarig gezien ontstaat er een tekort in de exploitatie van zo'n 3%. Voor het opstellen van de begroting 2026 en verder zal naar oplossingen worden gezocht.

Belastingcapaciteit

We relateren de ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen vaak aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten verstaan we de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingdruk in de gemeente Meierijstad wordt berekend na vaststelling van de belastingen en tarieven.

Totaal beoordeling

De schuldquoten vallen voor 2025 in de categorie het minst risicovol. De solvabiliteitsratio van 35% valt onder een neutrale waardering. De grondexploitatie bedraagt 5%, De laatste jaren is het percentage flink gedaald.

De structurele exploitatieruimte is met 0,22% voor 2025 op orde. Volgens voorschrift wordt dit kengetal berekend op basis van de primitieve begroting 2025 (cijfers uit het overzicht van baten en lasten). Gelet op de verwachte financiële ontwikkelingen in de meerjarenraming zal de structurele exploitatieruimte, zonder aanvullende maatregelen, omslaan in een tekort vanaf 2026 en volgende jaren.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Beleid & ontwikkelingen

Het beheer en onderhoud van het openbaar vastgoed, de wegen, bruggen, het riool, openbaar groen, de openbare verlichting en de gemeentelijke gebouwen kost veel geld. Deze paragraaf geeft een integraal inzicht in de kaders, ontwikkelingen, onderhoud en kosten over de programma's heen.

In onderstaande tabel is het beleid ten aanzien van onderhoud kapitaalgoederen opgenomen:

Kapitaalgoed Meierijstad	Naam beheerplan	Vastgesteld in raad d.d.	Looptijd t/m
Riolering	Programma Water en Riolering 2022-2026 (PWR)	16-12-2021	2026
Verhardingen	Beheerstrategie verhardingen	27-2-2019	2023
Civieltechnische kunstwerken	Beheerstrategie Civiele kunstwerken	27-2-2019	2023
Openbare verlichting	Beleidsplan Openbare verlichting	10-10-2019	2030
Speelvoorzieningen	Speelvisie Meierijstad	7-11-2019	2029
Beheer openbare ruimte	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR)	20-12-2018	2022
Gebouwen	Duurzaam Meerjaren Onderhouds Programma (DMOP)	2-11-2023	2027
Gebouwen	Nota integraal beleid maatschappelijk vastgoed	2-11-2023	2027
Wegen	Beheerplan wegen	24-6-2021	2024

Kerncijfers

Kengetallen	Aantal	Eenheid
Civieltechnische kunstwerken:		
Bruggen	174	st.
Tunnels	5	st.
Keermuren/damwanden	4	st.
Geluidsvoorzieningen	22	st.
Verhardingen:		
Asfaltverharding	240	ha
Elementenverharding	318	ha
Betonverharding	7	ha
Onverharde wegen	42	ha
Openbare verlichting:		
Lichtmasten	21.535	st.
Armaturen	22.114	st.
Lampen	22.385	st.
Areaal groen:		
Bomen	118.569	st.
Speelplekken	243	st.
Speeltoestellen	1.152	st.
Bossen	419	ha
Houtige beplantingen	207	ha
Kruidachtige beplantingen	1	ha
Ruw gras	435	ha
Gazons	129	ha

Areaal water:		
Sloten en greppels	835	km
Stadwater	35	ha
Poelen/kleine wateren	8	ha

Riolering:		
Drukriolering	294	km
Vrijverval	558	km
Persleidingen	38	km
Hoofdgemalen	101	st
Rioolputten	15.830	st
Randvoorzieningen	17	st
Pompunits	1.387	st
IBA's	107	st

Lig- en losplaatsen:		
Ligplaatsen passantenhaven genummerd	24	st.
Ligplaatsen passantenhaven ongenummerd	12	st.
Ligplaatsen beroepsvaart	30	st.
Losplaatsen beroepsvaart	10	st.

Vastgoed:		
Ambtelijke huisvesting	4	st.

BEHEER OPENBARE RUIMTE

CIVIEL TECHNISCHE KUNSTWERKEN

Beleid/beheer

In 2025 vinden onderhoud en vervangingen plaats aan civieltechnische kunstwerken. Dit wordt gedaan aan de hand van de Beheersstrategie Civiele kunstwerken welke geldt tot 2025. Voor 2025 tot en met 2029 wordt een nieuw beheersplan opgesteld. Uitgangspunt hierbij is het voldoen aan onderhoudsniveau B welke met name gericht is op constructieve veiligheid en bruikbaarheid.

Kwaliteit

Het doel van deze maatregelen is het borgen van veiligheid voor gebruikers van de kunstwerken en het bereikbaar houden van de woon- en leefomgeving van inwoners en ondernemers.

Financiën

Voor het groot onderhoud van Civiele kunstwerken is een voorziening ingesteld. Hierin wordt jaarlijks een bedrag van € 189.000 gestort. Een overzicht van de werkzaamheden wordt jaarlijks aangeboden in het JOR van het betreffende uitvoeringsjaar.

Risico's

Het onderhoud vindt plaats op basis van actuele inspecties waarmee tijdig maatregelen kunnen worden genomen om risico's te verminderen en/of weg te nemen. Indien die maatregelen niet kunnen worden verricht, bestaat er een gerede kans dat de veiligheid bij gebruik en de bereikbaarheid van inwoners en ondernemers in gevaar komt.

Kunstwerken worden elk jaar visueel geïnspecteerd en waar nodig vinden extra onderzoeken plaats. De voorziening die meegenomen is niet toereikend om ons areaal in de toekomst op onderhoudsniveau 2 te brengen/ houden. Omdat ons areaal voor ongeveer 75% op een hoger

onderhoudsniveau zit gaat er een verval plaats vinden met als gevolg een fikse toename van te onderhouden kunstwerken.

(bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Stand civieltechnische kunstwerken 1-1	157	117	117	117
Toevoegingen	189	189	189	189
Onttrekkingen	-230	-189	-189	-189
Stand civiel technische kunstwerken 31-12	117	117	117	117

WEGEN (VERHARDINGEN)

Beleid / Beheer

Op basis van het in 2021 vastgestelde Beheerplan Wegen 2021 en de Beheerstrategie Verhardingen (februari 2019), wordt in 2025 onderhoud uitgevoerd aan verhardingen conform de richtlijnen van het CROW. In 2025 wordt een nieuw beheerplan wegen gemaakt.

Kwaliteit

Voor alle verhardingen is uitgegaan van het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau (kwaliteitsniveau B).

Financiën

In het Beheerplan Wegen 2021 is bepaald welke middelen er de komende 4 jaar nodig zijn om te voldoen aan het vastgestelde kwaliteitsniveau (planmatig onderhoud).

Risico's

Op basis van inspecties is een actueel inzicht verkregen in de onderhoudstoestand van de wegen/verhardingen en de maatregelen die nodig zijn om risico's te verminderen en/of weg te nemen. Indien die maatregelen niet kunnen worden getroffen, bestaat er een gerede kans dat de veiligheid van gebruikers in gevaar komt en de gemeente in toenemende mate aansprakelijk wordt gesteld voor geleden schade.

(bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Stand wegen (verhardingen) 1-1	2.540	2.466	2.542	2.618
Toevoegingen	3.076	3.076	3.076	3.076
Onttrekkingen	-3.150	-3.000	-3.000	-3.000
Stand wegen (verhardingen) 31-12	2.466	2.542	2.618	2.694

OPENBARE VERLICHTING

Beleid / beheer

In 2020 is een vervangingsprogramma vastgesteld, met een oorspronkelijke looptijd van 10 jaar. Door de huidige omwikkelingen, en de ambities van het college, is de wens uitgesproken dit traject te versnellen. We nemen hierin een versnelde stap om aan de ambitie van de gemeente te voldoen door bij te dragen aan een maatschappelijke uitdaging.

Aan de hand van ons beleidsplan openbare verlichting 2020-2030 zal de vervanging van de verlichting ervoor zorgen dat we voldoen aan het energieakkoord 2030. Door deze versnelling verwachten we in 2025 hieraan te voldoen.

Kwaliteit

Meerijstad investeert in duurzame, veilige en innovatieve openbare verlichting. Hierbij wordt de benodigde verlichtingskwaliteit gerealiseerd, zodat de bijdrage aan sociale veiligheid en verkeersveiligheid van de beleving van de openbare ruimte (leefbaarheid) optimaal is.

Financiën

Om bovenstaande doelstellingen te realiseren wordt een krediet gevraagd bij de begroting. Voor 2025 is in de begroting een budget aangevraagd van € 2.750.000. De laatste lampen worden vervangen in 2025.

OPENBAAR GROEN (INCLUSIEF RECREATIEGEBIEDEN)

Beleid / beheer

Het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) is eind 2018 vastgesteld. Sinds 2020 gaan we uit van een gedifferentieerd onderhoudsniveau op basis van risico's en afwegingen.

Het onderhoud van sloten, bermen, ruw gras, (stads)wateren en landschapselementen is geharmoniseerd. Het slootonderhoud buiten de bebouwde kom wordt uitgevoerd conform het raadsbesluit van 27 januari 2022.

Als gevolg van de discussie in de gemeenteraad over de gewenste beheerkwaliteit wordt het IBOR opnieuw tegen het licht gehouden. Op basis van de beeldvormende avond van 9 februari 2023 zijn er voorstellen gedaan voor verbetering van de beheerkwaliteit in de openbare ruimte. Deze worden uitgevoerd op basis van de politieke besluitvorming.

Het Bosbeheerplan is geactualiseerd waarbij het beheer van leembossen, klimaatadaptatie en duurzaamheid onderdeel zijn geworden van het beheer.

De uitvoering van renovatieprojecten is een continu proces. In 2025 wordt het bomenareaal uitgebreid en wordt er openbaar groen omgevormd ter verhoging van de biodiversiteit. Deze werkzaamheden worden geprogrammeerd in het Jaarprogramma Openbare Ruimte (JOR 2025).

Kwaliteit

Het openbaar groen wordt momenteel onderhouden op de hierboven genoemde kwaliteitsniveaus en besluiten. Het biodiversiteitsbeleid van Meerijstad en klimaatadaptatie vragen ook om maatregelen ter verbetering van de kwaliteit in de openbare ruimte.

We hebben een groot beheerareaal, informatie gestuurd werken is daarom een noodzaak. De beschikbare capaciteit hiervoor is een aandachtspunt.

Risico's

We gaan uit van een gedifferentieerd onderhoudsniveau op basis van risico's en afwegingen. In het kader van het IBOR hebben belangenorganisaties en de gemeenteraad aangegeven dat de huidige ambities en het huidige onderhoudsniveau te laag zijn. Hogere ambities zullen hogere kosten tot gevolg hebben.

We zijn bezig met een kwaliteitsverbetering van onze beheerdata. Actuele beheergegevens zijn belangrijk voor het informatie gestuurd werken. Verouderde gegevens veroorzaken fouten en ergernissen.

We krijgen steeds meer te maken met de gevolgen van klimaatsverandering. Dit kwam al tot uiting in de omvang van droogteschade in de periode 2018-2021 maar ook de recentere overmatige neerslag. Water en bodem zijn leidend bij de inrichtingskeuzen waarbij een goede inschatting van de gevolgen van de klimaatsverandering steeds belangrijker wordt. De kennis op dit gebied is echter nog in ontwikkeling.

Financiën

Regulier groenonderhoud wordt op basis van meerjarige onderhoudscontracten uitbesteed en betaald uit exploitatiebudgetten. De renovaties zijn opgenomen in het investeringsprogramma.

Op dit moment is er voor openbaar groen geen reserve of voorziening aanwezig.

RIOLERING

Beleid/Beheer

Onderhoud kapitaalgoed Riolering is gericht op een gezonde en klimaatbestendige leefomgeving door goed om te gaan met inzameling en transport van de drie wettelijke zorgplichten afvalwater, hemelwater en grondwater. Hieronder vallen de onderdelen zoals vrijverval en mechanische riolering, pompen en gemalen, overstorten en bergbezinkbassins, regenwatervoorzieningen en grondwatermeetnet.

De betreffende beleids- en beheerkaders van de zorgplichten aangevuld met oppervlaktewater zijn opgenomen in het Programma Water en Riolering (PWR).

Kwaliteit

Uitvoering voor beheer en onderhoud van de riolering en riooltechnische werken vindt plaats op basis van de beheerstrategie zoals opgenomen in het PWR. Daarnaast worden maatregelen genomen om het hydraulisch functioneren te verbeteren waarbij een bijdrage wordt geleverd aan de totstandkoming van een klimaatadaptieve leefomgeving. De werkzaamheden worden afgestemd in de programmakamer van openbaar gebied en komen samen in het Jaarprogramma Openbare Ruimte (JOR). In 2024 is het Uitvoeringsprogramma PWR opgesteld. Daarin zijn nog verschillende planvormingskosten voor de komende jaren opgenomen, zoals het Masterplan persleidingen, Oppervlaktewaterbeheerprogramma, Beheer- en onderhoudsplan groene en ondergrondse bergingen, Beheer en onderhoudsplan IBA's inclusief vervangingsplan.

Omdat gemeente ook een belangrijke rol heeft in de bewustwording in het kader van goed rioolgebruik en om Meierijstad bestand te maken tegen weerextremen, wordt actief gecommuniceerd en gestimuleerd.

Financiën

De gevolgen van verhogingen van de onderhoudsbudgetten, de resultaten van andere verbeteringsmaatregelen, de capaciteitsvraag zijn inzichtelijk gemaakt in het kostendekkingsplan en uitvoeringsprogramma. Deze worden via begrotingswijziging voorgelegd aan de raad. Eerdere verhogingen zijn inmiddels al in de meerjarenbegroting ingebracht en leiden tot een verhoging van de rioolheffing in 2025. Daarnaast wordt in 2025 beschouwd of aanpassing van ons tariefstelsel wenselijk is.

Risico's

Als de benodigde budgetten niet beschikbaar worden gesteld zal het achterstallig onderhoud en het aantal storingen in omvang toenemen plus de ambities en doelstellingen uit het PWR niet worden behaald.

(bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Stand spaarvoorziening riolering 1-1	11.340	9.503	10.441	11.441
Toevoegingen	1.000	1.000	1.000	1.000
Onttrekkingen	-2.837	-62	0	0
Stand spaarvoorziening riolering 31-12	9.503	10.441	11.441	12.441

(bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Stand beklemde middelen riolering 1-1	218	0	0	0
Toevoegingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	-218	0	0	0
Stand beklemde middelen riolering 31-12	0	0	0	0

VASTGOED

Beleid / beheer

Onderhoud en verduurzaming

Nu het geactualiseerde Duurzaam Meerjarig Onderhouds Plan (DMOP) uit 2018 en de Routeplanner CO₂-reductie maatschappelijk vastgoed zijn vastgesteld, kunnen we in 2025 en navolgende jaren verder uitvoering geven aan het verduurzamen en het functioneel, veilig en voor iedereen toegankelijk in standhouden van onze openbare gebouwen. Om voor de toekomst niet voor financiële verrassingen te komen staan, gaan we naast de 4-jaarlijkse actualisatie, het DMOP ook jaarlijks indexeren met het gemiddelde prijsinflatiepercentage van 2,55% (gemiddelde over de afgelopen 10 jaren). Naast de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed op natuurlijke vervangingsmomenten conform het DMOP, worden voor zover technisch mogelijk en financieel haalbaar en renderend ook aanvullende verduurzamingsmaatregelen getroffen volgens de CO₂-routekaart.

Exploitatie

Met de invoering van het nieuwe VIS komen we met de exploitaties van onze gebouwen en portefeuille nog meer in control qua bezetting, kostendekkendheid, financieel en maatschappelijk rendement, onderhoudsstaat en toekomstperspectief. Alle object- en relatiegegevens zijn/worden nu gecentraliseerd en geautomatiseerd in één pakket gekoppeld aan het nieuwe financieel pakket ERP-X. We kunnen nu ook op een praktische en doelgerichte manier uitvoering geven aan een analytische en strategische vastgoedsturing. Dit alles draagt bij aan het beter en sneller maken van slimme combinaties tussen vraag en aanbod waarmee we ons vastgoed optimaal kunnen inzetten voor het realiseren van de beleidsdoelen op het gebied van onderwijs, sport, welzijn, kunst en cultuur. Omdat er bij de eerste actualisatie van het DMOP, geen moverende redenen waren om de Kadernota Vastgoed (Vastgoedbeleid) uit 2018 inhoudelijk aan te passen, gaan we in 2025 het vigerende beleid tegen het licht houden c.q. toetsen op basis van ervaringen, veranderd tijdsbeeld, demografische ontwikkelingen en wet- en regelgeving. Indien uit deze screening blijkt dat het huidige beleid dient te worden aangepast, wordt hiervoor een voorstel gedaan.

(bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Stand Gebouwen 1-1	6.183	3.429	460	857
Toevoegingen	4.556	4.200	4.200	4.200
Onttrekkingen	-7.310	-7.170	-3.803	-3.944
Stand Gebouwen 31-12	3.429	460	857	1.114

SPEELTERREINEN

Beleid / beheer

De komende jaren wordt gestreefd naar centrale buurtspeelplekken en meer natuurlijke speelplekken (Speelvisie 2019). In het beheerplan (vastgesteld 2021) is het beschikbare budget en de te maken keuzes voor locaties, vervangingen en onderhoud verder uitgewerkt. Bij aanleg, beheer en onderhoud van speelplekken wordt uitgegaan van het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). Hierin is vastgelegd dat de gemeente verantwoordelijk is voor het fysiek en veilig in stand houden van de speeltoestellen in de openbare ruimte.

Kwaliteit

Het beheer en onderhoud van de speeltoestellen wordt zowel door eigen personeel als door derden uitgevoerd. Uit de inventarisatie voor het beheerplan is gebleken dat de speelplekken allemaal goed onderhouden en veilig zijn, maar wel verouderd.

Financiën

Het huidige budget bedraagt € 318.000 in totaal. Dit is inclusief € 100.130 dat jaarlijks gestort wordt in de voorziening voor de vervangingen van speelvoorzieningen. Het financiële kader is leidend voor de keuzes in vervanging van de speeltoestellen in Meierijstad.

Risico's

Als gevolg van het aantal nieuwe speelplekken in nieuwbouwplannen en het aantal leefbaarheidsverzoeken, is het beschikbare budget voor beheer en onderhoud (nu € 318.000) mogelijk met ingang van 2025 en verder niet meer toereikend. Om het totaalbeeld te krijgen zijn we bezig met de herijking van het aantal speeltoestellen met de bijbehorende beschikbare middelen. Dit wordt voor eind 2025 afgerond.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2025	2026	2027	2028
Stand speelvoorziening 1-1	247	232	255	121
Toevoegingen	100	100	100	100
Onttrekkingen	-116	-77	-235	-219
Stand speelvoorziening 31-12	232	255	121	2

FINANCIERING

Beleid & ontwikkelingen

Financiering gaat over de manier waarop de gemeente geld aantrekt dat zij nodig heeft om haar activiteiten uit te voeren. De kaders hiervoor zijn te vinden in de Wet FIDO (Wet financiering decentrale overheden). In deze wet staan ook kaders voor het (tijdelijk) stallen van geld. De gemeente Meierijstad hanteert totaalfinanciering. Kaders voor financiering zijn vastgelegd in de financiële verordening van de gemeente Meierijstad en in het Treasurystatuut. Binnen de wettelijke kaders financieren we zo veel mogelijk met kortlopende leningen in verband met een lager rentepercentage.

Rente

Renteverwachting

In de begrotingscijfers zijn we uitgegaan van 3,2% rente voor aan te trekken langlopende leningen (10 jaar) voor 2025 en verder. Voor het aantrekken van korte termijn financiering wordt er rekening gehouden met een percentage van 3,75%

Renterisiconorm

De Wet FIDO bepaalt dat de jaarlijkse aflossingen en wijzigingen in de rente niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mogen zijn: de renterisiconorm. De ruimte onder de renterisiconorm is het bedrag wat de gemeente nog uit zou mogen geven aan aflossingen op nieuw af te sluiten geldleningen. In de volgende tabel zijn de cijfers meerjarig opgenomen.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Begrotingstotaal	302.133	300.958	294.975	295.196
Renterisiconorm 20% van begrotingstotaal	60.427	60.192	58.995	59.039
Renteherziening vaste schuld	-	-	-	-
Aflossingen vaste schuld	17.313	18.113	26.133	6.133
Ruimte onder de renterisiconorm	43.113	42.079	32.862	52.906

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de ruimte voor korte financiering aan en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar. De kasgeldlimiet voor de gemeente Meierijstad is in 2025 afgerond € 25.681.305 (8,5% van € 302.133.000).

Schatkistbankieren

De overtollige middelen bij de BNG worden dagelijks overgeheveld naar de schatkist. Voor Meierijstad bedraagt het drempelbedrag voor 2025 6.042.660 miljoen (2% van € 302.133.000).

Rentetoerekening

Het verschil tussen te betalen en te ontvangen rente rekenen we toe aan bouwgronden in exploitatie en investeringen. Het toerekenen van rente aan investeringen gebeurt met een zogenaamd omslagpercentage. Dit is voor de begroting 2025 vastgesteld op 0,75%.

Schematisch kan de rentetoerekening als volgt weergegeven worden.

Berekening rentetoerekening		(bedragen x € 1.000)
a.	Externe rentelasten over de korte en lange financiering	3.357
b.	Externe rentebaten	-260
a.-b.	Saldo door te rekenen externe rente	3.097
c1.	Rente die aan de grondexploitatie doorberekend moet worden	
c2.	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld toegerekend moet worden	0
d.	Totaal door te rekenen rente (a.-b.-c1.+c2.)	3.097
e1.	Rente over eigen vermogen	0
e2.	Rente over voorzieningen	0

Berekening rentetoerekening		(bedragen x € 1.000)
f.	Totaal aan taakvelden toegerekende rente (d.+e1.+e2.) (renteomslag)	3.097
g.	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	3.079
h.	Renteresultaat op het taakveld treasury (f.-g.)	18

Toelichting op de tabel

Saldo door te rekenen externe rente (a-b)

Dit is het verschil tussen de rentelasten (over de reeds opgenomen langlopende geldleningen en de verwachte op te nemen lening en rente lasten kasgeldleningen en renteopbrengsten (over de verstrekte langlopende leningen en overige renteopbrengsten).

Rente die aan de grondexploitatie doorberekend moet worden (c1)

De toe te rekenen rente aan de grondexploitatie (Bouwgronden In Exploitatie) was tot en met 2024 het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Op basis van een wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording is vanaf 2025 het omslagpercentage ook voor de grondexploitatie van toepassing. Jaarlijks wordt dit percentage herrekend.

Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld toegerekend moet worden (c2)

Als specifieke leningen zijn aangetrokken om deze vervolgens voor hetzelfde bedrag door te verstrekken aan een derde partij, wordt dit ook gezien als projectfinanciering. De gemeente Meierijstad heeft geen projectfinanciering.

Rente over eigen vermogen / voorzieningen (d1 en d2)

De gemeente Meierijstad berekent geen rente over het eigen vermogen en voorzieningen.

Totaal aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)

Het totaal aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt € 3.097.000. De omslagrente berekenen we door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. Deze uitkomst ronden we af op een half procent op basis van de uitgangspunten in de notitie rente van de commissie BBV. Het te hanteren omslagpercentage is voor 2025 vastgesteld op 0,75%. Dit leidt naar verwachting tot € 3.079.000 aan doorbelaste rente. Dit levert een begroot renteresultaat van € 18.000 nadelig op. Jaarlijks beoordelen we of het renteomslag-percentage aangepast moet worden.

Vermogenspositie

Op basis van de verwachte investeringen en ontvangsten is in 2025 een financieringsbehoefte aanwezig van € 35 miljoen. (korte termijn financiering € 20 miljoen, lange termijn financiering € 15 miljoen).

De leningenportefeuille bedraagt per 1 januari 2025 naar verwachting € 97 miljoen.

De gemeente Meierijstad heeft de volgende leningen verstrekt: hypotheekleningen aan (voormalig) personeel, startersleningen, duurzaamheidsleningen en leningen aan verenigingen en stichtingen. Het totaalbedrag aan verstrekte geldleningen bedraagt per 1-1-2025 € 7,1 miljoen aflopend naar € 6,7 miljoen per 31-12-2028. Het bedrag van € 7,1 miljoen is inclusief € 2 miljoen dat beschikbaar is voor startersleningen waar in 2024 weer mee gestart gaat worden.

BEDRIJFSVOERING

Ambitie

De gemeente Meierijstad handelt in het belang van haar gemeenschap en streeft naar een optimale dienstverlening. Om dit te kunnen waarmaken is een degelijke en betrouwbare bedrijfsvoering van groot belang; een bedrijfsvoering die doorontwikkelt om onze dienstverlening te blijven verbeteren.

HRM

Op het personele vlak blijven de uitdagingen onverminderd groot. In de periode 2025 t/m 2029 bereikt 15% van ons huidige personeel de AOW-gerechtigde leeftijd. Een ABP deelnemer kan vanaf 60-jarige leeftijd zijn pensioen (gedeeltelijk) in laten gaan. Dit betekent dat de daadwerkelijk uitstroom op basis van leeftijd hoger zal zijn dan 15%. Hiernaast blijft de arbeidsmarktkrapte naar verwachting de komende jaren aanhouden en is er een groeiende behoefte aan medewerkers die beschikken over 21^e-eeuwse vaardigheden. Het vinden en behouden van kwalitatief goed personeel blijft daarom een speerpunt voor de organisatie. Het is daarom essentieel om onverminderd te investeren in het zijn van een aantrekkelijke en vitale organisatie voor huidige en toekomstige medewerkers.

Dit doen we door een juiste invulling te geven aan de werknemersreis aan de hand van de volgende pijlers:

- *Het fundament*

Hierbij kan je bijvoorbeeld denken aan een juiste toepassing van de rechtspositie en de arbeidsvoorwaarden, maar ook aan het mogelijk maken om de juiste data op een toegankelijke manier te ontsluiten zodat deze beschikbaar is als managementinformatie in de vorm van een HR dashboard. Dit laatste aspect is een belangrijk speerpunt in 2025.

- *Talent komt werken*

Ondanks de arbeidsmarktkrapte zijn wij op vele functies succesvol in het werven van nieuwe talenten. De inzet van een adviseur werving en selectie helpt hierin mee. Er wordt onverminderd geïnvesteerd in de continue professionalisering van de werving en selectie en aan een goede start van de instroom van nieuw talent.

- *Talent blijft werken*

Vitaliteit en duurzame inzetbaarheid staan centraal in deze pijler. Dit is enorm breed en raakt onderwerpen als 'in gesprek zijn en blijven', 'fysiek en mentaal fit zijn en blijven', 'geschikt zijn en blijven voor het werk' en 'balans tussen werk en privé'.

Een specifiek onderdeel van vitaliteit is verzuim. We werken met een casemanager verzuim. Dit heeft een tweeledig doel: het ontlasten van leidinggevenden in het proces en het in grip houden van verzuim door een goede begeleiding hierin. Aandacht voor preventie is hier onderdeel van.

- *Talent stopt met werken*

We begeleiden de vertrekkende talenten met zorg om kennis te behouden en zorgen ervoor dat zij ambassadeurs zijn en blijven voor onze organisatie.

Flexpool (intern uitzendbureau)

Met de oprichting van de flexpool is beoogd om in te spelen op tijdelijke vraagstukken ter vervanging van reguliere vacatures. Daarnaast is het ook een mogelijkheid tot het opleiden en ontwikkelen van medewerkers en voor het verwerven van competenties door breed te leren binnen de organisatie. De flexpool raakt daarmee alle bovengenoemde pijlers en heeft als doel om bij te dragen aan de uitdagingen waar we als organisatie voor staan.

Organisatieontwikkeling

Onze organisatie groeit door. Samen werken we aan het verder verbeteren van onze organisatie, en houden daarbij koers op het werken volgens onze organisatiefilosofie. Om sturing en richting te geven aan deze ontwikkeling, werken we langs vijf ontwikkelijnen. Hierin hebben we onderwerpen en thema's bij elkaar gebracht waar we in de organisatie mee aan de slag gaan:

- Persoonlijke ontwikkeling & leiderschap
- Verbonden teams
- Werken in Meierijstad
- Samenhang
- Sturing

Tussen de verschillende onderdelen is regie en afstemming nodig. Dit doen we met een programmatische aanpak vanuit de programmalijn 'organisatieontwikkeling'. In 2025 hebben we onze focus vooral op het onderdeel 'sturing'. Daarbij werken we onder meer aan:

- het ontwikkelen van het werken vanuit het principe opdrachtgever-opdrachtnemer (OGON);
- het verder versterken van projectmatig werken;
- het via teamplannen meer inzichtelijk maken van de werkzaamheden van elk team en het verantwoorden van het geleverde werk.

Daarnaast besteden teams aandacht aan de verdere ontwikkeling van de professionele samenwerking in het team. Dit ondersteunen we door het bieden van verschillende instrumenten om de ontwikkeling van zelforganisatie te stimuleren en teamevaluatie.

Informatie en gegevensbescherming

Informatievoorziening en informatiemanagement

Een goede informatievoorziening is cruciaal voor het functioneren van een gemeentelijke organisatie. De beweging waarin digitalisering van gegevens en technologie gebruikt wordt bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken is de standaard geworden.

In 2025 zullen we ons vooral gaan richten op moderne bedrijfsvoering. Een moderne werkplekomgeving, meer in control komen over belangrijke zaken op het gebied van informatiearchivering, processen en kwaliteit.

Een klantgerichte digitale dienstverlening vraagt een continue evaluatie en bijstelling van de gebruikte hulpmiddelen en kanalen. We zullen onze applicaties blijven optimaliseren, zodat onze dienstverlening kan blijven groeien, we verwachten in tegenstelling tot de afgelopen jaren geen grote implementaties of vervangingen in 2025.

De basis van datagedreven werken staat inmiddels al een tijdje. In 2025 willen we gaan profiteren van de inspanningen van de afgelopen jaren. Veel bronnen zijn beschikbaar waardoor we nog meer kunnen gaan inzetten op het leveren van toegevoegde waarde bij de uitvoering en beleidsvorming op specifieke gebieden. Uiteraard moet er de nodige aandacht blijven voor het in control blijven over gerealiseerde en dus in onderhoud zijnde onderdelen.

Gegevensbescherming

In 2025 zullen we uitvoering gaan geven aan de strategische koers op het gebied van gegevensbescherming. We gaan een goede basis inrichten en daar waar het nodig is, gaan we aanvullende beheersmaatregelen treffen. Nieuwe EU wetgeving zullen we gaan implementeren, inzet is dat we vooraf al de goede basis hebben staan, zodat voldoen aan de wetgeving een kwestie van details zal zijn.

Nieuwe technieken zoals Artificial Intelligence en algoritmes zullen moeten worden afgewogen tegen een wettelijk kader en tegen een ethisch kader afhankelijk van de inzet van deze technieken.

Ook in 2025 zullen de reguliere werkzaamheden worden uitgevoerd:

- Verdere optimalisatie van de verplichtingen uit de BIO/NIS-2
- Adviseren van casussen op het gebied van privacy en informatieveiligheid
- Optimalisatie van continuïteitsmanagement
- Gerichte bewustwording bij medewerkers
- Uitvoeren van de jaarlijks terugkerende zelfevaluatie via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA).
- Opstellen van verwerkersovereenkomsten

Control

Planning & Control

In 2025 wordt de planning & controlcyclus volledig doorlopen en zullen de jaarstukken 2024, de kaderbrief, de begroting en de 1e en 2e bestuursrapportage gepubliceerd worden via de eigen website.

Interne controle

De verbijzonderde interne controle blijft zich ontwikkelen, waardoor deze zich vanaf 2025 richt op twintig verschillende processen met een materieel financieel belang. Per proces zijn de risico's en de opzet van de beheersmaatregelen in beeld gebracht. Getoetst zal worden of deze maatregelen ook bestaan en gewerkt hebben. De toetsen worden verricht door de procesbeheerders in samenwerking

met de interne auditor. Daarbij wordt gebruik gemaakt van geautomatiseerde controles, data-analyses en steekproeven. Het doel van de interne controles is dat meer inzicht wordt verkregen in ieder proces, maar ook om de analyse van de oorzaken van afwijkingen te verbeteren, evenals het borgen van de volledigheid en het aantonen van rechtmatigheid en aansluitingen.

Procesmanagement

Binnen Meierijstad is sprake van een organisatiebreed bewustzijn en onderkenning van de toegevoegde waarde van 'procesmatig werken'. De verbeterlagen die in 2025 doorgevoerd worden betreffen het verder versnellen (meer processen optimaliseren per jaar) en professionaliseren (onder meer continu klantgericht blijven verbeteren).

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid

Meierijstad staat als werkgever voor diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid. Dat doen we door bij de samenstelling van onze werkateliers te streven naar diversiteit in talenten, kennis, vaardigheden, leeftijd, sekse, culturele achtergrond, fysieke vermogens en eigenschappen van mensen. Daarnaast creëren we een inclusieve cultuur waarin ruimte is voor verschillen en waarin iedereen zich thuis voelt. Gebaseerd op de ambitie van Meierijstad 'Iedereen doet mee'. Met een diverse, inclusieve en gelijkwaardige werkomgeving werken we aan een dienstverlening die nog beter aansluit bij onze inwoners.

Certificering Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO)

Sinds 2018 heeft de gemeentelijke organisatie van Meierijstad een PSO-keurmerk (PSO-Prestatieladder Socialer Ondernemen) op trede 3. Trede 3 is de hoogst haalbare trede en betekent dat we behoren tot de koplopers in het bieden van werkgelegenheid voor medewerkers met een kwetsbare arbeidspositie. Ook de komende jaren zullen we ons richten op het geschikt maken van werkplekken voor medewerkers die extra ondersteuning nodig hebben en het 'sociaal' inkopen.

Social Return On Investment (SROI)

We adviseren opdrachtnemers bij inkoop- en aanbestedingstrajecten over invulling van de Social Return verplichting en stimuleren hen om arbeidsplaatsen beschikbaar te stellen voor mensen die al lang op zoek zijn naar werk of ondersteuning nodig hebben.

Banenafpraak

Banenafpraak: een afspraak tussen werkgevers- en werknemersorganisaties en de overheid om te zorgen voor extra banen voor mensen met een ziekte of handicap. Met ingang van 2023 is er extra budget vrijgemaakt voor extra banen (5 fte) voor mensen uit de doelgroep banenafpraak. We voldoen aan het wettelijke quotum dat gehaald moet worden voor de banenafpraak. De komende jaren zullen we zorgen dat we ruim aan dit wettelijk gestelde quotum blijven voldoen. De ondersteuning die collega's uit de banenafpraak nodig hebben wordt ook de komende jaren op maat geboden.

Er wordt vroegtijdig ingesprongen op vacaturemogelijkheden voor mensen die al langer op zoek zijn naar werk of ondersteuning nodig hebben in het werk en zijn opgenomen in het doelgroep register Banenafpraak.

Het bovenstaande gebeurt in samenwerking met de MVO-coördinator.

Duurzaamheid

Voor het thema duurzaamheid binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering werkt de gemeente sinds 2020 aan thema's als tegengaan van voedselverspilling, energiebesparing, betere afvalscheiding en duurzaam bedrijfsvervoer. Wij gaan hiermee verder in 2025.

Dienstverlening

In het uitvoeringsprogramma Dienstverlening zijn de ontwikkelingen en ambities voor onze dienstverlening opgenomen. In dienstverlening zetten we in op twee sporen: we zien dat mensen bedrevener worden in het vinden van de digitale weg en dat ze ook verwachten langs deze weg bediend te worden. Daarnaast houden we oog voor mensen voor wie dit moeilijker is door ze persoonlijk te helpen. In 2025 werken we verder aan:

- Digitalisering; we willen de gemeentelijke digitale dienstverlening verder versterken en waar nodig verder digitaal toegankelijker maken. Het doel is om zoveel mogelijk door de gemeente aangeboden diensten online aan te bieden.
Het is belangrijk dat de informatie en de formulieren op de website goed vindbaar, duidelijk en begrijpelijk zijn. Bij die onderdelen ligt de focus van het digitale klantonderzoek. Klanten kunnen bij een bezoek aan de website hun reactie achterlaten via een 'smiley'. Wie dat wil geeft ook een rapportcijfer, aangevuld met tips en contactgegevens.
- Het verbeteren van onze telefonische dienstverlening; we doen periodieke onderzoek naar telefonische bereikbaarheid in de organisatie. Met de input vanuit het meten verbeteren we aan de hand van verbeterplannen onze dienstverlening.
- Een Persoonlijk Internet Pagina (PIP) MijnMeerijstad; We breiden de PIP verder uit naar behoefte van de klant.
- Klantreizen; We blijven aansluiten op de behoeften van onze inwoners, ondernemers en instellingen. Door samen met de klant 'de reis' in beeld te brengen die zij doorlopen wanneer zij iets nodig hebben van de gemeente krijgen we in beeld wat die behoefte is. We passen onze dienstverlening en klantprocessen hierop aan.
- Verder zetten we onze doorlopende klantonderzoeken door; op basis van de feedback die we ophalen worden de onderliggende processen verbeterd.
- Klare Taal; we houden aandacht voor de kwaliteit van de schriftelijke communicatie. Naast trainingen voor medewerker en een technisch hulpmiddel dat beschikbaar is voor alle medewerkers toetsen we brieven, formulieren, websites op leesbaarheid door inzet van het lezerspanel en aan de hand van feedback van de lezer.

VERBONDEN PARTIJEN

Beleid & ontwikkelingen

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is als volgt gedefinieerd: “Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft”.

Met een financieel belang is bedoeld: “Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”.

Het bestuurlijk belang is gedefinieerd als: “Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.

Een verbonden partij is één van de drie vormen voor Meierijstad om haar taken uit te (laten) voeren. We kunnen taken zelf doen, overlaten aan een commerciële partij of door een verbonden partij laten uitvoeren.

Verbonden partijen leveren soms bestuurlijk complexe verhoudingen op, omdat de gemeente bestuurder en klant is. Bovendien doen vaak meer partijen mee aan de verbonden partij. De gemeente Meierijstad is dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant. Zij moet haar bestuurlijke doelen en wensen afstemmen met die van de andere deelnemers. Dit kan de aansturing complex maken. Voordelen van verbonden partijen zijn de grotere schaal en de regionale aanpak van een regionaal onderwerp.

Financiële positie gemeenten

Meierijstad heeft een coördinerende rol in de regio voor gemeenschappelijke regelingen. In de regio is aandacht gevraagd voor de rol van de gemeenschappelijke regelingen bij de veranderende financiële mogelijkheden van gemeenten. In 2025 willen we in regionaal verband samen met een aantal verbonden partijen financiële spelregels voor verbonden partijen ontwikkelen.

Wijziging Wet gemeenschappelijke regeling

Met ingang van 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Deze wijziging heeft als doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden in relatie tot gemeenschappelijke regelingen te versterken. Een aantal van deze wijzigingen is op 1 juli direct in werking getreden, maar een ander deel zal binnen twee jaar na inwerkingtreding geïmplementeerd moeten worden in alle gemeenschappelijke regelingen (voor 1 juli 2024). Meierijstad coördineert dit proces in goed overleg met de gemeenschappelijke regelingen en de griffiers.

Overzicht verbonden partijen

Algemene informatie

Programma:	4 Onderwijs
URL:	https://www.rblbno.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	J.T.M.M. (Johan) van Gerwen
Bestuurlijk vervanger:	M.H.B. (Menno) Roozendaal
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Van Gerwen.

Openbaar belang

Het Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) voert voor de gemeente Meierijstad en de regio de Leerplichtwet en de RMC-wet uit. Het bureau ziet erop toe dat kinderen tussen de 5 en 18 jaar onderwijs volgen en dat kinderen tussen de 16 en 23 jaar een startkwalificatie halen. Een startkwalificatie is een mbo-diploma op minimaal mbo-niveau 2.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

N.v.t.

De belangrijkste risico's

Deze gemeenschappelijke regeling kent een beperkte risicoparagraaf: indien de gemeente haar bijdrage aan het RBL drastisch terugbrengt kan de dekking van de RBL-begroting in het geding komen. Leerplicht is echter een wettelijke taak, waardoor bezuinigen op de bijdrage aan RBL feitelijk geen optie is.

Financieel belang

De begrotingen van 2024 en 2025 zijn sluitend gemaakt (baten zijn gelijk aan lasten), dus een 0 resultaat. Er is dus geen rekening gehouden met inzet van reserves. Het eigen vermogen blijft dan ongewijzigd.

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bijdrage van gemeente	189.671	206.123	230.397
Eigen vermogen per 1-1		582.576	582.576
Eigen vermogen per 31-12		582.576	582.576
Vreemd vermogen per 1-1		n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen per 31-12		n.v.t.	n.v.t.
Resultaat		582.576	582.576

Algemene informatie

Programma:	1 Veiligheid
URL:	https://www.vrbn.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	C.H.C (Kees) van Rooij
Bestuurlijk vervanger:	J.H.M. (Jan) Goijaarts
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door burgemeester van Rooij.

Openbaar belang

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft als taak zorg te dragen voor crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises met als doel gezamenlijk de fysieke veiligheid en maatschappelijke continuïteit in de regio te borgen.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

In 2023 heeft de Veiligheidsregio Brabant-Noord samen met haar partners een nieuw Beleidsplan vastgesteld voor de periode 2024-2027: Samenwerken aan veerkracht en veiligheid. Daarin wordt vorm gegeven aan de ambities, focus en prioriteiten. Denk hierbij aan andere type crises waar de veiligheidsregio een rol gaat spelen en ontwikkelingen binnen de brandweer, bijvoorbeeld vernieuwing op het gebied van brandweeropleidingen en het (brand)veilig inrichten van de omgeving. Het beleidsplan is gebaseerd op de vastgestelde strategische koers en het regionale risicoprofiel.

De belangrijkste risico's

Landelijke ontwikkelingen op het gebied van taakdifferentiatie tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers van de brandweer kunnen – in potentie – grote consequenties hebben voor de manier waarop de brandweer landelijk en binnen Brabant-Noord is georganiseerd en de beheersbaarheid van de kosten. De indexering van de lonen en prijzen hebben grote invloed op de ontwikkelingen van de kosten van de Veiligheidsregio Brabant-Noord.

Financieel belang

De jaarstukken 2023 van de Veiligheidsregio Brabant-Noord zijn in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 4 april jl. vastgesteld. De accountant heeft haar controle bijna afgerond en heeft het voornemen een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening 2023 te verstrekken. Het jaar 2023 is afgesloten met een voordelig resultaat van ruim € 1,5 mln. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om dit voordelig resultaat als volgt te bestemmen. Eerst zal het saldo van Algemene Reserve worden aangevuld tot aan de vastgestelde bovengrens van het weerstandvermogen. Het resterende bedrag zal worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Meierijstad betekent dat een bedrag van 91.027 Euro.

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bijdrage van gemeente	5.273.677	6.011.347	6.302.167
Eigen vermogen per 1-1	15.924.000	niet van toepassing	niet van toepassing
Eigen vermogen per 31-12	17.628.000	niet van toepassing	niet van toepassing
Vreemd vermogen per 1-1	44.540.000	niet van toepassing	niet van toepassing
Vreemd vermogen per 31-12	66.848.000	niet van toepassing	niet van toepassing
Resultaat	1.526.000	0	0

Algemene informatie

Programma:	6 Sociaal Domein
URL:	https://www.wsd-groep.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	M.H.B. (Menno) Roozendaal
Bestuurlijk vervanger:	J.H.M. (Jan) Goijaarts
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Roozendaal en raadslid De heer P.W.C. Kuijs (vervanger raadslid De heer S.J.H.G. van Kessel). Daarnaast is wethouder Roozendaal lid van het Dagelijks Bestuur.

Openbaar belang

Het schap heeft ten doel de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (hierna te noemen: 'Wsw'). Ter realisering van deze doelstelling draagt het schap er onder meer zorg voor dat zij aan zoveel mogelijk ingezetenen, die blijkens een indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking tot de doelgroep behoren, een dienstbetrekking aanbiedt voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden. Vanaf 1 januari 2015 is de toegang tot de Sociale Werkvoorziening afgesloten en kunnen geen nieuwe dienstverbanden worden aangegaan. Werknemers met een dienstverband per 31 december 2014 behouden hun rechten.

Het schap heeft mede ten doel andere vormen van gesubsidieerde arbeid uit te voeren dan wel te doen uitvoeren. Het AB van WSD kan hiertoe een of meerdere privaatrechtelijke rechtspersonen oprichten. Het AB is bevoegd om onder nader door hem te stellen voorwaarden met niet aan de regeling deelnemende gemeenten en of met andere derden overeenkomsten aan te gaan ter uitvoering van vormen van gesubsidieerde arbeid, scholing en of begeleiding.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De Participatiewet vraagt om veranderingen en doet een beroep op het innovatief vermogen van gemeenten en SW-bedrijven. De Participatiewet heeft als hoofddoelstelling het tot stand brengen van één wettelijke regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Omdat met de komst van de P-wet de voorgenomen bezuinigingen op de SW voor een belangrijk deel blijven bestaan blijft het zaak om innovatieve oplossingen te zoeken in samenwerking tussen regio gemeenten en SW bedrijf.

De belangrijkste risico's

De hele operatie waarbij één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt werd geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes en consequenties.

Financieel belang

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bijdrage van gemeente	54.175	53019	54615
Eigen vermogen per 1-1	29.395.000	31.000.000	32.500.000
Eigen vermogen per 31-12	31.816.000	31.500.000	34.000.000
Vreemd vermogen per 1-1	8.234.000	7.000.000	8.000.000
Vreemd vermogen per 31-12	7.953.000	6.500.000	8.500.000
Resultaat	4.082.000	1.367.000	1.635.000

Algemene informatie

Programma:	6 Sociaal Domein
URL:	https://www.regiotaxinoordoostbrabant.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	H.J. (Rik) Compagne
Bestuurlijk vervanger:	J.T. (Jan) van Burgsteden
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Compagne

Openbaar belang

De regeling heeft ten doel het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een stelsel van kwalitatief hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer.

Dit samenwerkingsverband is opgericht om een geïntegreerd en algemeen toegankelijk vervoerssysteem te ontwikkelen op grond van de Wmo, waardoor mensen zich lokaal kunnen verplaatsen. De doelgroep van deze regeling zijn mensen met een beperking die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer en andere inwoners van Meierijstad.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Sinds de coronapandemie begin 2020 is het gebruik van de regiotaxi afgenomen. Dit heeft zowel invloed op de kosten als op de inkomsten van de Regiotaxi. Ten opzichte van 2022 zagen we in 2023 wel weer een groei in het Wmo-vervoer. Daarnaast hebben we vanaf 2020 geïnvesteerd in het controleren van oneigenlijk gebruik. Ook dat heeft een dempend effect op het aantal ritten.

De belangrijkste risico's

Niet van toepassing.

Financieel belang

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bijdrage van gemeente	118.212	122.857	124.020
Eigen vermogen per 1-1	843.959	838.963	763.963
Eigen vermogen per 31-12	838.963	763.963	638.963
Vreemd vermogen per 1-1	367.992	367.992	350.000
Vreemd vermogen per 31-12	391.077	350.000	352.500
Resultaat	14.714	0	0

Stadsgewest 's-Hertogenbosch (alleen stortplaats)

Algemene informatie

Programma:	7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid		
URL:			
Verantwoordelijk bestuurder:	J.H.M. (Jan) Goijaarts		
Bestuurlijk vervanger:	J.T. (Jan) van Burgsteden		
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee		
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling		

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder J. Goijaarts.

Openbaar belang

Het Stadsgewest is niet meer echt actief en wordt alleen nog in stand gehouden voor afwikkeling van de voormalige Vuilstortplaats De Vlagheide in Schijndel.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De afdichting van de stortplaats is inmiddels afgerond. Met het oog op de overdracht van de eeuwigdurende nazorg van de voormalige stortplaats aan de provincie Noord-Brabant vindt er al enige jaren tussen het Stadsgewest en de provincie overleg plaats over de hoogte van het (doel)vermogen, dat benodigd is voor de bekostiging van die nazorg. Belangrijk onderdeel in de gesprekken tussen deze partijen is de hoogte van de door de provincie gehanteerde rekenrente en het effect daarvan op het door het Stadsgewest in te leggen doelvermogen. De provincie heeft het voornemen om de huidige rekenrente van 5,06% te verlagen naar 3,65%. Er bestaat over de hoogte van het in te brengen doelvermogen dan ook nog geen overeenstemming tussen het Stadsgewest en de provincie. Indien uiteindelijk het doelvermogen hoger dient te zijn dan oorspronkelijk geraamd dienen de deelnemende gemeenten een aanzienlijke aanvullende bijdrage aan het Stadsgewest te leveren. Het Stadsgewest zal de nazorg en exploitatie van de voormalige vuilstortplaats de komende tijd niet aan de provincie overdragen. Partijen zijn in dat verband overeengekomen dat (de nazorg van) de voormalige stortplaats de komende jaren niet wordt overgedragen aan de provincie, waarbij de rekenrente in ieder geval voor deze periode wordt gehandhaafd op 5,06%. Dit betekent dat het Stadsgewest in ieder geval nog wordt gecontinueerd tot 1 januari 2029. Tot dan zal er door de provincie dan ook geen formele sluitingsverklaring worden afgegeven. De komende jaren zullen onder meer worden benut om het overleg met de provincie over de hoogte van het doelvermogen voort te zetten en (dus) te bezien of er voor de deelnemende gemeenten goedkopere alternatieven voor eeuwigdurende beheer van de vuilstortplaats bestaan.

De belangrijkste risico's

- Doelvermogen nazorgfonds:

Na de definitieve sluiting van de stortplaats wordt de (eeuwigdurende nazorgverplichting ten aanzien van de) stortplaats overgedragen aan de Provincie. Bij overdracht moet een vermogen zijn overgedragen waaruit de provincie de kosten van nazorg eeuwigdurend kan bekostigen.

De hoogte van de eindwaarde van het doelvermogen wordt in hoge mate bepaald door de te hanteren rekenrente. Thans is die op 5,06 % bepaald. In de laatste voorstellen van de provincie wordt voorgesteld die rekenrente naar 3,65 % te verlagen hetgeen een incidentele, maar aanzienlijke, hogere bijdrage van de gemeente Meierijstad tot gevolg heeft van ca. € 3 mln.

Financieel belang

Vanaf 2021 is de bijdrage van Meierijstad in de beheerskosten van het Stadsgewest structureel in de begroting opgenomen aan de hand van een vast bedrag per inwoner van thans € 1,56 voor 2021 en 2022 en € 1,26 voor 2023 en 2024. De cijfers 2021 zijn overgenomen van de concept jaarrekening 2021 van het Stadsgewest.

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bijdrage van gemeente	77.575	82.900	76.024
Eigen vermogen per 1-1	-1.518.000	-1.573.000	-1.518.000
Eigen vermogen per 31-12	-1.573.000	-1.518.000	-1.518.000
Vreemd vermogen per 1-1	2.581.000	2.500.000	2.500.000
Vreemd vermogen per 31-12	2.554.000	2.500.000	2.500.000
Resultaat	55.100	0	0

Algemene informatie

Programma:	7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid
URL:	https://www.ravbrabantmwn.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	H.J. (Rik) Compagne
Bestuurlijk vervanger:	J.T. (Jan) van Burgsteden
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen door wethouder Compagne.

Openbaar belang

Het openbaar lichaam heeft ten doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg. Bij de RAV staat de patiënt centraal. Kwaliteit van zorg en patiëntveiligheid staan hoog in het vaandel.

De GR RAV Brabant Midden-West-Noord heeft tot taak:

- Het instellen en in stand houden van een Regionale Ambulancevoorziening;
- Het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg;
- Het vaststellen en (doen) uitvoeren van het Regionaal Ambulance Plan;
- Het (doen) leveren van een bijdrage aan de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en
- Rampen ten behoeve van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Hulpverleningsdienst Brabant-Noord.

De doelstelling van de RAV Brabant Midden-West-Noord is het leveren van kwalitatief hoogwaardige ambulancezorg, die tijdig ter plaatse is en binnen de budgettaire kaders wordt gerealiseerd. Dit betekent dat de RAV de patiënt naar de zorg brengt, óf de zorg naar de patiënt.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

- Het meerjarenplan loopt van 2022 tot en met 2025. De toekomstvisie die hierin is vastgelegd, sluit nog steeds aan bij de huidige landelijke ontwikkelingen rondom o.a. zorgdifferentiatie en zorgcoördinatie;
- Het RAV zoekt actief de verbinding met de ketenpartners voor het optimaliseren van de zorg en het oplossen van knelpunten, bijvoorbeeld met de ziekenhuizen op het gebied van werving en opleiding van verpleegkundigen en de mogelijkheden van inzet in duobanen;
- Het draait nog steeds om de patiënt en het optimaal en efficiënt beantwoorden van zijn hulpvraag. Hierbij is het streven om de patiënt zoveel mogelijk te ontzorgen én om precies de juiste zorg te leveren, op de juiste plaats, het juiste moment, door de juiste hulpverlener. Optimale waardecreatie voor de patiënt is het streven;
- De RAV Brabant Midden-West-Noord is een financieel gezonde organisatie, die efficiënt en verantwoord omgaat met publieke middelen. Gemeentelijke bijdragen in 2023, 2024 en 2025 werden en worden niet gevraagd.
- De RAV vindt het een positieve ontwikkeling dat de eenzijdige focus op de niet-medisch relevante aanrijtijden langzaam verdwijnt en wordt vervangen door een bredere manier van kwaliteitsmeting. Het doel van de nieuwe urgentie-indeling is om in geval van echte spoed, in levensbedreigende situaties waarin tijd er echt toe doet, sneller bij de patiënt te zijn. En in gevallen waarin dat mogelijk is, iets meer tijd te nemen voor de triage, zodat de patiënt direct op de juiste plek terecht komt en de best passende zorg krijgt. Met behulp van de nieuwe urgentie-indeling is de RAV Brabant MWN beter in staat de juiste zorg op de juiste plaats te realiseren. De verwachting is dat in 2024 de nieuwe urgentie-indeling is ingevoerd.
- Sinds 2015 verzorgt de RAV voorlichting op basisscholen over 112 en de ambulance. Hiervoor heeft de RAV een speciaal programma opgesteld, genaamd Team Ambulance. Alle basisscholen in het werkgebied kunnen kosteloos een bezoek aanvragen. Er is materiaal beschikbaar voor onder- en bovenbouw. De RAV bereikt hiermee gemiddeld zo'n 5000 basisschoolleringen per jaar.
- Intensieve samenwerking met ketenpartners is onontbeerlijk. Zorgcoördinatie en zorgdifferentiatie staan daarom ook de komende jaren onveranderd hoog in het vaandel bij de RAV.

De belangrijkste risico's

· De RAV draagt graag bij om samen met haar partners in de acute zorgketen te onderzoeken hoe de bereikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van de acute zorg in de toekomst voor iedereen behouden blijft. Dit is een grote maatschappelijke uitdaging, die alleen in samenwerking met alle betrokkenen het hoofd geboden kan worden.

· De komende tijd zal veel aandacht worden besteed aan het welzijn van de medewerkers (oa als gevolg van Long-Covid) en probeert de RAV hen als werkgever een fantastische werkplek te bieden.

Financieel belang

De begroting is sluitend. Er is geen gemeentelijke bijdrage in opgenomen.

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bijdrage van gemeente	0	0	0
Eigen vermogen per 1-1	14.293.000	14.369.000	15.099.000
Eigen vermogen per 31-12	15.119.000	14.369.000	14.758.000
Vreemd vermogen per 1-1	29.564.000	28.702.000	33.302.000
Vreemd vermogen per 31-12	27.435.000	33.917.000	31.611.000
Resultaat	900.000	0	0

Algemene informatie

Programma:	6 Sociaal Domein
URL:	https://www.wvs-nb.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	M.H.B. (Menno) Roozendaal
Bestuurlijk vervanger:	J.H.M. (Jan) Goijaarts
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Gemeenten zijn (indirect) eigenaar/aandeelhouder van IBN. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het Algemeen Bestuur van het Werkvoorzieningschap. Sinds 2019 is er een nieuwe governance structuur operationeel.

Openbaar belang

Het Werkvoorzieningschap is opdrachtgever voor IBN als uitvoeringsorganisatie van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het Werkvoorzieningschap is namens 6 gemeenten enig aandeelhouder en eigenaar van IBN.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De Participatiewet vraagt om veranderingen en doet een beroep op het innovatief vermogen van gemeenten en SW-bedrijven. De Participatiewet heeft als hoofddoelstelling het tot stand brengen van één wettelijke regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Omdat met de komst van de P-wet de voorgenomen bezuinigingen op de SW voor een belangrijk deel blijven bestaan blijft het zaak om innovatieve oplossingen te zoeken in samenwerking tussen regio gemeenten en SW bedrijf.

De belangrijkste risico's

De hele operatie waarbij één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt werd geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes.

Financieel belang

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bijdrage van gemeente	10.792	11127	11748
Eigen vermogen per 1-1	28.788.000	27.005.000	28.554.100
Eigen vermogen per 31-12	28.554.100	27.005.000	28.554.100
Vreemd vermogen per 1-1	1.054.000	2.837.200	178.500
Vreemd vermogen per 31-12	178.500	2.837.200	178.500
Resultaat			

Algemene informatie

Programma:	7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid
URL:	https://www.odbn.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	C.H.C. (Kees) van Rooij
Bestuurlijk vervanger:	J.H.M. (Jan) Goijaarts
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur en tevens voorzitter van Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur.

Openbaar belang

De omgevingsdienst voert ten behoeve van de deelnemende gemeenten en provincie taken uit op het gebied van Omgevingsrecht en levert als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage aan een schone, leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant-Noord. De werkwijze van de omgevingsdienst is gericht op het zoveel mogelijk beperken van de uitvoeringskosten voor overheid en samenleving en het verder optimaliseren van vergunningverlening en toezicht en handhaving.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Maatschappelijke ontwikkelingen vormen een belangrijk kader in het werk van de ODBN en aan onze leefomgeving. Een belangrijke ontwikkeling om hier te benoemen is dat 2024 een start vormt van een grote transformatie van het VTH-domein en daarmee onze organisatie. Dé kern hiervan is de Omgevingswet. In en na 2024 zullen we de echte effecten pas in de praktijk gaan merken en wordt duidelijk of 'de geest van de wet' ook werkt. Zo verwachten we dat de verschuiving van vergunningverlening naar toezicht en handhaving na 2024 echt gestalte gaat krijgen op het moment dat meer en meer gemeenten zelf Omgevingsplannen gaan vaststellen. We zien in toenemende mate dat het werk complexer wordt; de medewerkers moeten daarin ontwikkeld en opgeleid worden. Gezien de hoeveelheid werk en de beschikbaarheid van mensen op de arbeidsmarkt moet men blijvend mensen werven én intern opleiden. De (advies)vragen die deelnemers aan de ODBN stellen worden steeds strategischer en beleidsrijker van aard. Ditzelfde zien we bij ontwikkelingen waarbij steeds nadrukkelijker naar de ODBN wordt gekeken voor het ontwikkelen van een regionale aanpak én uitvoering. De ODBN is primair een uitvoeringsorganisatie van VTH-taken, maar door deze ontwikkeling groeit men door naar de rol van omgevingsexpert.

De belangrijkste risico's

Iedere organisatie loopt natuurlijk risico's. De meest in het oog springende ontwikkelingen die tegelijkertijd ook nog tamelijk onzeker zijn:

→ Het nieuwe werken onder Omgevingswet

Naast deze grote thema's zien we dat de invoering van de Omgevingswet nog altijd gepaard gaat met onzekerheid. Het speelveld van de ODBN is, zoals verwacht, door de komst van de Omgevingswet complexer geworden. Daarnaast zien we dat rechterlijke stikstofuitspraken ons werk verder compliceren en zorgen voor onzekerheid bij ondernemers in onze regio. De rechter speelt steeds vaker een belangrijke rol omdat jurisprudentie noopt tot het bijstellen of schrappen van bestaand beleid. Ook dit is een trend die we al langer zien, die veel vraagt van de capaciteit van de ODBN die toch al onder druk staat.

→ De ontwikkelingen in de veehouderij

De veehouderijsector en het veehouderijbeleid en jurisprudentie zijn volop in beweging. De samenhang met deze ontwikkelingen en de ontwikkelingen rondom stikstof en natuurbescherming is groot. Vanuit onze opgave Transitie Veehouderij herijken we regelmatig alle nieuwe ontwikkelingen. Dat maakt dat de duiding en daarmee het effect van de ontwikkelingen in de veehouderij op de ODBN aan verandering onderhevig is.

→ De versteviging van informatiegestuurd werken

Het ontsluiten van data en deze toepassen als informatie voor de VTH-taken is een continu proces van verbeteren van de dienstverlening. Zowel kwalitatief als efficiëntie. Hoe en in welke omvang is op dit moment niet bekend en hangt samen met de beschikbaarheid van het toepassen van nieuwe technieken en werkwijzen in het VTH-proces.

→ Krapte op de arbeidsmarkt

Met de huidige arbeidsmarkt wordt het steeds lastiger om goede mensen te vinden en te behouden om deze groei te kunnen realiseren. We voorzien nu een mogelijke trendbreuk.

Op basis van de cijfers tot en met april zien we een achterstand ten opzichte van het gemeentelijk werkprogramma. Deze wordt vooral veroorzaakt door personeelsgebrek en deels door een declarabiliteit die onder druk staat. Om aan de wervingsbehoefte te voldoen zet de ODBN vol in op jobmarketing, traineeships en wervingsbureaus voor sleutelfuncties. Dit heeft tot op heden geleid tot het aannemen van 26 nieuwe medewerkers in 2024. De uitstroom in 2024 is tot op heden 12 medewerkers. Door het ontbreken van voldoende capaciteit zien we dat de realisatie op vooral het gemeentelijke werkprogramma achterblijft. Er worden diverse acties ingezet om de capaciteit met zowel vaste als externe medewerkers te verhogen om zo de achterstand op de omzet (deels) in te lopen. Naar verwachting zal het nadeel om de omzet voor basis- en (overige) verzoektaken uitkomen in een bandbreedte van 1,6 miljoen – 3,9 miljoen.

→ Ontwikkeling tarief en CAO

Ten tijde van het opstellen van de begroting 2024 was het nog niet bekend wat de cao 2024 zou gaan betekenen. Daarom is gewerkt met de indexering conform het CPB van 3,3%. Deze indexering is onvoldoende om de daadwerkelijke effecten van de cao 2024 op te vangen. Incidenteel levert dit in 2024 een nadeel op van ongeveer € 500.000. In de ontwerpbegroting 2025 ODBN is de cao 2024 wel verwerkt.

Kanttekening: nieuwe fases in de CAO-onderhandelingen leiden ook tot andere uitkomsten en bandbreedtes. Daar waar we als gemeente Meierijstad aan de "knoppen kunnen draaien" om de kostenverhogingen te beperken zal hiervan gebruik worden gemaakt.

Financieel belang

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bijdrage van gemeente	2.931.768	3.551.847	3.825.659
Eigen vermogen per 1-1	9.040.000	8.010.000	8.157.000
Eigen vermogen per 31-12	9.262.000	7.936.000	8.160.000
Vreemd vermogen per 1-1	5.352.000	5.317.000	5.883.000
Vreemd vermogen per 31-12	6.683.000	5.279.000	5.845.000
Resultaat	992.000	350.00	0

Algemene informatie

Programma:	7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid
URL:	https://www.ggdhvb.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	H.J. (Rik) Compagne
Bestuurlijk vervanger:	M.H.B. (Menno) Roozendaal
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Dagelijks en Algemeen Bestuur door wethouder Compagne.

Openbaar belang

De GGD geeft uitvoering aan de wet Publieke Gezondheid. De GGD doet dit in opdracht van de binnen de regio Oost-Brabant vallende (per 2023) 19 gemeenten. Het doel van de GGD is: Mensen gezonde kansen bieden om alles uit hun leven te halen. Het beleid van de GGD richt zich op de publieke en preventieve gezondheid; de taken die de overheid op zich neemt om de gezondheid van iedereen te bewaken, beschermen en bevorderen, zonder dat mensen daar altijd om vragen. Daarbij heeft de GGD extra aandacht voor mensen die meer hulp nodig hebben, bijvoorbeeld omdat ze kwetsbaar zijn of zorg mijden. Samenwerking staat daarbij centraal. De GGD wil haar kennis actief verbinden aan partijen in het sociaal- en veiligheidsdomein en het openbaar bestuur. De financiële voordelen, kwaliteit zorg/dienstverlening en het brede pakket aan diensten zijn argumenten voor gemeenten om deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling.

Taken GGD:

- Jeugdgezondheid(szorg)
- Gezondheidsbescherming
- Gezondheidsbevordering en leefstijl
- Monitoren, signaleren en advies
- Toezicht houden
- Publieke gezondheid bij rampen en crises
- Openbare geestelijke gezondheidszorg

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

- In juli 2019 stelde het Algemeen Bestuur de beleidsvisie 2019-2023 vast. In 2023 is er gewerkt aan een nieuwe beleidsvisie 2024-2027, genaamd 'Wij maken samen gezond gewoon'.
- De GGD heeft in 2023 (extra) ingezet op: met feiten en onderzoek weten welke groepen en thema's extra aandacht vragen + intensief samenwerken met gemeenten in regionale verbanden + benutten innovaties om meer mensen te bereiken en hen te helpen.
- De thema's die extra aandacht gaan krijgen, zijn: paraatheid (betere infectieziektebestrijding en voorbereiding nieuwe pandemieën), seksuele gezondheid, leefomgeving, mentale gezondheid en gezond oud(er) worden.
- Actualisatie basispakket: in 2022 en 2023 zijn de voorbereidingen gestart. Vanaf 2024 is het geactualiseerde basispakket van kracht. Met een actueel basispakket sluiten de diensten van de GGD nog beter aan bij de behoeften. Vele diensten in de 19 gemeenten zijn dan gelijk; het maakt niet meer uit waar iemand woont. Dit nieuwe pakket leidt tot een hogere gemeentelijke bijdrage.
- Huisvesting: In 2022 is de vestiging in Oss geopend; in 2023 is het nieuwe gezondheidsplein in Uden geopend, als laatste regionale (her)huisvesting. Eerder kwamen er nieuwe vestigingen in Den Bosch, Tilburg, Waalwijk en Oss. Dit leidt tot een jaarlijkse structurele besparing van € 450.000.
- Jaarlijkse indexering: De exploitatie van de GGD is loon- en prijsgevoelig. De GGD volgt de afspraken in zijn gemeenschappelijke regeling, die bepaalt dat de GGD het systeem gebruikt van de gemeente Tilburg voor indexering: jaarlijks voorspelt zij de loon- en prijsstijgingen op basis van cijfers van het Centraal Planbureau. Ze corrigeert dan ook voor de werkelijke ontwikkeling in de twee vorige jaren. Hierdoor loopt de index gelijk met de reële stijging van lonen en prijzen.
- Ook is de GGD in 2023 aan de slag gegaan met 'Financieel fit'. De stijging van de salarislasten (€ 2,2 miljoen) als gevolg van de actualisatie van het functiehuis is niet geïndexeerd, het feitelijke bedrag zal daarom uiteindelijk hoger zijn. De kosten nemen vanaf 2024 toe vanwege de groei die medewerkers in de nieuwe salarisschaal maken. In 2023 was het resultaat van de CAO-stijging € 1 miljoen, in 2024 is dit opgenomen in de begroting. Hierover is met het algemeen bestuur afgesproken de incidentele kosten van 2023 na vaststelling van de jaarrekening te factureren bij de gemeenten. De genoemde € 3,5 miljoen zijn incidentele transitiekosten, die niet uit de begroting kunnen worden bekostigd.

De belangrijkste risico's

- Met het geactualiseerde basispakket dat vanaf 2024 van kracht is, zit je als gemeente vast aan verplichte diensten. Waar we tot 2024 nog de lokaal accent taken hadden, waarmee we als gemeente lokaal keuzes konden maken, is dat vanaf 2024 niet meer mogelijk.

- Jaarlijks maakt de GGD een overzicht van de belangrijkste risico's en hoe daar mee om te gaan. De vier grootste risico's waar de GGD in 2023 aan gaat werken, zijn: informatiebeveiliging onvoldoende in orde, onvoldoende binden van medewerkers, niet invulbare vacatures, hoog ziekteverzuim.

Financieel belang

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bijdrage van gemeente	3.070.952	3.564.978	3.781.396
Eigen vermogen per 1-1	7.376.000	4.024.000	4.459.000
Eigen vermogen per 31-12	4.024.000	4.459.000	3.980.000
Vreemd vermogen per 1-1	20.068.000	17.769.000	12.924.000
Vreemd vermogen per 31-12	17.769.000	12.924.000	13.174.000
Resultaat	-394.000	0	0

Algemene informatie

Programma:	0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed
URL:	https://www.bhic.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	J.H.M. (Jan) Goijaarts
Bestuurlijk vervanger:	C.H.C. van Rooij
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Meierijstad is niet vertegenwoordigd in het bestuur

Openbaar belang

Het Brabants Historisch Informatie Centrum heeft een wettelijke taak en een maatschappelijke opgave. De wettelijke taak bestaat uit het goed, geordend en toegankelijk beheren voor het Rijk, de aangesloten gemeenten, de aangesloten waterschappen en de provincie van de archieven die aan het BHIC zijn overgedragen. Dit alles conform de archiefwet en de daaruit voortvloeiende richtlijnen. De maatschappelijke opgave is de verbreiding van kennis van de Brabantse geschiedenis.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De ambities van het BHIC worden voor de periode 2023-2026 geformuleerd in het nieuwe beleidsplan "(Ook) Ons Brabant". En er wordt voortgegaan op de ingezette weg. Het BHIC heeft de volgende ambities: Hett Genealogisch Centrum van Brabant; Het foto- en filmgeheugen van Brabant; Het schrijven Brabantse Geschiedenis; Verwelkomen een breder publiek; beschikken over een eigen digitaal, duurzaam depot.

De belangrijkste risico's

Uitgangspunt blijft dat binnen het beschikbare budget wordt gebleven en dat nieuw beleid budgettair neutraal wordt gerealiseerd.

Financieel belang

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bijdrage van gemeente	305.400	343.200	389.600
Eigen vermogen per 1-1	1.576.213	1.397.000	1.253.000
Eigen vermogen per 31-12	1.621.476	1.253.000	1.299.000
Vreemd vermogen per 1-1	4.633.088	4.077.000	4.107.000
Vreemd vermogen per 31-12	5.052.854	4.107.000	5.374.000
Resultaat	124.539	0	0

Algemene informatie

Programma:	0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed
URL:	https://www.bng.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	J.H.M. (Jan) Goijaarts
Bestuurlijk vervanger:	C.H.C (Kees) van Rooij
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	
Soort verbonden partij:	NV

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang. De purpose van BNG Bank is: Gedreven door maatschappelijke impact. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Dat is de drijfveer van BNG Bank.

Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. (Hierbij is het gevolg van een eventuele gemeentelijke samenvoeging buiten beschouwing gelaten.)

De belangrijkste risico's

Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.

Financieel belang

De gemeente heeft 120.237 aandelen. Er wordt jaarlijks achteraf dividend uitgekeerd. De begrote bijdrage 2024 betreft het uitgekeerde dividend over 2023.

Algemene informatie

Programma:	0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed
URL:	https://www.brabantwater.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	J.H.M. (Jan) Goijaarts
Bestuurlijk vervanger:	J.T. (Jan) van Burgsteden
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	NV

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van Brabant Water. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

Het voorzien in de behoefte van drinkwater en industriewater binnen het distributiegebied op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde manier tegen een zo laag mogelijke prijs. De uitvoering van de wettelijke taak op het gebied van de openbare drinkwatervoorziening.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Niet van toepassing

De belangrijkste risico's

Niet van toepassing

Financieel belang

De gemeente Meierijstad is aandeelhouder. Er wordt geen dividend uitgekeerd.

Algemene informatie

Programma:	8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen
URL:	http://www.monumentenbeheerbrabant.nl/
Verantwoordelijk bestuurder:	J.T.M.M. (Johan) van Gerwen
Bestuurlijk vervanger:	J.H.M. (Jan) Goijaarts
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	NV

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van Monumenten Beheer Brabant. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

Het professioneel en risicodragend bijdragen aan het behoud van het Brabantse culturele erfgoed door monumenten te verwerven en verantwoord te herbestemmen.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Aandeelhouders zijn het er over eens dat het Monumenten Beheer Brabant in de huidige vorm onvoldoende bestaansrecht heeft daarom worden op dit moment diverse toekomstscenarios onderzocht. In de loop van 2024 komt hier meer duidelijkheid over. De invloed van Meierijstad is met een aandeel kleiner dan 2% beperkt. De aandacht van Meierijstad is gericht op de toekomst van de Broederkapel in Veghel welke in eigendom is van Monumenten Beheer Brabant.

De belangrijkste risico's

Waardevermindering van deelname.

Financieel belang

Per 1 juli 2015 aandelen deels geconverteerd en de achtergestelde lening bedraagt nu € 60.265. De gemeente verstrekt geen jaarlijkse bijdrage en de verantwoording wordt alleen afgelegd via een jaarverslag en jaarrekening. In 2021 hebben zich geen wijzigingen in de financieringsportefeuille voorgedaan. In 2022 is men gestart met een onderzoek naar een aantal toekomstscenario's, dit i.v.m. de diverse ontwikkelingen in de markt.

Algemene informatie

Programma: 8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

URL:

Verantwoordelijk bestuurder:

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:

Soort verbonden partij: BV

Bestuurlijk belang

Gemeente Meierijstad 50% Gebr. van de Ven Beheermij B.V. 50%

Openbaar belang

In 2007 is met Van de Ven ontwikkelings-Groep B.V. een samenwerkingsovereenkomst gesloten om tot de ontwikkeling van het plangebied Scheifelaar II te komen. In deze overeenkomst is bepaald dat de samenwerking zal plaatsvinden in de destijds opgerichte C.V./B.V.-structuur. Via deze structuur zijn de benodigde gronden verworven, het bestemmingsplan gewijzigd, het gebied bouwrijp gemaakt en worden de bouw kavels verkocht. Destijds is voor deze structuur gekozen om risico's en het exploitatieresultaat te delen en het gemeentelijk kostenverhaal te regelen.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De belangrijkste risico's

Niet van toepassing

Financieel belang

De gemeente heeft kapitaal zitten in de Scheifelaar CV/BV en bezit 49 % van de aandelen van de overkoepelende Scheifelaar II Beheer BV.

Scheifelaar II C.V.

Algemene informatie

Programma: 8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

URL:

Verantwoordelijk bestuurder:

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Coöperatie

Bestuurlijk belang

Gemeente Meierijstad. 49,75% Van de Ven Ontwikkelingsgroep B.V. 49,75% Scheifelaar II Beheer B.V. 0,5%

Openbaar belang

In 2007 is met Van de Ven ontwikkelings-Groep B.V. een samenwerkingsovereenkomst gesloten om tot de ontwikkeling van het plangebied Scheifelaar II te komen. In deze overeenkomst is bepaald dat de samenwerking zal plaatsvinden in de destijds opgerichte C.V./B.V.-structuur. Via deze structuur zijn de benodigde gronden verworven, het bestemmingsplan gewijzigd, het gebied bouwrijp gemaakt en worden de bouwkavels verkocht. Destijds is voor deze structuur gekozen om risico's en het exploitatieresultaat te delen en het gemeentelijk kostenverhaal te regelen.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De belangrijkste risico's

Niet van toepassing

Algemene informatie

Programma:	1 Veiligheid
URL:	https://www.veiligheidshuizen.nl/veiligheidshuizen/zvhbno
Verantwoordelijk bestuurder:	C.H.C. (Kees) van Rooij
Bestuurlijk vervanger:	M.H.B. (Menno) Roozendaal
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	ja
Soort verbonden partij:	Vereniging

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Dagelijks Bestuur door Wethouder Roozendaal

Openbaar belang

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost (verder ZVH) is een samenwerkingsverband waarin zorg- en veiligheidspartners en gemeenten, onder eenduidige regie, werken aan complexe zorg- en veiligheidsproblemen. De doelstelling van deze samenwerking bijdragen aan algemene veiligheid, het verbeteren van de persoonlijke situatie, het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en/of maatschappelijke uitval. Dit gebeurt door een combinatie van strafrechtelijke, civielrechtelijke en bestuurlijke interventies en zorg in persoonsgebonden aanpakken (oftewel op maat).

Om dit doel te bereiken heeft het ZVH drie functies, te weten: 1. procesregie; 2. advies; en 3. signaleren en adviseren.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De omgeving waarin het Zorg- en Veiligheidshuis functioneert blijft in beweging. Landelijk, regionaal en lokaal is er veel dynamiek op een groot aantal thema's op het snijvlak van zorg en veiligheid. Het is belangrijk dat het Zorg- en Veiligheidshuis met alle partners en netwerken blijft schakelen om vanuit haar advies- en signaalfunctie belangrijke ontwikkelingen en actualiteiten te (her)kennen, agenderen en (daar waar mogelijk) op te pakken.

De belangrijkste risico's

Als gevolg van rijksbijdragen (POK gelden) zijn er nauwelijks risico's voor de gemeente. Deze rijksbijdragen worden echter niet geïndexeerd. Dit betekent dat de indexatie van lonen en prijzen wel zorgt voor een verhoging van de inwonerbijdrage.

Financieel belang

Financieel belang gemeente heeft betrekking op jaarlijkse bijdrage aan Zorg- en veiligheidshuis.

Algemene informatie

Programma:	3 Economie
URL:	https://www.agrifoodcapital.nl
Verantwoordelijk bestuurder:	C.H.C. (Kees) van Rooij
Bestuurlijk vervanger:	Niet van toepassing
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	Stichting

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Stichtingsbestuur door burgemeester van Rooij bij het onderdeel 'overheden' worden de samenwerkende gemeenten vertegenwoordigd door hun portefeuillehouders. Vanuit AFC is burgemeester van Rooij lid van de Brainport Network Board.

Openbaar belang

De Stichting heeft als doel het versterken van het unieke economische ecosysteem van AgriFood Capital ter bevordering van de (inter)nationale competitiviteit in de regio Noordoost-Brabant en daarmee ook in Nederland. De vertegenwoordigers met een verbinding naar de overheid informeren en raadplegen de bestuurlijke regiegroep (BRG) regio Noordoost-Brabant (RNOB) over de activiteiten van de Stichting.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De Stichting is onafhankelijk en opgericht door personen met een achtergrond in het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid. De Stichting heeft als doel het realiseren van de 'Strategische Agenda AgriFood Capital'. De accenten liggen hierbij op een excellente arbeidsmarkt (People), krachtige bedrijvigheid (Business), betekenisvolle vernieuwingen (Innovation) en een aantrekkelijke woon-werkomgeving (Basics).

Voor de periode 2021-2024 is een Strategische Agenda AgriFood Capital en een nieuwe regionale strategische Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' Regio Noordoost Brabant opgesteld als basis voor het verlengen van de samenwerking op basis van het convenant 'Regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024'

De belangrijkste risico's

Geen.

Financieel belang

Zie verbonden partij Regio Noordoost Brabant.

Algemene informatie

Programma: 5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme

URL:

Verantwoordelijk bestuurder:

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:

Soort verbonden partij: Stichting

Bestuurlijk belang

De gemeente vormt samen met Ahrend de beheerstichting van het Smederijmuseum.

Openbaar belang

Instandhouding van het cultureel erfgoed.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

In 2024 is het onderzoek naar de vertegenwoordiging van de gemeente in het bestuur van de stichting weer opgestart en wordt in het kader van de Cultural Governance Code nader uitgezocht of deze rol nog wenselijk is. Totdat bekend is of dit nog wenselijk is, worden het planmatig groot en klein contractueel onderhoud bekostigd door Ahrend en de gemeente op basis van een fifty/fifty-regeling.

De belangrijkste risico's

Verval en verlies van cultureel erfgoed.

Financieel belang

De gemeente heeft geen subsidierelatie met de stichting.

Algemene informatie

Programma:	3 Economie
URL:	https://www.regionoordoostbrabant.nl/
Verantwoordelijk bestuurder:	C.H.C. (Kees) van Rooij
Bestuurlijk vervanger:	Niet van toepassing
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	Overig

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Dagelijks bestuur: J.H.M. Goijaarts en H.G.W.M. van Rooijen. Vertegenwoordigd in Algemeen bestuur/Bestuurlijke Coördinatie Groep : C.H.C. van Rooij.

Openbaar belang

De continuering van de samenwerking in de regio Noordoost-Brabant (RNOB) vindt vanaf 2021 plaats op basis van het met 16 regiogemeenten en 2 Waterschappen overeengekomen convenant 'Regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024'.

Dit convenant regelt de samenwerking van de overheden in de regionale organisaties Regio Noordoost Brabant, Stichting AgriFood Capital en Noordoost Brabant Werkt op basis van de Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' en het basisdocument voor de samenwerkingsafspraken van RNOB.

De samenwerkende overheden in de Regio Noordoost-Brabant hebben een taakopvatting voor ruimtelijke ordening, economie, werkgelegenheid en bereikbaarheid en leveren een belangrijk aandeel in de realisatie van de ambities op het gebied van 'goed woon-, werk- en leefklimaat'.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De agenda van RNOB richt zich op vitale leefomgeving, duurzaam bereikbaar, aantrekkelijk vestigen en behoud van talent. De ambitie is een slimme, veerkrachtige regio, op weg naar een circulaire economie. Een regio waarin ruimte blijft om te pionieren, waarin hard wordt gewerkt en het leven goed is. Een regio waarin stad en platteland met elkaar in balans zijn.

Beleidsvoornemens worden programmatisch uitgewerkt en via een projectorganisatie tot uitvoering gebracht.

Vanuit RNOB wordt vorm gegeven aan AgriFood Capital. Onder deze merknaam wordt met partners uit onderwijs en bedrijfsleven via de 'Strategische Agenda AgriFood Capital' toegewerkt naar een excellente Agrifood regio.

De actuele ontwikkelingen en uitvoeringsambities staan beschreven in het 'Jaarplan en begroting 2021 Regio Noordoost Brabant' en de gezamenlijk uit te werken 'Uitwerkingsagenda 2021-2022 RNOB'.

Het jaarplan 2021 betreft alleen de publieke samenwerking Regio Noordoost Brabant en is vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

De jaarplannen en jaarverslagen van de Stichting AgriFood Capital (AFC) en Noordoost Brabant Werkt zijn een 1e verantwoordelijkheid van deze gremia en worden ter kennisname aangeboden aan de besturen van de regiopartners.

De programmabegroting voorziet in de bijdragen aan de regio Noordoost Brabant (AFC en Noordoost Brabant Werkt). De bijdrage aan het regiofonds is € 3,00 per inwoner en € 1,00 per inwoner voor de strategische WERKagenda 'Op weg naar 2030' van Noordoost Brabant Werkt; voor Meierijstad in totaal ca. € 325.000 (afgerond). Deze bijdragen gelden voor de periode 2021 tot en met 2024 (geen jaarlijkse indexering).

De belangrijkste risico's

De activiteiten van de Regio vanuit de regio brengen geen (financiële) risico's met zich mee.

Algemene informatie

Programma:	6 Sociaal Domein
URL:	Niet van toepassing
Verantwoordelijk bestuurder:	M.H.B. (Menno) Roozendaal
Bestuurlijk vervanger:	Niet van toepassing
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	Overig

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in het Regionaal Bestuurlijk Overleg Jeugd door wethouder Roozendaal.

Openbaar belang

De gemeenten zijn een onderlinge samenwerking aangegaan gericht op het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de jeugdtaken op basis van de Inkoopstrategie 2020-2024, de jaarlijks vastgestelde Inkoopopdracht, het Regionaal Beleidsplan Jeugd 2020-2024, en beleidsopdrachten, met inachtneming van de bepalingen van de Jeugdwet.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Vanaf 1-1-2022 is de nieuwe inkoopsystematiek een feit. Vanaf 2022 zijn we alleen nog volledig solidair ten aanzien van JeugdzorgPlus, excessieve casuïstiek (boven de € 200.000 per casus) en voorzieningen waarvan we als regio instandhouding van belang vinden zoals Veilig Thuis, Crisisdienst en Gecertificeerde Instelling. De overige jeugdhulpvormen worden lokaal op basis van 'P*Q' gefinancierd.

De belangrijkste risico's

Tot 2021 was er sprake van volledige solidariteit voor JeugdzorgPlus. Ten aanzien van de zware jeugdtaken was er sprake van een inleg naar rato van 3 jaars hulpgemiddelde op basis van het aantal jeugdigen in jeugdhulp. Vanaf 2022 zijn we volledig solidair ten aanzien van JeugdzorgPlus, excessieve casuïstiek (boven de € 200.000 per casus) en voorzieningen waarvan we als regio instandhouding van belang vinden zoals Veilig Thuis, Crisisdienst en Gecertificeerde Instelling. De inleg naar rato rondom de zware jeugdhulp is losgelaten dit in lijn met de nieuwe inkoop en het lokaal betalen voor de jeugdhulp.

Financieel belang

De uitvoeringskosten worden door de gemeenten aan het RIOZ betaald conform de afgesproken inleg en verdeelsleutel. Definitieve afrekening vindt pas na afloop kalenderjaar plaats. De werkelijke bijdrage 2024 is dus nog onbekend. Het RIOZ heeft geen eigenstandige begroting met eigen vermogen en vreemd vermogen. Budgetten RBK voor 2025 zijn cf vastgesteld RBK 2024 in de meerjarenbegroting 2025 opgenomen. Bij de 1e BERAP 2025 worden de budgetten bijgesteld cf het bijgestelde RBK 2025 door het RBO.

Centrumregeling ter uitvoering specialistische Wmo

Algemene informatie

Programma:	6 Sociaal Domein
URL:	
Verantwoordelijk bestuurder:	H.J. (Rik) Compagne
Bestuurlijk vervanger:	Niet van toepassing
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	
Soort verbonden partij:	Overig

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in het Regionaal Bestuurlijk Overleg Wmo door wethouder Compagne

Openbaar belang

Om de afspraken over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de gemeenten in de regio goed te regelen, zijn die vastgelegd in de Centrumregeling Wmo 2020. Voor Wmo Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang geldt een aparte centrumregeling.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Per 2022 is er een nieuwe inkoop van kracht voor begeleiding, dagbesteding, beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

De belangrijkste risico's

Kosten van de inkooporganisatie staan in principe vast. Als daar aanleiding toe is, kan bijstelling plaatsvinden. Kosten van de centrumregeling zijn beperkt.

Financieel belang

De gemeentelijke bijdrage betreft het aandeel voor Wmo specialistische hulp in de uitvoeringskosten van het bureau Regionale Inkoop Organisatie Zorg (RIOZ). De kosten worden verdeeld op basis van het aantal inwoners per 1 januari in het voorgaande jaar. De uitvoeringskosten voor Wmo Beschermd wonen en maatschappelijke opvang worden betaald uit de centrumgelden die de gemeente Den Bosch voor uitvoering van deze taak ontvangt.

Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Algemene informatie

Programma:	6 Sociaal Domein
URL:	
Verantwoordelijk bestuurder:	H.J. (Rik) Compagne
Bestuurlijk vervanger:	Niet van toepassing
Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:	nee
Soort verbonden partij:	Overig

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in het Regionaal Bestuurlijk Overleg Wmo door wethouder Compagne

Openbaar belang

Om de afspraken over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheid van de gemeenten in de regio goed te regelen, passend bij de huidige wet- en regelgeving (o.a. Doordecentralisatie en Norm van Opdrachtgeverschap,) is door betrokken gemeenten een centrumregeling aangegaan: Centrumregeling beschermd wonen, maatschappelijke opvang, verslavingszorg en aanverwante taken regio Meierij en Bommelerwaard 2022 e.v. Inhoudelijk is Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2020 e.v. de basis voor de samenwerking.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Per 2022 is er een nieuwe inkoop van kracht voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Jaarlijks wordt een (lokaal/regionaal) uitvoeringsplan vastgesteld t.b.v. de uitvoering van de regiovisie. Met ingang van 2022 geldt ook een nieuwe centrumregeling (2022 - 2025) om in te spelen op o.a. de doordecentralisatie en Norm van Opdrachtgeverschap. Daarvoor is ook een regioplan opgesteld. Het Regioplan is een concrete uitwerking van de ambitie op Beschermd Wonen uit de Regiovisie.

De belangrijkste risico's

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang lopen nu via de centrumgemeente ('s-Hertogenbosch). Beide taken worden gedecentraliseerd waarbij (op termijn) middelen ook naar de afzonderlijke gemeenten zullen komen. Voor beschermd wonen zullen de middelen in de toekomst volgens een objectief verdeelmodel verdeeld worden. Hierover zijn regionaal afspraken gemaakt tot en met 2025. Voor Maatschappelijke opvang volgt ook een doordecentralisatie. De invoeringsdatum voor de decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt steeds weer opnieuw uitgesteld en is nu voorzien voor 1-1-2026. We krijgen de komende jaren binnen de beleidsterreinen van beschermd wonen en maatschappelijke opvang met veel ontwikkelingen en nieuwe wet- en regelgevingen te maken. Deze ontwikkelingen hebben ook financiële consequenties.

Financieel belang

Voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang is tussen Rijk en de VNG afgesproken dat er gewerkt wordt met centrumgemeenten. Elke regio heeft een eigen centrumgemeente die de regierol heeft en de financiële middelen ontvangt van het Rijk. Voor de regio Meierij en Bommelerwaard (Vught, Boxtel, Haaren, Sint Michielsgestel, Meierijstad, Maasdriel, Zaltbommel en 's-Hertogenbosch) is de gemeente 's-Hertogenbosch de aangewezen centrumgemeente. Naar verwachting gaan de bij deze beleidsterreinen behorende middelen per 1 januari 2026 naar de afzonderlijke gemeenten (doordecentralisatie). De uitvoeringskosten worden betaald uit de centrumgelden die de gemeente 's-Hertogenbosch ontvangt.

GRONDBELEID

Beleid & ontwikkelingen

Het grondbeleid voor de gemeente Meierijstad is in 2018 vastgesteld in de nota Grondbeleid. In deze nota zijn onder andere de uitgangspunten opgenomen waaronder gronden worden aangekocht, verkocht, de methode waarop grondprijzen worden bepaald en uitgangspunten die gehanteerd worden binnen het grondbedrijf. Op basis van deze vastgestelde uitgangspunten wordt jaarlijks de nota grondzaken vastgesteld. Hierin vindt een verdere uitwerking en specificering van de nota Grondbeleid plaats.

Medio 2024 zijn de ontwikkelingen op de vastgoedmarkt dynamisch. Zo is de vraag naar woningen nog steeds groot, waardoor de transactiepreizen gestegen zijn. De verwachting is dat de huizenprijzen in 2024 nog verder zullen stijgen, dit komt vooral doordat de hypotheekrentes dalen. De prijsontwikkeling van grondstoffen ten behoeve van de bouw van de woningbouw laat nog steeds een stijgende, maar ook afvallende, lijn zien. De beschikbaarheid van grondstoffen en personeel hebben een dempend effect op het tempo van woningbouw.

De grondprijs van de gemeentelijke bouwkvavels wordt bepaald op basis van een residuele methode. De ontwikkeling van de koopsom zorgt voor een hogere grondprijs terwijl de stijging van de bouwkvosten een dalend effect heeft. Afhankelijk van hoe beide zich verder gaan ontwikkelen kan dit invloed hebben op de uiteindelijke grondprijs die de gemeente kan vragen voor haar kvavels.

De gevestigde WVG op een locatie in Sint-Oedenrode dient er toe om de regie als gemeente in de hand te houden. Daarnaast wordt ook getracht om de projecten die niet op gemeentelijke grondposities ligt in productie te krijgen.

De vraag naar bouwgrond voor bedrijfsmatig vastgoed blijft onverminderd hoog. Dit geldt zowel voor de lokale behoefte als ook de (boven) regionale bedrijven.

Resultaten

Bij het bepalen van de resultaten worden de kvosten en opbrengsten in de tijd uitgezet. Hierdoor spelen toekomstige prijsontwikkelingen een rol bij het uiteindelijke resultaat van de gemeentelijke grondexploitaties.

De inkomsten die zijn ingerekend uit de kvavelverkoop zullen ook de komende jaren aan veranderingen onderhevig zijn. Dit kan tot uiting komen in de afzetsnelheid en de prijsontwikkeling. Voor deze laatste ontwikkeling wordt rekenkundig aansluiting gezocht bij de inflatiedoelstelling van de Europese centrale bank (hierna: ECB). Door ontwikkelingen in de bouwkvosten en de VON-prijzen fluctueren de jaarlijkse grondprijzen. In de voorgaande paragraaf is al aangegeven dat beide prijzen een stijgende maar afvallende lijn laten zien.

Andere indexcijfers die een rol spelen bij de bepaling van het resultaat is de stijging van de kvosten voor het aanleggen van de voorzieningen binnen het gebied en de te maken plankosten. Voor de ontwikkeling van de civiele kvosten is de Bouwkvostenindex Grond-, weg en waterbouw een goede benchmark. Meerjarig wordt in de grondexploitatie rekening gehouden met een stijging van 2% gelijk aan de inflatiedoelstelling van de ECB.

De manier waarop rente wordt toegerekend aan het grondbedrijf is voorgeschreven door de BBV. Rekenkundig wordt gedurende de looptijd van een grondexploitatie gerekend met een rentepercentage van 0,75%. Indien de werkelijke door te belasten rente minder dan 0,5% afwijkt mag met dit percentage worden gerekend. Als het percentage meer afwijkt dan zullen de grondexploitaties met het nieuwe percentage worden doorgerekend.

Gehanteerde parameters	2025 en verder
Opbrengststijging	0,00%
Kostenstijging	3,00%
Disconteringsvoet	2,00%

Geraamde resultaten

Gemeente Meierijstad kent momenteel 13 grondexploitaties die gekwalificeerd zijn als Bouwgrond In Exploitatie (BIE). Van deze 13 zijn er 8 BIE-complexen gericht op de transformatie naar woningbouw en 5 complexen voor industriegronden. Naar verwachting kan er eind 2025 wellicht 1 grondexploitatie worden afgesloten. Vooruitlopend op het openen van een BIE-complex worden momenteel voorbereidingskosten geactiveerd voor een achttal ontwikkelingen. In 2025 zullen er naar verwachting drie nieuwe BIE-complexen worden geopend. In onderstaande tabel zijn de verwachte einddata en resultaten van alle gemeente grondexploitaties weergegeven zoals ze ook zijn opgenomen in de jaarrekening 2023.

Grondcomplex (bedragen x € 1.000)	Einddatum	Nominale waarde	NCW (2,0%)
Woningbouw			
8313 Veghel - Veghels Buiten	2032	406	190
8315 Veghel - Rembrandtboulevard	2030	4.576	3.905
8320 Veghel - Stadshobbywerkplaats	2026	4	4
8341 Zijtaart - Zuid	2028	-550	-488
8350 Erp - Bolst	2030	-2.457	-2.097
8366 Schijndel - Vossenbergh	2025	175	165
8378 Sint Oedenrode - Zwembadweg	2027	39	35
8379 Sint-Oedenrode - Fioretti college	2024	191	184
Industrie			
3270 Veghel - D'n Dubbelen	2028	2.545	2.260
3271 Veghel - Doornhoek	2023	1.059	1.038
3272 Veghel - De Kempkens	2026	13.617	12.580
3280 Erp - Molenakker II	2026	217	201
3285 Schijndel - Duin III Zuid 1e fase	2027	2.568	2.326
Totaal		22.390	20.303

Winstneming

Per jaar wordt gekeken welke grondexploitaties kunnen worden afgesloten. Een eventueel positief resultaat zal dan worden toegevoegd aan de algemene risicoreserve. Een negatief resultaat zal ten laste gaan van de voorziening verliesgevende complexen. De BBV schrijft verder voor dat ook tussentijds winsten moeten worden genomen. Deze tussentijdse winstneming is afhankelijk van het verwachte positieve exploitatieresultaat, het percentage gemaakte kosten en opbrengsten en eventuele risico's die nog verwacht worden. Eind 2025 zullen de grondexploitaties worden geactualiseerd ten behoeve van de jaarrekening 2025. Dan zal ook duidelijk worden welke (tussentijdse) winsten er genomen moet worden. Conform de huidige planopzet zal er in 2025 1 grondexploitatie worden afgesloten en zullen er 3 worden geopend.

Risicobeheersing

Voor elk grondcomplex zijn de risico's in kaart gebracht. De risico's zijn onderverdeeld in voorziene risico's en onvoorziene of algemene risico's. De voorziene risico's zijn plan specifiek en per project te benoemen. Hierbij kan gedacht worden aan financiële risico's bij de uitvoering van civiele werkzaamheden, planontwikkeling en contractvoorwaarden. De financiële gevolgen van deze risico's zijn gecijferd. Daarnaast is een kans van optreden geschat. De kans van optreden wordt vervolgens vermenigvuldigd met de omvang van het risico, waardoor een gewogen risicobedrag ontstaat. Naast de plan specifieke voorzienbare risico's zijn er ook onvoorziene of algemene risico's. Dit zijn conjuncturele risico's met als mogelijk gevolg dat de gronduitgifte stagneert, de grondopbrengsten lager uit vallen, hogere kosten voor bouwrijp maken van de gronden of een hoger rentepercentage. Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor alle grondexploitaties. Om de omvang van de conjuncturele risico's te berekenen wordt per grondexploitatie vanaf het jaar 2025 de nog te realiseren opbrengst met 10% verlaagd en de nog te realiseren kosten met 10% verhoogd. Omdat het niet waarschijnlijk is dat beide risico's zich gelijktijdig voor zullen doen wordt het verkregen risicobedrag verlaagd met 50%.

Van alle grondexploitaties bij elkaar is in de jaarrekening 2023 een risicobedrag van circa € 26,8 miljoen opgenomen. Ter dekking van dit risico is de algemene reserve risico's grondexploitatie

ingesteld ter hoogte van circa € 20,3 miljoen. Daarnaast worden risico's afgedekt door de algemene risicoreserve.

Voorziening negatieve grondexploitaties

In het BBV wordt voorgeschreven dat er een voorziening moet worden gevormd voor verwachte negatieve grondexploitaties. De omvang van de voorziening wordt bepaald door het optellen van de verwachte negatieve resultaten. Deze omvang kan op twee manieren worden bepaald. Op basis van de eindwaarde, het resultaat van de grondexploitatie aan het einde van de grondexploitatie. Of op basis van een netto contante waarde (NCW), eindwaarde teruggebracht naar heden. Bij deze laatste methode moet met een verplichte discontovoet worden gerekend van 2%. Binnen Meierijstad wordt de omvang van de verliesvoorziening bepaald op basis van de eindwaarde. Zoals eerder aangegeven wordt door de commissie BBV hieraan gerefereerd als nominale waarde. Vandaar dat in deze verslaglegging hierbij aansluiting wordt gezocht.

Naam complex (bedragen x € 1.000)	Nominale Waarde
Zijtaart - Zuid	1.480
Erp - de Bolst	2.488
Veghel - Veghels Buiten	3.738
Sint Oedenrode - Zwembadweg	469
Totaal	8.175

WET OPEN OVERHEID (WOO)

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid in werking getreden. De gemeente Meierijstad voldoet aan de wettelijke eisen. In 2022 is al de procesbeschrijving verstrekken van informatie op verzoek aangepast en ingevoerd. Hiermee wordt sturing gegeven aan de behandeling van Woo-verzoeken. Uit een uitgevoerd evaluatieonderzoek blijkt dat er geen aanleiding bestaat tot aanpassing van de procedure. Monitoring vindt plaats via een dashboard, zodat tussentijdse aanpassingen, indien gewenst, snel kunnen worden doorgevoerd. Nu de verstrekking van informatie op verzoek loopt, kunnen we ons gaan richten op het verstrekken van informatie uit eigen beweging.

Voor november 2024 is een platform aanwezig waarop de gemeentelijke informatie actief openbaar gemaakt wordt. In het najaar van 2024 is er al ervaring opgedaan met het plaatsen van documenten op het platform. Bij de eerste categorieën van informatie was nog niet de gehele organisatie betrokken. Stapsgewijs zal dit wel plaats gaan vinden. Hierom vinden er in 2025 communicatie-activiteiten, trainingen en opleidingen plaats. Dit om de bewustwording te vergroten, houding en gedrag te beïnvloeden en kennis te bevorderen.

Daarnaast gaan we formats ontwikkelen die het anonimiseren en toetsen aan de uitzonderingen vergemakkelijken. Dat houdt in dat er een alinea in de formats wordt opgenomen die niet openbare informatie bevat. Deze kan in één keer worden gewist. De rest van het document kan vervolgens integraal worden gepubliceerd.

Zodra we voldoende hebben geëxperimenteerd zal een procesbeschrijving worden opgesteld. Evaluatie en bijstelling van het proces worden hierbij ook vastgelegd volgens het principe van continu verbeteren.

Uitgangspunt blijft dat we tijdig aan de wettelijke verplichtingen voldoen. Sneller implementeren van categorieën en/of meer openbaar maken dan wettelijk verplicht is, zal alleen plaatsvinden als daar behoefte aan bestaat en dit geen ingrijpende gevolgen heeft voor de organisatie.

Het is de verwachting dat er verlichting van de werklast optreedt als er meer informatie actief openbaar wordt gemaakt. Hierom is het dringend gewenst tot zo spoedig mogelijk een aanvang te maken met actieve openbaarmaking. Wanneer er in 2024 voldoende informatie beschikbaar is zullen wij dan ook mede hierom dit onderwerp in 2025 voortvarend oppakken. Als dit niet kan binnen het door de minister beschikbaar gestelde budget zullen we ons tot uw raad wenden met een begrotingswijziging of hierover verantwoording afleggen in een berap.

FINANCIËN

FINANCIËLE BEGROTING

Het onderdeel financiële begroting 2025 en meerjarenbeeld 2026-2028 geeft een nadere financiële toelichting op de financiële gegevens van Meierijstad.

Dit onderdeel bevat een overzicht van de baten en lasten in het begrotingsjaar 2025 en de meerjarenperiode 2026-2028. Daarna is het overzicht incidentele baten en lasten opgenomen. Dit overzicht geeft inzicht in de incidentele baten en lasten die in onze totale begroting zijn opgenomen. Dit inzicht is onder andere benodigd voor de bepaling van het structureel begrotingssaldo. Vervolgens is een overzicht opgenomen van de uitgangspunten welke aan de ramingen in de begroting 2025-2028 ten grondslag liggen.

Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	2026	2027	2028
Lasten				
0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed	-12.111	-12.045	-11.953	-11.914
1 Veiligheid	-8.887	-8.872	-8.842	-8.823
2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte	-42.638	-42.064	-41.627	-41.630
3 Economie	-17.381	-16.956	-17.200	-14.759
4 Onderwijs	-13.210	-14.271	-12.334	-11.471
5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme	-26.150	-25.827	-25.946	-25.810
6 Sociaal Domein	-114.983	-112.747	-112.038	-111.488
7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	-19.565	-19.227	-15.103	-14.347
8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	-8.461	-6.205	-6.011	-6.003
Financiën & Belasting	-4.279	-8.806	-13.897	-19.147
Bedrijfsvoering	-30.536	-30.049	-29.525	-29.282
Onvoorzien	-250	-250	-250	-250
Totaal lasten exclusief reserves	-298.451	-297.318	-294.726	-294.923
Baten				
0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed	2.669	2.669	2.669	2.632
1 Veiligheid	382	382	382	382
2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte	23.027	23.084	22.793	22.981
3 Economie	15.256	15.153	15.788	13.388
4 Onderwijs	2.581	2.603	1.533	1.533
5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme	7.914	7.724	7.683	7.683
6 Sociaal Domein	25.472	26.132	25.948	25.964
7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	4.984	4.773	1.745	1.745
8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	5.878	3.878	3.878	3.878
Financiën & Belasting	197.094	191.979	197.058	201.950
Bedrijfsvoering	1.084	1.084	1.084	1.084
Totaal baten exclusief reserves	286.342	279.461	280.562	283.220
Saldo baten en lasten	-12.109	-17.857	-14.164	-11.703
Stortingen in reserves				
0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed	-3.500	-3.500	0	0
5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme	-75	0	0	0
6 Sociaal Domein	-31	-32	-140	-140
Totaal stortingen in reserves	-3.607	-3.532	-140	-140
Onttrekkingen aan reserves				
0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed	4.680	4.110	610	610
2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte	1.513	355	103	68

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	2026	2027	2028
3 Economie	471	275	25	0
4 Onderwijs	2.121	2.777	1.865	734
5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme	520	464	943	939
6 Sociaal Domein	2.221	2.240	2.087	1.987
7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	2.071	2.061	1.008	-50
8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	463	233	185	0
Bedrijfsvoering	1.939	1.507	200	31
Totaal onttrekkingen aan reserves	15.999	14.022	7.027	4.321
Mutaties in de reserves	12.392	10.490	6.887	4.181
Resultaat	283	-7.367	-7.278	-7.522

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Een begroting, meerjarenraming of jaarrekening kan ieder jaar dergelijke eenmalige zaken hebben.

Het verschil tussen incidenteel en structureel is niet altijd even scherp te trekken. De aard van de begrotingspost is in eerste instantie bepalend of een post als structureel of incidenteel aangemerkt wordt.

De toelichting op het overzicht van baten en lasten bevat ten minste een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma.

Incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed	-647	-30	-30	-30
Participeren en leren	-180	-30	-30	-30
Versterken leefbaarheid	-140	0	0	0
Visie op Meierijstad	-60	0	0	0
Dorpsvisies	-52	0	0	0
Versterken telefonische dienstverlening	-200	0	0	0
Diverse kleine eenmalige budgetten	-15	0	0	0
2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte	-1.095	-100	-35	0
Kleinschalige verkeersvoorzieningen	-250	0	0	0
Bijwerken gegevensbeheer openbaar gebied	-165	0	0	0
Inspecties installatieverantwoordelijkheid MS	-50	0	0	0
Wegen beleid en beheerplan 2025	-100	0	0	0
Vervangen valzand speelplekken	-100	-100	0	0
Maatregelen modernisering fontein	-390	0	0	0
Planvorming en afkoppelen riolering	0	0	0	0
Diverse kleine eenmalige budgetten	-40	0	-35	0
3 Economie	-471	-275	-25	0
Professionalisering centrummanagement	-171	0	0	0
Sterk ondernemen- tegengaan voedselverspilling	-100	-75	0	0
Onderzoek en advisering werklocaties	-100	-100	0	0
Campusontwikkeling Havenkwartier-Noordkade	-75	-75	0	0
Diverse kleine eenmalige budgetten	-25	-25	-25	0
4 Onderwijs	-1.920	-1.718	-624	-35
Afboeking boekwaarde div. schoolgebouwen	-413	-183	0	0
Tijdelijke huisvesting Elde College	-410	-418	0	0
Tijdelijke huisvesting bs Bernadette	-353	0	0	0
Tijdelijke huisvesting obs De Springplank	-188	0	0	0
Tijdelijke huisv. basisscholen Veghels Buiten	-412	-1.009	-600	0
Diverse kleine eenmalige budgetten	-144	-109	-24	-35

Incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme	-96	0	0	0
Omnipark Erp tijd. voorz. KV De Korfrakkers	75	0	0	0
Afboeking Boekwaarde sportzaal de Kienehoef	-171	0	0	0
6 Sociaal Domein	-973	-972	-886	-586
Huisvesting 2e fase opvang Oekraïne	0	0	0	0
Jan Tinbergenstraat 1 (SO)	-328	-327	-326	-325
Inclusieve samenleving	-85	-85	0	0
Leefgoed Veghel	-260	-260	-260	-260
Werkbudget preventie & innovatie sociaal domein	-300	-300	-300	0
Diverse kleine eenmalige budgetten	0	0	0	0
7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	-1.750	-1.690	-712	0
Uitvoeringsprogramma duurzaamheid	-547	-487	-712	0
Lokale isolatieaanpak	-773	-773	0	0
Circulariteit	-225	-225	0	0
Regeling CDOKE capaciteit klimaat/energiebel.	0	0	0	0
Soortenmanagementplan (SMP)	-205	-205	0	0
8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	-145	-95	-75	0
Instellen gevel- en verplaatsingssubsidie	-75	-75	-75	0
Realisatie flexwoningen	-50	0	0	0
Diverse kleine eenmalige budgetten	-20	-20	0	0
9 Financiële informatie programmaplan	-300	0	0	0
Eerste Fase gegevenspakhuis	-100	0	0	0
Inzet robotisering (RPA)	-200	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-7.397	-4.880	-2.387	-650
Mutaties in de reserves	6.988	4.523	2.031	294
Totaal incidentele lasten en baten	-408	-358	-357	-356
Incidentele personeelskosten	-3.192	-2.337	-607	-31
Inloop en dagbesteding	-700	-800	-900	-1.100
Diverse kleine incidentele lasten	-146	-148	-115	-75
Incidentele lasten	-4.038	-3.285	-1.622	-1.206
Dekking reserves	4.038	3.285	1.622	1.206
Totaal incidentele baten	4.038	3.285	1.622	1.206
Totaal incidentele lasten en baten	0	0	0	0
Totaal van de incidentele lasten	-11.435	-8.165	-4.009	-1.856
Totaal van de incidentele baten	11.026	7.808	3.653	1.500
Totaal incidentele lasten en baten	-409	-357	-356	-356

TOELICHTING INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Participeren en leren

Dit betreft budget om de participatienota Meierijstad in de uitvoering waar te maken. De bedragen worden ingezet voor een pilot burgerberaad en voor uitbreiding van het online participatieplatform.

Versterken leefbaarheid

Na evaluatie van de leefbaarheidsmonitor, zal de monitor in huidige vorm met ingang van 2025 vierjaarlijks worden uitgevoerd. Hiermee sluit het onderzoek aan op de bestuursperiodes. De kosten voor het vierjaarlijks onderzoek zijn € 100.000 en deze worden gedekt uit de algemene risicoreserve. De eerder geraamde kosten voor 2024 (€ 40.000) komen te vervallen evenals de beschikking over de algemene reserve.

Visie op Meierijstad

De definitieve vaststelling van de strategische visie 2035 vergt nog meerdere stappen in 2025:

- ☐ De afronding van de omgevingseffect rapportage (OER). Deze is breder dan de MER en was niet voorzien in de oorspronkelijke planning.
- ☐ De vastgestelde visie willen we uitdragen richting inwoners, ondernemers, organisaties en instellingen.
- ☐ De nieuwe visie krijgt een verschijningsvorm die past bij Meierijstad 2035.

Dorpsvisies

Dorpen in Meierijstad die zélf met het maatschappelijk initiatief komen om een dorpsvisie op te stellen wanneer zij daar behoefte aan hebben, kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage van € 12.000 per visie voor procesondersteuning. Voor 2024 en 2025 wordt een budget geraamd van € 52.000 per jaar.

Versterken telefonische dienstverlening

Wij streven naar een bijzonder persoonlijke dienstverlening waarbij vragen die telefonisch worden gesteld in 1 keer inhoudelijk kunnen worden afgehandeld en de klant het gesprek waardeert met het cijfer 8. Hiervoor werken we aan telefoonteams bestaande uit inhoudelijk deskundigen op de verschillende domeinen (belastingen, sociaal domein, ruimtelijk domein, meldingen).

Verder willen wij in 2025 de telefonische bereikbaarheid ook in de “backoffice” tot speerpunt maken. Dit alles vraagt extra project-inzet.

Kleinschalige verkeersvoorzieningen 2025

Om snel in te kunnen spelen op wensen van bewoners, bedrijven, scholen en andere instanties is er een incidenteel budget nodig voor het treffen van kleinschalige verkeersmaatregelen. Voorbeelden zijn het aanpassen van een schoolomgeving, het leggen van parkeervakken, de aanleg van drempels in een straat waar te hard wordt gereden. Voor 2025 wordt een bedrag geraamd van € 250.000. De lasten worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

Inspecties installatieverantwoordelijkheid

Overal waar een stekker aan zit binnen het openbaar gebied, zowel permanent als tijdelijk, valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Wil zeggen dat als er een ongeluk gebeurt door een slechte aansluiting wij als gemeente aansprakelijk gesteld kunnen worden. De versnippering binnen de gemeente is groot, stekker zitten immers overal. Om dit duidelijk in beeld te krijgen en er een proces aan te koppelen krijgen we weer grip op deze aansluitingen. Hier is een inspectie voor nodig. Hiervoor is eenmalig budget noodzakelijk van € 50.000 in 2025. Dekking algemene reserve.

Wegen beleid en beheerplan 2025

Volgens ons programma dient er in 2025 een nieuw beheerplan wegen te komen. Daarbij wordt er een nieuw beleidsplan opgesteld (wellicht in combinatie met het beheerplan wegen) voor onverharde wegen. Om dit goed op te zetten zullen we onze data op orde moeten hebben en zullen er inspecties en onderzoeken plaats vinden. Om dit alles eenmalig op te zetten is een bedrag nodig van € 100.000. Hierin zijn onderzoeken, inspecties, dataverwerking in systemen en 2 geschreven plannen meegenomen. Dekking algemene reserve.

Vervangen valzand speelplekken

Gedurende de jaren kan het valzand vervuild raken door takjes, plastic, kattenuitwerpselen, onkruid en andere verontreinigingen. Deze vervuiling kan leiden tot de groei van bacteriën. Door maatregelen te nemen, zorgen we ervoor dat kinderen met plezier kunnen spelen in een schone en veilige omgeving. We vragen hiervoor een eenmalig budget aan in de volgende jaren:

- 2025 € 100.000

- 2026 € 100.000

Dekking algemene reserve.

Maatregelen modernisering fonteinen

Wij beheren 14 fonteinen in de openbare ruimte. Door het ontbreken van structureel onderhoudsbudget laat de technische staat van een aantal van deze fonteinen te wensen over. Dit resulteert in niet werkende of onveilige fonteinen. We gaan alle fonteinen daarom inspecteren, in orde maken voor wat betreft waterkwaliteit- en veiligheid en we willen het structureel onderhoud professionaliseren. We onderscheiden hierbij 3 categorieën: Kunstwerken, Fonteinen in vijvers en Fonteinen ter verfraaiing. We vragen een eenmalig budget van € 390.000 voor incidentele maatregelen. Dekking algemene reserve.

Bijwerken gegevensbeheer openbaar gebied

Om de actualiteit van onze data te waarborgen vragen we incidenteel budget van € 165.000 voor de bijhouding van beheergegevens. Dekking algemene reserve.

Planvorming en afkoppelen riolering

Vanaf 2023 tot het einde van de planperiode (2026) is een jaarlijks budget van € 100.000 nodig voor het realiseren van afkoppelingen aan het rioleringsstelsel. Binnen deze middelen gaan we het volgende onderzoeken en verder ontwikkelen:

- Terugkijken naar de reeds uitgevoerde afkoppelprojecten en de hiermee behaalde resultaten
- Gebiedsgerichte aanpak voor omgang met hemelwater op basis van de hemelwaterstructuurkaart en de klimaatonderlegger
- Voortzetting afkoppelen gemeentelijke gebouwen

De jaarlijkse kosten ad € 100.000 komen ten laste van de voorziening riolering.

Professionalisering centrummanagement

De centrummanagementorganisaties spelen een belangrijke rol bij het toekomstbestendig maken van onze centra en bij de realisatie van ambities uit de centrumvisie en de visie herstructurering centrum Veghel. Zij zorgen voor draagvlak, brengen stakeholders bij elkaar en pakken zelfstandig projecten op die de levendigheid (en daarmee de toekomstbestendigheid) van onze centra bevorderen. Zij zijn onze ogen en oren in de centra.

Met het uitvoeringsbudget kunnen zij hun organisatie verder professionaliseren en hun bijdrage leveren aan de herstructureringsopgave zoals verwoord in o.a. onze centrumvisie.

Voor alle drie de centrummanagementorganisaties zijn de middelen afkomstig uit de BIZ echter niet voldoende om de benodigde ontwikkelingen in onze centra op professionele wijze uit te voeren.

Met een extra bijdrage van € 171.750 stimuleren we de ontwikkeling van de organisatie en stellen we hen in staat om daadwerkelijk een professionele bijdrage te leveren aan het behalen van de in de visie geformuleerde doelstellingen. De prestatieafspraken leggen we vast in een overeenkomst. Dekking algemene risicoreserve.

Sterk ondernemen- tegengaan voedselverspilling

We blijven inzetten op het tegengaan van voedselverspilling als voornaam onderdeel van circulaire economie, zoals via het Circulair Food Center.

Voorgesteld wordt om middelen beschikbaar te stellen voor de jaren 2024 tot en met 2026. Dekking algemene risicoreserve.

Verdiepend onderzoek haalbaarheid nieuwe bedrijventerreinen

Voor mogelijke nieuwe bedrijventerreinen in onze 4 grote kernen is verdiepend onderzoek noodzakelijk. Daarnaast werken we aan de effectuering van herstructureringsmogelijkheden op bestaande terreinen om ook zo ruimte te scheppen voor lokale bedrijvigheid.

Campusontwikkeling Havenkwartier-Noordkade

Startproces voor een campus waarin onderwijsinstellingen met vernieuwende concepten komen in samenwerking met het bedrijfsleven. Dit moet gaan leiden tot nieuwe bedrijven in een lerende setting op de Noordkade met The Chocolate Factory als centraal punt.

Een campus draagt bij aan het behouden en aantrekken van talent en vernieuwing en/of verduurzaming van bedrijvigheid in Meierijstad.

Voorgesteld wordt om hiervoor in de jaren 2024 tot en met 2026 een bedrag van € 75.000 per jaar beschikbaar te stellen. Dekking algemene risicoreserve.

Tijdelijke huisvesting diverse schoolgebouwen

Op basis van het geactualiseerde Integraal HuisvestingsPlan (IHP) Onderwijs 2022-2037 is voor diverse scholen in de komende jaren een vervangende nieuwbouw, uitbreiding dan wel renovatie aan de orde. Tijdens deze werkzaamheden is voor deze scholen een tijdelijke huisvesting elders benodigd.

Het betreft de volgende scholen:

- Basisschool De Beemd
- Elde College
- Basisschool Bernadette
- Basisschool De Regenboog
- Basisschool De Springplank
- Basisschool De Beemd

De huurlasten hiervan (zie bovenstaand overzicht) worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

Tijdelijke huisvesting basisscholen Veghels Buiten

Op basis van dit IHP is er ook een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de realisatie van nieuwbouw van basisscholen in de wijk Veghels Buiten. Hieruit is geconcludeerd dat er moet worden voorzien in de realisatie van basisscholen in deze wijk. In de aanloop naar de nieuwbouw is voor de leerlingenaanwas tijdelijke huisvesting in Veghels Buiten nodig. Hiervoor is geen ruimte in bestaande onderwijshuisvesting.

Dekking van de huurlasten in 2025 t/m 2027 vindt plaats ten laste van de algemene risicoreserve (budgettair neutraal).

Afboeken restant boekwaarden diverse scholen

Op basis van het geactualiseerde Integraal HuisvestingsPlan (IHP) Onderwijs 2022-2037 is voor diverse scholen in de komende jaren een vervangende nieuwbouw en verbouw aan de orde. In verband hiermee moet in de betreffende jaren de boekwaarde van de huidige gebouwen afgeboekt worden. Het betreft:

2025	Basisschool Bernadette	€ 413.000
2026	Basisschool De Regenboog	€ 183.000

De afboeking van de boekwaarden wordt volledig gedekt uit de algemene risicoreserve.

Omnipark Erp tijdelijke voorziening KV De Korfrakkers

In het verleden is besloten om korfbalvereniging De Korfrakkers te huisvesten in een tijdelijke accommodatie in verband met de aanleg van het Omnipark. De huidige accommodatie kan daardoor gebruikt worden door de Erpse huisartsenpraktijk.

De verkoopprijs van de tijdelijke accommodatie van de Korfrakkers wordt geschat op € 50.000. Deze opbrengst wordt samen met de te ontvangen SPUK-uitkering teruggestort in de algemene reserve.

Afboeking Boekwaarde sportzaal de Kienehoef

De raad heeft op 24 juni 2021 ingestemd met de zogenaamde PLUS-variant voor MFA De Groene Long. Deze variant gaat uit van één gebouw dat ruimte biedt aan twee basisscholen, kinderopvang, een (grotere) sportvoorziening (micro-sporthal) voor bewegingsonderwijs en diverse sportverenigingen en een wijkfunctie, gericht op ontmoeting en het organiseren van wijkactiviteiten. Voor het afboeken van de oude boekwaarde van de sporthal wordt in 2025 een bedrag geraamd van € 171.000. Dekking uit de algemene risicoreserve.

Huisvesting 2e fase opvang Oekraïne / Jan Tinbergenstraat 1 (SO)

In 2025 wordt het pand Jan Tinbergenstraat 1 (Sint-Oedenrode) gebruikt voor de huisvesting van Oekraïners. De in 2025 geraamde huisvestingslasten worden gedekt uit de Rijksbijdrage die we voor opvang Oekraïners ontvangen

Inclusieve samenleving

We werken aan een inclusieve samenleving waarin iedereen zoveel mogelijk mee kan doen. Met deze middelen werken we aan verschillende onderwerpen om Meierijstad toegankelijker en inclusiever te maken.

Leefgoed Veghel

Leefgoed Veghel is een gedachtegoed dat is ontwikkeld als inhoudelijk concept voor de ontwikkeling van het Kloosterkwartier. De gemeente Meierijstad werkt hierin samen met 10 organisaties op het terrein van wonen en welzijn, leren en werken, zorg en ondersteuning en (be)leven. Het doel is de samenwerking te versterken, meer verbinding te maken tussen activiteiten en een innovatieve samenwerking te ontwikkelen om zorg en ondersteuning, beter, sneller en efficiënter te organiseren. De lasten bedragen € 260.000 per jaar en worden onttrokken aan de reserve Sociaal Domein.

Werkbudget preventie en innovatie Sociaal domein

We zetten het beleid door om ook in de voorliggende collegeperiode snel en adequaat in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen in het sociaal domein. De ontwikkelingen moeten bijdragen aan de verandering op de opgave in het sociaal domein. Deze opgave kenmerkt zich o.a. door in te zetten op preventie en innovatie. Een aantal activiteiten die we vooraf kunnen voorzien worden separaat in beeld gebracht. Activiteiten en projecten die niet vooraf te voorzien zijn en waar we snel op in willen kunnen spelen vallen onder de paraplu Preventie en Innovatie in het sociaal domein. Dekking vindt plaats uit de reserve Sociaal Domein.

Uitvoeringsprogramma duurzaamheid

Voor diverse doelen in het kader van het duurzaamheidsbeleid worden incidentele middelen beschikbaar gesteld. Het gaat hierbij onder meer om:

- Klimaatbestendige leefomgeving en energietransitie door het duurzaam opwekken van energie (wind en zon)
- Versnelling energiebesparing en het versnellen van “zon op het dak”
- Behoud en waar mogelijk versterking van de biodiversiteit
- In samenwerking met onderwijs en het bedrijfsleven innovatieve duurzaamheidskansen benutten

De budgetten worden gedekt uit de algemene risicoreserve.

Lokale isolatieaanpak 2e en 3e tranche

Bij de begroting voor 2024 heeft de raad de middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de eerste tranche (1.059) van de Lokale Aanpak Isolatie 2023-2026. Bij de besluitvorming over de eerste tranche heeft de raad gekozen voor het maximale scenario waarbij de totale doelgroep binnen de criteria van het Nationaal Isolatie Programma volledig financieel wordt ontzorgd voor een isolatiepakket ter waarde van € 2.350. In dit voorstel wordt die lijn doorgetrokken voor de volledige doelgroep (3.860 woningen). Hiervoor is een bijdrage uit de gemeentelijke begroting gevraagd van € 1.546.000 (circa 20% van de totale kosten).

Circulariteit

De ambitie voor circulariteit is helder. Wat ontbreekt is duidelijk beeld van onze scope en invloed, onze korte- en middellangetermijn ambities en een overzicht van de activiteiten die daarbij horen. We werken daarom aan een samenhangende en overkoepelende aanpak voor circulariteit. Dit gaat over bouw en infra, biomassa en voedsel, maakindustrie en kunststoffen, consumptiegoederen en huishoudelijk afval.

Voorgesteld wordt om voor de jaren 2023 tot en met 2026 middelen beschikbaar te stellen voor transitie huishoudelijk afval (traject 2 en 3). Voorgesteld wordt om deze kosten (in totaal € 450.000) ten laste te brengen van de algemene reserve

Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE)

Gemeenten hebben veel taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Bij het ondertekenen van het Klimaatakkoord in 2019 stelde de VNG de voorwaarde dat gemeenten (financiële) ondersteuning krijgen bij de uitvoering. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat stelt nu deze afgesproken ondersteuning beschikbaar, via de regeling CDOKE. Dit geld is bedoeld om medewerkers aan te nemen en/of externe deskundigen in te huren. Dit kan voor meerdere jaren. Zo

krijgen we de tijd om de interne organisatie te versterken voor het uitvoeren van onze klimaat- en energietaken die bijdragen aan de doelstelling in de Klimaatwet.

Voorwaarde is dat we deze gelden besteden aan capaciteit die bijdraagt aan het behalen van de doelen uit de klimaatwet.

Voor de jaren 2023 tot en met 2025 wordt jaarlijks een bedrag uitgekeerd aan de gemeente Meierijstad van € 1.358.000. Budgettair neutraal.

Soortenmanagementplan

Voor 2025 en 2026 wordt opgeteld 410.000 extra uitgetrokken om kwetsbare soorten zoals vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen beter te beschermen en tegelijkertijd ruimte te creëren voor vooral isolatiewerkzaamheden aan woningen. Beoogd effect is dat woningeigenaren en woningcorporaties zo snel mogelijk aan de slag kunnen met het verduurzamen/isoleren van hun woningen.

Instellen gevel- en verplaatsingssubsidie

Om ambities uit de centrumvisie te realiseren is in 2021 een tijdelijke subsidieregeling opgesteld. Met deze subsidies stimuleren we ondernemers en vastgoedeigenaren om de uitstraling van gevels in onze centra te verbeteren en om publieksgerichte centrumfuncties te verplaatsen naar 1 van onze 3 centra. De transformatie van onze centra naar toekomstgerichte compacte centra (centrumvisie Meierijstad) is in volle gang. De subsidieregeling zal naar verwachting steeds vaker gaan bijdragen aan de daadwerkelijke verplaatsing van publieksgerichte functies, terwijl de regeling in voorgaande jaren vooral gebruikt is voor gevelverbetering.

Daarnaast zetten we de komende jaren in op gevelverbetering via vergroening van gevels, wat leidt tot een prettiger verblijfsklimaat in onze centra. Hierop willen we de subsidieregeling aanpassen (voorstel volgt). Deze ontwikkeling haakt in zijn totaliteit ook aan bij aan de regiodeal 'Transformatie centra middelgrote steden' (4e tranche).

Voorgesteld wordt om voor de jaren 2024 tot en met 2027 een bedrag van € 75.000 per jaar beschikbaar te stellen.

Dekking algemene risicoreserve.

Realisatie flexwoningen

Om de acute druk op de woningmarkt te verlichten zijn 250 flexwoningen nodig. Met woningbouwverenigingen Area en Woonmeij zijn reeds prestatieafspraken gemaakt om hiervan tenminste zo'n 100 (sociale) flexwoningen te realiseren. Gemeentelijke advieskosten of ingrepen in bijvoorbeeld de hoofdnutstracés komen bij deze flexibele woningen (deels) voor rekening van de gemeente. We voorzien een beperkte bijdrage voor de gemeente bij ontwikkeling van flexwonen door andere partijen en kunnen hen desgewenst begeleiden bij subsidie-aanvragen. Het benodigde budget voor de jaren 2023 tot en met 2026 wordt geraamd op € 50.000 per jaar en wordt gedekt uit de algemene risicoreserve.

Eerste fase gegevenspakhuis

In het collegewerkprogramma is de ambitie aangegeven op het gebied van informatiegestuurd werken. Inmiddels hanteren we intern de term datagedreven.

Deze ambitie willen we gaan realiseren door op de ingezette koers te gaan versnellen. In een eerste fase is er voor de periode 2021-2023 budget beschikbaar gesteld en zijn er enkele databronnen gekoppeld aan datagedreven werken. Met deze versnelling willen we alle overige belangrijke databronnen gaan koppelen. Hierdoor zijn we in staat om op inhoud betere stuurinformatie te genereren zodat de dienstverlening verbeterd kan worden, besluiten beter onderbouwd kunnen worden en er inzicht komt in patronen om zo verbeteringen door te kunnen voeren.

De kosten zijn € 100.000 per jaar voor 2024 en 2025. Dekking via de algemene risicoreserve.

Inzet robotisering (RPA)

Een investering in Robotic Process Automation (RPA) is noodzakelijk vanwege de personeelsschaarste, waarbij taken geautomatiseerd kunnen worden om de efficiëntie te verhogen en de werkdruk te verlichten. Met de steeds meer toenemende personeelsschaarste stelt RPA onze gemeente in staat om repetitieve taken te automatiseren, waardoor het beschikbare personeel zich kan richten op complexere taken en meer waarde kan toevoegen aan de dienstverlening.

De kosten zijn € 200.000 per jaar voor 2024 en 2025. Dekking via de algemene risicoreserve.

Incidentele personeelskosten

Het is noodzakelijk om incidenteel de formatie uit te breiden. De incidentele formatie is met name noodzakelijk om nieuwe wetgeving (zoals onder meer de omgevingswet) in te kunnen voeren of tijd te investeren in verbetering van werkprocessen die tijd gaan opleveren.

Verder wordt in 2024 en 2025 een "Regeling Vervroegde Uittreding" ingevoerd voor medewerkers die binnen maximaal 2 jaar de AOW-leeftijd bereiken en voldoen aan de hiervoor vastgestelde criteria met betrekking tot diensttijd.

Om de incidentele personeelslasten te dekken stellen we voor de algemene risicoreserve in te zetten. Voor 2025 betekent dit een onttrekking van € 3.192.000. Voor de volgende jaren is dit € 2.337.000 (2026), € 607.000 (2027) en € 31.000 (2028).

Inloop en dagbesteding

Om uitvoering te geven aan de ambitie uit TiMM inloop- en dagbestedingsmogelijkheden in elke wijk of kern zijn aanvullende middelen nodig. Het gaat o.a. over het professionaliseren van beheer en exploitatie gemeenschapshuizen, stimuleren om meer inloop en dagbestedingsactiviteiten in een wijk of kern te realiseren, het ondersteunen van vrijwilligers die de activiteiten uitvoeren of het bestuur vormen van een gemeenschapshuis.

Met bovenstaande geven we mede invulling aan het uitrollen van het LeefGoed concept in de gehele gemeente Meierijstad.

We hanteren hiervoor een pilotperiode van vier jaar waarvoor we incidentele middelen beschikbaar stellen. Deze worden gedekt uit de reserve sociaal domein en de reserve beschermd wonen.

STRUCTURELE RESERVEMUTATIES

De structurele onttrekkingen aan de reserve kapitaallasten betreffen de afschrijvingslasten van een aantal geactiveerde investeringen. In de exploitatie zijn deze afschrijvingen als last opgenomen. Als baat staat hier een onttrekking uit de reserve kapitaallasten tegenover tot hetzelfde bedrag.

Daarnaast wordt een bedrag van € 3,5 miljoen jaarlijks onttrokken aan de reserve kapitaallasten tot en met 2026 en deze wordt gestort in de algemene risicoreserve.

In de begroting 2024 zijn stortingen geraamd in de bestemmingsreserve kapitaallasten om de toekomstige afschrijvingslasten van een drietal investeringen te dekken. Het betreft de investering in het Omnipark Erp (P5), de investering in optimalisatie van het bestuurscentrum (P0) en de investering in verband met de aanschaf woningen Rijks Vastgoed Bedrijf (P6).

Structurele reservemutaties (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Onttrekkingen aan reserves	4.798	5.259	2.237	2.259
0. Bestuur, dienstverlening en vastgoed	3.667	4.110	610	610
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	166	68	68	68
3. Economie	0	0	0	0
4. Onderwijs	128	128	128	128
5. Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme	209	324	803	824
6. Sociaal domein	628	628	628	628
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	0	0	0	0
8. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	0	0	0	0
Stortingen in reserves	-3.500	-3.500	0	0
0. Bestuur, dienstverlening en vastgoed	-3.500	-3.500	0	0
Totale structurele reservemutaties	1.298	1.759	2.237	2.259

UITGANGSPUNTEN

Inleiding

De technische uitgangspunten voor de programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 zijn door de raad vastgesteld bij het raadsvoorstel van de kaderbrief 2025 op 1 juli 2024.

Algemene (financiële) kaders

In het coalitieakkoord Thuis in Meierijstad 2022-2026 zijn als algemene (financiële) kaders opgenomen:

- De algemene financiële huishouding is stabiel en meerjarig sluitend met een daarop aansluitend meerjarig investeringsprogramma. De reservepositie en het weerstandsvermogen blijven op orde conform de financiële verordening.
- De lokale lasten, zoals OZB, blijven zo laag mogelijk. Wat betreft OZB rekenen we de trendmatige verhoging in.

In het collegewerk programma “Thuis in Meierijstad Mijlpalen” (TiMM) 2022-2026 is het financiële uitgangspunt om meerjarig een sluitende begroting te hebben losgelaten vanwege de onzekere rijksinkomsten voor de meerjarenraming. Financieel sluitend voor structurele lasten en baten voor het komende begrotingsjaar blijft vanzelfsprekend het uitgangspunt. Door in het collegewerk programma te werken met plannen van jaar tot jaar kunnen we financieel ingrijpende keuzes maken als de tijd daar rijp voor is.

Voor het opnemen van (nieuwe) ontwikkelingen in de begroting 2025 hanteert het college de volgende uitgangspunten:

- De basis voor nieuwe ontwikkelingen is het collegeprogramma TiMM en het daarbij behorende meerjaren investeringsplan.
- Als dekkingsmogelijkheden geven we mogelijke subsidies, belastinginkomsten en door de raad gewenste beleidsverminderingen/ombuigingen.

Technische uitgangspunten kadernota/programmabegroting 2025-2028

Algemeen

We ramen de lasten en baten op basis van het bestaande beleid, inclusief de besluiten die de raad tot en met juli 2024 neemt. Voor nieuw beleid c.q. gewijzigd beleid neemt het college als startpunt collegewerkprogramma Thuis in Meierijstad Mijlpalen (TiMM).

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de grootste bron van inkomsten voor gemeenten. Naast stortingen en onttrekkingen vanwege taakwijzigingen kent het gemeentefonds een autonome groei, het accres. Daarmee moeten gemeenten onder andere de stijgende kosten door inflatie, loonontwikkeling en bevolkingsgroei opvangen.

De algemene uitkering is tot en met 2025 gekoppeld aan de rijksuitgaven. Jaarlijks worden de rijksuitgaven aangepast voor loon- en prijsontwikkelingen. Door de koppeling zit een compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen automatisch in de algemene uitkering. Vanaf 2026 gaat deze systematiek veranderen. Het is nu nog onduidelijk hoe de nieuwe financieringssystematiek vorm wordt gegeven. Dit is onder andere afhankelijk van de vorming van een nieuw kabinet.

Wijziging

Het eerdere besluit van het kabinet om de accressen in de jaren 2022 tot en met 2025 "vast te klikken" is gewijzigd. De nieuwe financieringssysteem is vervroegd van 2027 naar 2024. Het betekent dat de koppeling van het accres aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) per 2024 al is ingevoerd. In verband met het vervroegen van de nieuwe financieringssysteem dalen de accressen voor de jaren 2024 tot en met 2029. Voor 2024 wordt dit volledig gecompenseerd en voor 2025 voor ongeveer 50%. Voor de jaren 2026 tot en met 2029 vindt compensatie plaats.

De algemene uitkering ramen we op basis van de Meicirculaire 2024. Als de septembercirculaire 2024 hiertoe aanleiding geeft doet het college voorstellen bij de behandeling van de begroting 2025.

We verwerken een toenemend aantal inwoners als basis voor de berekening van de algemene uitkering

Het uitgangspunt voor de berekening van de algemene uitkering voor de begroting is om het inwonersaantal jaarlijks te laten stijgen met 600 inwoners.

Werkwijze bij taakmutaties

Door wijziging in de taken (taakmutaties) verandert de algemene uitkering. Bij nieuwe taken wordt geld toegevoegd en bij het weghalen van taken bij gemeenten wordt geld uit de algemene uitkering gehaald. We hanteren de volgende uitgangspunten voor taakmutaties in het gemeentefonds:

- Nieuwe middelen voor een bepaald taakveld reserveren we binnen het taakveld Algemene Uitkering tot de eerstvolgende kaderbrief/programmabegroting.
- Op basis van een apart voorstel vindt onderbouwing plaats waarom het geld nodig is binnen dat taakveld.
- Bij de kaderbrief/programmabegroting vindt integrale afweging plaats. Op basis van de integrale afweging zetten we middelen in voor het betreffende taakveld of voegen dit toe aan de algemene middelen.
- Als bestaande middelen geormerkt zijn, dan oormerken we ook de verhoging/verlaging uit taakmutaties.

Overheveling van budgetten

In de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV staan de manieren die toegestaan zijn voor het overhevelen van budgetten. Wij kiezen voor de mogelijkheid om de uitvoering van de 'overgehevelde' activiteiten en bijhorende lasten ten laste te brengen van de exploitatie in het nieuwe jaar. Bij het vaststellen van de jaarrekening van het oude jaar stemt de gemeenteraad in met het overhevelen van de niet aangewende middelen naar het nieuwe begrotingsjaar.

Budgetoverheveling vindt alleen plaats als:

- Er een beleidsinhoudelijke noodzaak is om het geld te behouden voor uitvoering in het nieuwe jaar
- Er in het nieuwe jaar geen middelen beschikbaar om deze uitgaven te dekken (financiële noodzaak)
- De uitvoering in het nieuwe jaar past binnen de planning van het werkatelier
- De daadwerkelijke realisatie uiterlijk plaatsvindt in het nieuwe jaar d.w.z. er kan één keer budgetoverheveling plaatsvinden
- Het over te hevelen budget minimaal € 25.000 bedraagt.

Bovenstaande spelregels zijn niet van toepassing op eenmalige budgetten gekoppeld aan activiteiten uit het collegewerk programma Thuis in Meierijstad Mijlpalen 2023-2026 die meerdere jaren door lopen.

De eenmalige budgetten worden beoordeeld op deze spelregels van budgetoverheveling.

Loonkosten

De huidige cao 2024 loopt tot 1 april 2025. De financiële consequenties hiervan nemen we op. De loonkosten van het gemeentelijk personeel berekenen we op basis van de formatie per 1 mei 2024. De ontwikkeling van de loonkosten 2025 (na afloop van de huidige cao) baseren we op de verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB). Bron: Centraal Economisch Plan 2024, loonvoet sector overheid. De loonkosten ramen we op basis van het maximum van de salarisschaal.

Prijsindexering

We reserveren het bedrag voor prijsstijging op één verzamelbudget binnen het programma 9 Financiële informatie programmaplan onder "overige baten en lasten". De verwachte prijsontwikkelingen baseren we op verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB). Bron: Centraal Economisch Plan (CEP) 2024, Prijs netto materiële overheidsconsumptie (IMOC).

Als prijsstijgingen contractueel zijn bepaald, dan verhogen we het desbetreffende budget met als dekking het verzamelbudget.

Huren en pachten

De huren en pachten die de gemeente in rekening brengt indexeren we met het percentage wat contractueel is bepaald. Wanneer contractueel geen indexering is vastgelegd hanteren we de verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB). Bron: Centraal Economisch Plan (CEP) 2024, Prijs netto materiële overheidsconsumptie (IMOC).

Subsidies

Het aantal subsidies en de samenstelling baseren we op het desbetreffende subsidiebeleid. We indexeringen subsidies volgens de algemene subsidieverordening Meierijstad. Hiervoor zijn bepalend de prijsindexen Centraal Plan Bureau (CPB) die in de septembercirculaire 2024 worden opgenomen. Omdat de hoogte van de indexering pas bij de septembercirculaire 2024 bekend is vindt bijstelling van de subsidiebedragen in de begroting plaats bij het eerstvolgende P&C document. De dekking hiervoor is het verzamelbudget (zie prijsindexering).

Rekenrente

De rekenrente (ook voor de grondexploitaties) is gebaseerd op de BBV (notitie rente). Voor de programmabegroting 2025 actualiseren we het percentage. Tot en met 2024 was er voor de toerekening van rente aan grondexploitaties een afzonderlijk verplicht voorgeschreven berekeningssystematiek. Deze vervalt met ingang van de begroting 2025, zodat we nu alleen nog met de rekenrente werken. Voor de meerjarenraming houden we de rekenrente gelijk aan 2025.

Kapitaallasten

We begroten kapitaallasten vanaf het jaar na geplande afronding van het project. Dit is toegestaan door de toezichthouder met ingang van de begroting 2024.

Onroerende zaakbelasting

De waardebepaling voor woningen en niet-woningen baseren we op waarde peildatum 1 januari 2024. Waarde mutaties compenseren we in het tarief, hierbij blijft de geraamde opbrengst gelijk. De toename van de waarde WOZ als gevolg van nieuwbouw nemen we op als extra inkomsten. Voor de indexering hanteren we de verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB) Bron: Centraal Economisch Plan 2024, prijs netto materiële overheidsconsumptie (IMOC).

Tarieven rioolheffing en afvalstoffenheffing

De tarieven voor rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn maximaal 100% kostendekkend.

Leges, overige belastingen en overige heffingen

Voor de indexering van leges, overige belastingen en overige heffingen hanteren we de verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB). Bron: Centraal Economisch Plan (CEP) 2024, Prijs netto materiële overheidsconsumptie (IMOC). Uitgezonderd die situaties waarin maximale kostendekking is gerealiseerd of sprake is van (maximale) doorberekening van rijksleges.

Onvoorziene uitgaven

Jaarlijks ramen we een bedrag voor onvoorziene uitgaven van € 250.000. Dit bedrag kan het college in dat jaar inzetten voor het dekken van incidentele tegenvallers in de exploitatie van bestaand beleid en ter dekking van lasten voor activiteiten die van tevoren niet voorzien zijn, maar die gedurende het begrotingsjaar wel belangrijk zijn. Het college rapporteert bij de bestuursrapportages en de jaarrekening over het verloop en aanwending van deze post.

Grondzaken

Het huidige grondbeleid is situationeel.

We streven er naar dat alle grondexploitaties samen minimaal kostendekkend worden uitgevoerd. Ieder jaar bekijken we welke grondexploitaties we kunnen afsluiten. Een eventueel positief resultaat voegen we toe aan de algemene risicoreserve.

Vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvesteringen vragen we opnieuw aan als investering bij de begroting. Voor 2025 vindt inventarisatie plaats van vervangingsinvesteringen. Opnemen van vervangingsinvesteringen 2025 wordt integraal afgewogen bij de begroting 2025.

Verbonden partijen

De bijdragen voor verbonden partijen zijn gebaseerd op de kadernota's en begrotingen 2025 van de verbonden partijen.

FINANCIËLE POSITIE

In dit onderdeel wordt ingegaan op de ontwikkeling van de balansposities. Er wordt een overzicht gegeven van de geprognosticeerde balans 2025-2028, het EMU-saldo en de voorgenomen investeringen. Als laatste is het overzicht met verloop van reserves en voorzieningen opgenomen.

GEPROGNOSTICEERDE BALANS

In het besluit begroting en verantwoording (BBV, artikel 20) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde balans van de begrotingsjaren opnemen.

Het meerjarig opnemen van de geprognosticeerde balans geeft de raad meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen (vaste activa), het aanwenden van reserves en voorzieningen en het verloop binnen de grondexploitaties (voorraden).

Geprognosticeerde balans (bedragen x € 1.000)	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Activa				
Vaste activa:				
Immateriële vaste activa	8.839	8.832	8.825	8.818
Materiële vaste activa	337.119	339.711	326.078	300.985
Financiële vaste activa	8.148	8.043	7.942	7.841
Totaal vaste activa	354.106	356.586	342.845	317.644
Vlottende activa				
Voorraden	15.526	1.505	14.559	-4.506
Uitzettingen < één jaar	25.562	25.562	25.562	25.562
Liquide middelen	270	270	270	270
Overlopende activa	21.012	21.012	21.012	21.012
Totaal vlottende activa	62.370	48.349	61.403	42.338
Totaal activa	416.476	404.935	404.248	359.982
Passiva				
Vaste passiva				
Reserves	152.512	143.430	132.416	123.596
Voorzieningen	35.988	34.106	35.522	36.861
Vaste schulden > één jaar	109.253	121.140	115.001	108.873
Totaal vaste passiva	297.753	298.676	282.939	269.330
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden < één jaar	46.164	46.164	46.164	46.164
Overlopende passiva	24.545	24.545	24.545	24.545
Sluitpost balans	48.015	35.551	50.602	19.943
Totaal vlottende passiva	118.723	106.260	121.309	90.650
Totaal passiva	416.476	404.935	404.248	359.982

EMU-SALDO

Het EMU saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Het EMU saldo van de lokale overheid telt mee voor het EMU-saldo van de totale overheid. In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% BBP (Bruto Binnenland Product) mag zijn. In de wet staat dat gemeenten een gelijkwaardige bijdrage moeten leveren aan het terugdringen van het EMU-tekort. Het EMU-saldo ofwel het begrotingstekort mag niet groter zijn dan 3% van het BBP.

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt er een geprognosticeerde balans voorgeschreven. Hierdoor komt er meer inzicht in de ontwikkeling van investeringen, reserves, voorzieningen en financieringsbehoefte. Aandachtspunt is dat een aantal componenten moeilijk te voorspellen zijn, zoals bijvoorbeeld grond aan- en verkopen.

Uit de balans kan het EMU-saldo worden afgeleid. Dit is het verschil op kasbasis, gemeenten zijn verplicht het baten en lasten stelsel te hanteren. Het verschil is het toerekenen van kosten aan boekjaren. Zo worden in het baten- en lastenstelsel de kosten van investeringen niet in een keer genomen, maar uitgesmeerd over de totale gebruiksduur. Om de afzonderlijke decentrale overheden een beeld te geven wat dit voor hen betekent publiceert het Ministerie BZK in lijn met wet Hof individuele EMU referentiewaarden. Dit betreft geen norm maar een indicatie van het aandeel dat een gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Dat betekent dat er geen (individuele) sancties van toepassing zijn.

Onderstaande tabel toont de meerjarige EMU-saldi van de gemeente Meierijstad. In dit overzicht komt een financieringsbehoefte tot uitdrukking in een negatief EMU-Saldo, een overschot leidt tot een positief EMU-saldo.

EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-14.742	-12.109	-17.857	-14.164	-11.703
Mutatie (im)materiële vaste activa (-)	-11.905	21.056	2.585	-13.640	-25.100
Mutatie voorzieningen (+)	-5.282	-4.902	-1.882	1.416	1.339
Mutatie voorraden (inclusief bouwgronden in exploitatie) (-)	-22.437	-26.011	-14.021	13.054	-19.065
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa (-)	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	14.318	-12.056	-8.303	-12.162	33.801

INVESTERINGEN

In onderstaande tabel zijn de investeringen 2025 opgenomen. De kapitaallasten zijn per investering weergegeven.

De vervangingsinvesteringen 2025 zijn in de eerste tabel in totaal opgenomen. Een specificatie is opgenomen in de tweede tabel.

Investerings- bedrag 2025	Programma	Investerings- bedrag 2025	Lasten 2025	Lasten 2026	Lasten 2027	Lasten 2028
Investerings- bedrag 2025	Programma	Investerings- bedrag 2025	Lasten 2025	Lasten 2026	Lasten 2027	Lasten 2028
Lijst van vervangingsinvesteringen 2025	div.	210	35	36	36	36
Plaatsen van zonnepanelen en zonnecollectoren op en het versneld verduurzamen van enkele panden van het gemeentelijk vastgoed 2025	0	900	0	97	97	97
Dekking: besparing energiekosten			0	-97	-97	-97
Optimalisatie Bestuurscentrum Sint-Oedenrode	0	1.180	0	59	59	59
Dekking reserve kapitaallasten			0	-59	-59	-59
Aanschaf twee veegvuilcontainers	2	40	1	5	5	5
Heikantstraat vervangen bomen	2	855	0	29	29	29
Hoogwerker	2	110	-34	-23	-23	-23
Investeringsriolering 2025	2	2.797	0	0	0	0
Optimalisatie bemalingsgebied NCB-laan Veghel	2	p.m.				
Revitalisering bossen 2025-2028	2	391	0	9	9	9
Uitbreiding bomenareaal 2025	2	275	0	9	9	9
Vervangingsprogramma openbare verlichting 2025	2	2.750	0	110	110	110
Aanschaf/vervanging materiaal voor evenementen	3	30	0	3	3	3
Impulsaanpak winkelgebieden Veghel	3	p.m.				
Realisatiekrediet vervangende nieuwbouw bs De Regenboog Wijbosch	4	3.775	0	94	94	94
Vorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw bs Oda Sint-Oedenrode	4	505	0	0	0	13
Natuurontwikkeling rondom Vlagheideberg	5	520	0	17	17	17
Realisatiekrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening Wijbosch	6	848	0	-8	-8	-8
Vorbereidingskrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening Oda school te Sint-Oedenrode	6	61	0	0	0	-1
Herinrichting gemeentelijke begraafplaatsen	7	60	0	4	4	4
Totaal		15.307	2	285	285	297

Vervangingsinvesteringen 2025 (bedragen x € 1.000)	Programma	Investeringsbedrag 2025	Lasten 2025	2026	2027	2028
Vervanging Mercedes Citan VR-900-K	1	48	0	5	5	5
Vervanging en keuring klein gemotoriseerd gereedschap	2	0	15	15	15	15
Vervanging inventaris binnensportaccommodaties 2025	5	162	0	16	16	16
Incidentele vervangingen < € 20k		0	20	0	0	0
Totaal		210	35	36	36	36

In deze tabel staan de voorgenomen investeringen 2026-2028. Deze worden nu niet beschikbaar gesteld. Hierover wordt een besluit genomen bij de begrotingsbehandeling van de programmabegroting 2026 en volgende jaren.

Investeringen 2026-2028 (bedragen x € 1.000)	Progr.	2026	2027	2028
Lijst van de geïnventariseerde vervangingsinvesteringen 2026-2028	div.	606	140	0
Plaatsen van zonnepanelen en zonnecollectoren op en het versneld verduurzamen van enkele panden van het gemeentelijk vastgoed 2026	0	900	900	
Investeringen riolering 2026	2	2.993		
Uitbreiding bomenareaal 2026, 2027, 2028	2	275	275	275
Uitvoeringsprogramma mobiliteit 2026, 2027, 2028	2	5.000	5.000	5.000
Vervanging wegen 2026, 2027, 2028	2	6.000	6.000	6.000
Realisatie vervangende nieuwbouw bs Nicolaas Boerdonk	4			2.436
Vorbereidingskrediet vervangende nieuwbouw basisschool Nicolaas te Boerdonk	4	305		
Realisatiekrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening De Empel te Erp	4	940		
Realisatiekrediet vervangende nieuwbouw basisschool De Empel te Erp	4	4.315		
Realisatiekrediet vervangende nieuwbouw bs De Ark.	4			
Realisatiekrediet vervangende nieuwbouw Bs Oda St Oedenrode	4		5.653	
Realisatiekrediet vervangende nieuwbouw gebouw B Elde College Schijndel	4	15.905		
Realisatiekrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening Boerdonk	6			495
Realisatiekrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening Odaschool	6		696	
Realisatiekrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening Veghels Buiten	6	1.599		
Vorbereidingskrediet nieuwbouw kinderopvangvoorziening Boerdonk	6	43		
Totaal		38.881	18.664	14.206
Totale kapitaallasten			533	1.431

FINANCIERING

De beleidsuitgangspunten en ontwikkelingen in de financiering van de gemeente Meierijstad staan opgenomen in de paragraaf [Financiering](#) van deze begroting.

RESERVES & VOORZIENINGEN

Algemene risicoreserve

In de algemene risicoreserve wordt jaarlijks tot en met 2026 een bedrag van € 3,5 miljoen gestort in verband met afbouw van de bestemmingsreserve kapitaallasten. Dit betreft dus een onttrekking uit de bestemmingsreserve kapitaallasten en een toevoeging aan de algemene risicoreserve.

De onttrekking aan de algemene risicoreserve betreffen met name bestedingen uit het collegewerkprogramma, de begroting 2024 en 2025, de bestuursrapportages 2024, de jaarrekening 2023 en meerjarenraming 2025-2028.

Algemene reserve risico's grondexploitatie

Het gemeentelijk toezichtkader van de provincie staat het niet toe bestemmingsreserves te gebruiken ter afdekking van risico's.

De bestemmingsreserve risico's grondexploitatie is omgevormd tot een algemene reserve risico's grondexploitatie, zodat we deze kunnen blijven gebruiken voor het doel waarvoor u deze heeft ingesteld.

Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten

In verband met afbouw van de bestemmingsreserve kapitaallasten wordt jaarlijks een bedrag van € 3,5 miljoen onttrokken.

Daarnaast worden de afschrijvingslasten van diverse investeringen welke in het verleden zijn afgerond en waarvan de afschrijving nog loopt onttrokken aan deze reserve.

Wijziging in 2024

In de begroting 2024 worden stortingen geraamd in de bestemmingsreserve kapitaallasten om de toekomstige afschrijvingslasten van een tweetal investeringen te dekken. Het betreft de investering in het Omnipark Erp (P5), de investering in optimalisatie van het bestuurscentrum (P0) en de aanschaf van woningen van het Rijks Vastgoed Bedrijf (P6).

Bestemmingsreserve realisatie verlegging Rembrandtlaan

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 is de voorziening Rembrandtlaan omgezet naar een bestemmingsreserve Rembrandtlaan. Invulling van het project waar deze middelen voor bedoeld zijn wordt uitgewerkt.

Bestemmingsreserve sociaal domein

Het bestedingsplan van de reserve sociaal domein is opgebouwd uit diverse onderwerpen verband houdend met de gestelde doelen in het beleidskader sociaal domein.

Bestemmingsreserve beschermd wonen

Vanaf 1 januari 2023 krijgt elke gemeente voor een periode van 10 jaar, stapsgewijs een (toenemend) budget voor nieuwe cliënten Beschermd Wonen. Deze opbouw is gebaseerd op een landelijk gemiddelde instroom. Het is nog onduidelijk of dit landelijk gemiddelde past bij de werkelijke instroom in onze regio. Ook zien we de afgelopen jaren een toename van het aantal cliënten in Beschermd Wonen. Dit is voor iedere gemeente een financieel risico wanneer de instroom hoger is dan begroot in het lokale budget. Om dit risico de eerste vier jaar te beperken werken we in de jaren 2022-2025 nog met een regionaal budget. Het regionaal budget bestaat uit het budget van de centrumgemeente plus de uitkering aan de lokale gemeenten voor de nieuwe cliënten. De regiogemeenten oormerken dit geld en een eventueel opgebouwde reserve, op de lokale begroting voor Beschermd Wonen. Vanwege de risico's van de decentralisatie, de transformatie en de regionale afspraken en afhankelijkheid, is bij raadsbesluit van 4 november 2021 een bestemmingsreserve ingesteld. Zolang de doordecentralisatie nog niet heeft plaatsgevonden en vier jaar heeft gelopen, moet de reserve in ieder geval nog in stand blijven.

Voorzieningen

Er zijn diverse voorzieningen gevormd. Onder andere voor wethouder pensioenen en wachtgelden voormalig collegeleden. Ook voor dubieuze debiteuren en ter dekking voor mogelijke verliezen binnen de grondexploitatie. Voor het egaliseren van beheerskosten bestaan voorzieningen voor wegen,

vastgoed en civieltechnische kunstwerken. Tenslotte zijn voor de egalisatie van de tarieven voor afvalstoffenheffingen en rioolafvoerrecht voorzieningen gevormd. De vermeerderingen in de diverse voorzieningen betreffen de jaarlijkse toevoegingen die in de begroting zijn opgenomen. De verminderingen betreffen de investeringen die in de komende jaren ten laste komen van de daarvoor bestemde voorzieningen.

In onderstaande tabel is het verloop van de saldi van de reserves en voorzieningen weergegeven voor de jaren 2025 tot en met 2028.

(bedragen x € 1.000)	1-jan 2025	bij	af	31-dec 2025	bij	af	31-dec 2026	bij	af	31-dec 2027	bij	af	31-dec 2028
Reserves	146.229	4.787	-17.179	133.837	3.532	-14.022	123.347	140	-7.027	116.461	140	-4.321	112.280
Algemene reserves	70.715	3.575	-10.813	63.477	3.500	-7.136	59.841	0	-3.330	56.512	0	-702	55.809
Algemene risicoreserve	50.355	3.575	-10.813	43.117	3.500	-7.136	39.482	0	-3.330	36.152	0	-702	35.450
Risico's grondexploitatie	20.360	0	0	20.360	0	0	20.360	0	0	20.360	0	0	20.360
Bestemmingsreserves	75.514	1.211	-6.366	70.360	32	-6.887	63.506	140	-3.697	59.949	140	-3.618	56.471
Beschermde Wonen	6.225	0	-500	5.725	0	-500	5.225	0	-500	4.725	0	-500	4.225
Dekking kapitaallasten	60.677	1.180	-4.798	57.059	0	-5.259	51.800	0	-2.237	49.563	0	-2.259	47.304
Rembrandtlaan	2.379	0	0	2.379	0	0	2.379	0	0	2.379	0	0	2.379
Risicoprofielen grondexploitaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sociaal domein	6.234	31	-1.068	5.198	32	-1.128	4.103	140	-960	3.283	140	-860	2.563
Voorzieningen	40.890	9.304	-14.206	35.988	8.948	-10.831	34.106	8.948	-7.531	35.522	8.948	-7.609	36.861
Vz bijdr. toek. VVI, waarvoor heffing geheven	11.340	1.000	-2.837	9.503	1.000	-62	10.441	1.000	0	11.441	1.000	0	12.441
Riolering, spaarvoorziening	11.340	1.000	-2.837	9.503	1.000	-62	10.441	1.000	0	11.441	1.000	0	12.441
Vz gelijkmatige verdeling lasten: algemeen	2.944	3.365	-3.496	2.814	3.365	-3.266	2.913	3.365	-3.424	2.855	3.365	-3.408	2.813
Groot onderhoud civiele kunstwerken	157	189	-230	117	189	-189	117	189	-189	117	189	-189	117
Groot onderhoud verhardingen wegen	2.540	3.076	-3.150	2.466	3.076	-3.000	2.542	3.076	-3.000	2.618	3.076	-3.000	2.694
Speelvoorzieningen	247	100	-116	232	100	-77	255	100	-235	121	100	-219	2
Vz gelijkmatige verdeling lasten: gebouwen	6.183	4.556	-7.310	3.429	4.200	-7.170	460	4.200	-3.803	857	4.200	-3.944	1.114

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	1-jan 2025	bij	af	31-dec 2025	bij	af	31-dec 2026	bij	af	31-dec 2027	bij	af	31-dec 2028
Vz van derden waarvan bestemming gebonden	1.260	0	-254	1.006	0	-36	970	0	-20	950	0	-10	940
Afvalstoffenheffing	537	0	-10	527	0	-10	517	0	-10	507	0	-10	497
Riolering bekleemde middelen derden	218	0	-218	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verbetering kwaliteit buitengebied	506	0	-26	480	0	-26	454	0	-10	444	0	0	444
Vz verpl. of verliezen te schatten: overig	8.175	0	0	8.175	0	0	8.175	0	0	8.175	0	0	8.175
Verliesgevende complexen GB	8.175	0	0	8.175	0	0	8.175	0	0	8.175	0	0	8.175
Vz verplichtingen en verliezen onzeker	10.987	383	-309	11.061	383	-297	11.146	383	-285	11.244	383	-248	11.379
Mobiliteitsdienstverbanden	136	0	-49	86	0	-49	37	0	-37	0	0	0	0
Pensioenverplichtingen wethouders	7.629	383	-248	7.763	383	-248	7.898	383	-248	8.033	383	-248	8.168
Verlofsparen	3.211	0	0	3.211	0	0	3.211	0	0	3.211	0	0	3.211
Wachtgeld voormalig college	11	0	-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal reserves en voorzieningen	187.119	14.091	-31.385	169.825	12.481	-24.853	157.453	9.088	-14.558	151.983	9.088	-11.930	149.141

OVERZICHT NAAR TAAKVELDEN

Bedragen 1.000		Begroting 2025		
Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
0	0 Bestuur, dienstverlening en vastgoed	11.911	2.669	-9.242
0.1	Bestuur	5.387	423	-4.964
0.2	Burgerzaken	2.968	1.712	-1.256
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	3.556	534	-3.022
1	1 Veiligheid	8.887	382	-8.505
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	6.723	64	-6.659
1.2	Openbare orde en veiligheid	2.164	318	-1.846
2	2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte	42.638	23.028	-19.610
2.1	Verkeer en vervoer	14.769	753	-14.016
2.2	Parkeren	289	47	-242
2.3	Recreatieve havens	20	14	-6
2.4	Economische havens en waterwegen	180	193	13
2.5	Openbaar vervoer	44	0	-44
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10.732	107	-10.625
7.2	Riolering	6.529	9.405	2.876
7.3	Afval	9.986	12.364	2.378
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	89	145	56
3	3 Economie	17.382	15.256	-2.126
3.1	Economische ontwikkeling	1.096	0	-1.096
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.863	2.863	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.120	350	-770
3.4	Economische promotie	682	422	-260
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	11.621	11.621	0
4	4 Onderwijs	13.209	2.581	-10.628
4.1	Openbaar basisonderwijs	39	0	-39
4.2	Onderwijshuisvesting	7.950	578	-7.372
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.220	2.003	-3.217
5	5 Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme	26.149	7.914	-18.235
5.1	Sportbeleid en activering	1.887	552	-1.335
5.2	Sportaccommodaties	13.577	6.539	-7.038
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	7.013	585	-6.428
5.4	Musea	589	47	-542
5.6	Media	2.270	191	-2.079
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	813	0	-813
6	6 Sociaal Domein	114.983	25.472	-89.511
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	15.142	3.623	-11.519
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	4.220	120	-4.100
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	3.652	0	-3.652

Bedragen 1.000		Begroting 2025		
Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	1.503	0	-1.503
6.3	Inkomensregelingen	23.468	18.395	-5.073
6.4	WSW en beschut werk	15.621	105	-15.516
6.5	Arbeidsparticipatie	2.151	103	-2.048
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	3.259	0	-3.259
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	10.195	433	-9.762
6.712	Begeleiding (WMO)	4.466	0	-4.466
6.713	Dagbesteding (WMO)	1.590	0	-1.590
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	6.663	0	-6.663
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	14.106	0	-14.106
6.791	PGB WMO	1.084	0	-1.084
6.792	PGB Jeugd	2.078	102	-1.976
6.811	Beschermd wonen (WMO)	3.488	2.591	-897
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	296	0	-296
6.821	Jeugdbescherming	1.785	0	-1.785
6.822	Jeugdreclassering	216	0	-216
7	7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	19.565	4.984	-14.581
7.1	Volksgezondheid	4.380	511	-3.869
7.4	Milieubeheer	15.185	4.473	-10.712
8	8 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	8.461	5.877	-2.584
5.5	Cultureel erfgoed	885	140	-745
8.1	Ruimte en leefomgeving	5.501	2.932	-2.569
8.3	Wonen en bouwen	2.075	2.805	730
9	9 Financiële informatie programmaplan	35.266	198.178	162.912
0.4	Overhead	30.736	1.084	-29.652
0.5	Treasury	334	538	204
0.61	OZB woningen	1.157	13.151	11.994
0.62	OZB niet-woningen	823	10.052	9.229
0.64	Belastingen Overig	172	231	59
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	326	173.122	172.796
0.8	Overige baten en lasten	1.718	0	-1.718
TOTAAL		298.451	286.341	-12.110
0	Bestuur, dienstverlening en vastgoed	3.500	4.680	1.180
1	Veiligheid	0	0	0
2	Verkeer, vervoer en openbare ruimte	0	1.513	1.513
3	Economie	0	471	471
4	Onderwijs	0	2.121	2.121
5	Sport, Kunst en cultuur, Recreatie en Toerisme	75	520	445
6	Sociaal Domein	31	2.221	2.190

Bedragen 1.000		Begroting 2025		
Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
7	Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	0	2.071	2.071
8	Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	0	463	463
9	Financiële informatie programmaplan	0	1.939	1.939
TOTAAL INCLUSIEF RESERVES		302.057	302.340	283